

312492

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ జూన్ నెల 24వ తేది మంగళవారము } సంచిక ౬౭
Vol. 17. } MADRAS, TUESDAY 24th JUNE 1930. } No. 67.
శ్రీ ప్రమోదాతనామ సంవత్సర శ్వేతమాస బహుళ త్రయోదశి

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీర మందలి దుష్పదార్థములను
తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
వత్తములు పొందియున్నది

పంచభావ చీటి జూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీచా 1-కి 0-10-0
డబ్బక్ 1-కి రు 64-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుంచదగినది.

అమృతాంజనండ్రిపో

6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు,
తేక

109, ఫ్రేరింగ్స్, ఫోర్ట్ - బొంబాయి

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి. మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయుడములో "ఇండియాలో" నెల్లను
మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కా-రంగులు సలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి
యితర రకములను ముట్టరు.

180

కాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

అమృతాంజన రత్నాకరము 8-0-0
చరక చికిత్సాస్థానము (1) 8-0-0
ఆంధ్రదైవజ్ఞ రత్నాంబి 2-0-0 భిక్షుప్రకాశ 1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, తెలవాక

కొంపులు, పచ్చలు, మంచిముత్యములు వగై గాలకు
వీకంసి చబిల్ దాసు అండు సన్ను,
నీమకమలములు, నగలవర్తకులు,
112, 113 చెనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు. 4

గ వ ర్న మెం టు హా మీ

రెండు లక్షలు వూర్తి యైనది

1929 సంవత్సరములో జారీకొబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు.

తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్,

చందరు.

మదన కామేశ్వరి తేవ్యాము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము... మేహము, నిక్కాశ,
నిస్సస్త్రువు, మక్కువపట్టు, అతిమాత్రము మొలకనవాటిని హరించు
పంక బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలి
గించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0.
జాలనుగంధి రేవ్యాము—రక్తకణ్డిక్ శ్రేష్ఠమయినది
నివా మేహము, మేహాదలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు,
కీళ్లనొప్పులు, మొలకనవాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును.
20 డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు చేరు.
వి. పి. బొంబాయిలో ఆయుర్వేదపరమహంస, డి.కె.సి. సామంతరాజుల్లా.

అమృతమునకు

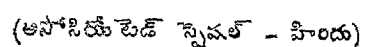
హరన్వరీ తయిల్ ఇంజన్లు 5; 6½; 7½; 10½; 12
లి హెచ్. పి. న్యూ; గిన్సన్ పెంటాఫ్యూగల్ పంపులు
8", 4", 5", పాడవు గలవాటితో పహా యిచ్చును. మరి
యు ఒక చెరువరసము తీయు మిల్లు వగైరా (మద్రా
సుకు 16 మైళ్ల దూరములో ఉత్తర భాగమున నెల్లూరు బోవు
సూర్యునిగల గల) నూరవేట గ్రామముందు గలవు.
పూర్తివివరములకు:—

మిస్టర్ భవపాలశెట్టియార్
140—కోరల్ మర్చెంటు వీధి
మద్రాసు, జి. టి.

ఆనందామృతం

రెండవ భాగం ప్రతిములు సహా అతిశయోగారముగాను,
రైబల్ క్రిగాను స్త్రీలకు బాలికలకు చదువులను విశోదముగాను
అచ్చుచేసియున్నది. యిది ప్రతి హస్తాదుచే నలంకరింపవల
సిన పుస్తకము.

ద్విలపదుడు, కొలది ప్రతులే అచ్చుచేసియున్నది.
ధర పుస్తకం 1-కి రు. 0-12-0 వి. పి. డబ్బీలు రు. 0-2-0
బి. వి. నరసింహులు,
సెం 12, కృష్ణయ్య వీధి, జి. టి. మద్రాసు.

సైమనుసంఘనివేదిక: సిఫార్సులు

నేడు వెలువడుట

కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యత యుండదు

రాష్ట్రములందు ద్వంద్వపరిపాలనము తొలగింపబడినను స్వపరిపాలన మొనగబడదు.

గవర్నరులకు అసాధారణాధికార మొనగబడును

ఇండియానుండి బర్మాను వేరు చేయవలెను

1. భారతశాసనసంఘసభ్యులను రాష్ట్రీయశాసనసంఘ సభ్యులే ఎన్నుకొనవలెను. కాని ప్రజలెన్నుకొనగూడదు.
2. రాష్ట్రీయములలో నియోజకవర్గాలకు "స్పెషిల్ నో" దించవలెను. ప్రత్యేకసాంఘిక నియోజకవర్గాలకే సాగించు చుండవలెను. నిన్ను బాతులకు ప్రత్యేకసాసనములను ఒనగచుండ వలెను.
3. రాష్ట్రీయములను ఖరల విభజింపవలెను. సరిహద్దు రాష్ట్రములలో రాజకీయసంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టవలెను.
4. భారతశాసనసభను (లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ) యిటు వైని 'ఫెడరల్ టెబిల్' అనెట్టి అని పిలువవలెను. ఈ సంఘ మునకు సభ్యులను రాష్ట్రీయశాసనసంఘసభ్యులే ఎన్నుకొన వలెను. స్టేట్ కాన్సిల్ కు రాష్ట్రీయములలో సెకండ్ ఛేంబర్ లను ఏర్పాటుచేసినచో ఆ ఛేంబర్ల సభ్యులు ఎన్నుకొనవలెను. అ టుల ఏర్పాటుచేయనిచో రాష్ట్రీయశాసనసంఘసభ్యులే స్టేట్ కాన్సిల్ సంఘసభ్యులను ఎన్నుకొనవలెను. ఈ సంఘముల కిపు డెట్టి అధికారము లున్నచో యిటువైనికూడ అట్టి అధికార ములే యుండవలెను.
5. భారతదేశమునందు గల సంస్థానములగురించి 'గ్రేట్ బర్' ఇండియా కాన్సిల్' అను నొకసంఘము నేర్పాటుచేయ వలెను. ఈ సంఘమునందు బ్రిటిష్ ఇండియాలో ప్రజల ప్రతినిధు లును సంస్థానముల ప్రతినిధులుకూడ నుండవలెను. సంస్థానముల మను బ్రిటిష్ ఇండియాకును సంబంధించిన సమస్యల నన్నిటిని యీ సంఘమువారు పరిష్కరించు చుండవలెను.

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

సిన్హా, జూన్, 24—నేడు ప్రకటింపబడిన సైమన్ సంఘ నివేదిక రెండవ భాగమునందు 815 పేజీలు కలవు.

1980 మేనెల 27 వ తేదీని సంఘ సభ్యులు ఈ నివేదిక వైని సంతకములు చేసిరి. యీ సంఘ సభ్యులలో కొందరు నడుమ నడుమ కొన్నికొన్ని ప్రత్యేకసూచనలు చేసినను మొత్తముమీద నివేదికను వారందరూ ఏకగ్రీవముగా నామోదించిరి. ఈ నివేదికలో 12 భాగము లున్నవి.

1 మొదటి భాగమున సంఘమువారి సూచనలయొక్క ప్రధానసూత్రములు కలవు. స్వపరిపాలనముగల రాష్ట్రములతో కూడిన యావద్భారత ఫెడరేషన్ క్రమాభివృద్ధి ఏర్పడునట్లు చేయవలెను. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యప్రతినిధిగా రాజప్రతినిధియుండవలెను. సైన్యపరిపాలనను స్వదేశసంస్థానములపై సామ్రాజ్యాధికారము మున్నగునవి రాజప్రతినిధిపరికిలనముక్రిందనే యుండవలెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు యూనిటరీ గవర్న మెంటులుగా నుండవలెను. ప్రభుత్వ కౌన్సిల్ యును మంత్రిలకు వశపరుపవలెను. ఎన్నుకొనబడని సభ్యులపై నను, మంత్రిలుగా నియమింపవచ్చును. మంత్రిలు గవర్నరులయొక్క ప్రత్యేకాధికారములకు లోబడియుండవలెను. ముఖ్యముగా అల్పసంఖ్యాకుల సంరక్షణము, లా-ఆర్డరును కాపాడుట, పశుపాతముగల చట్టములశేయకుండ చూచుట, మున్నగువిషయములలో గవర్నరుకు ప్రత్యేకాధికార ముండవలెను అని మొదటి భాగమునందు చున్నది.

2. రెండవ భాగమునందు గవర్నరులగురించియు, రాష్ట్రీయములగురించియు, వివరింపబడినది. ప్రస్తుత యున్న రీతికే ప్రత్యేక నియోజకవర్గాలను లేయుండవలెను. శాసనసభ్యులసంఖ్య అధికము కావలెను. ఇతరసమాధానము లేవియు గూడదనినచో లక్ష్మీ సమాచారమునే ఆనుసరింపవలెను. నియోజకవర్గాల సంఖ్య యిప్పటికంటె 3 రెట్లుధికముకావలెను. కావున అందులకు ప్రత్యేకముగా ఒక నియోజకసంఘము నేర్పాటుచేయవలెను. అందులకు ఒక ప్రాంచైజుకమిటీని ఏర్పాటుచేయవలెను. రాష్ట్రీయముల క్రమాభివృద్ధిచేడవలెను. కావున రాష్ట్రీయపరిపాలనావిధానము విస్తరించుట కనుగుణముగా నుండవలెను. రాష్ట్రీయపరిపాలనను నిర్ణయించుటకు, ఒక బాండ్ రీకమిషన్ నేర్పాటు చేయవలెనని రెండవ భాగమునందు సూచింపబడినది.

3. మూడవ భాగమునందు సరిహద్దు రాష్ట్రీయ (నార్త్ వెస్ట్ ప్రాంటియర్ ప్రావిన్స్)కు ప్రత్యేక ప్రదేశములను గూర్చి వివరింపబడినది. సరిహద్దు రాష్ట్రీయమునందు ఒక ప్రత్యేకశాసన సభయుండవలెను. శాసనముల శేయుటకును, పన్నులను విధించుటకును ఆ శాసనసభ కధికారముండవలెను.

కార్యనిర్వహణాధికార మంతయు చీఫ్ కమిషనరుకే యుండవలెను. అనాగరిక ప్రదేశములపరిపాలనాబాధ్యత భారత ప్రభుత్వమునకే యుండవలెనని సూచనభాగమునందు చున్నది.

4. కాలనభాగమున భారత ప్రభుత్వమునగూర్చి వివరింపబడినది. భారత ప్రభుత్వమునందు ఇప్పటివలెనే ఆసెంబ్లీ యును, స్టేట్ కాన్సిలునుగూడ నుండవలెను. ఆసెంబ్లీని, లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ అనుటకు బదులుగా ఫెడరల్ అసెంబ్లీ అని పిలువవలెను.

5. బిటికెపు డెట్టి అధికారమున్నచో యికముందు పట్టి అధికార మే యుండవలెను. ఫెడరల్ అసెంబ్లీలో 280 మంది నియోజన సభ్యులుండవలెను. వీరి నందరిని రాష్ట్రీయశాసన సంఘముల వారే ఎన్నుకొనవలెను. ఈపన్ను కొనుటలో రాష్ట్రీయశాసన సంఘసభ్యులనుబట్టి, ఫెడరల్ సంఘముయొక్క సభ్యులసంఖ్య నిర్ణయింపబడుచుండవలెను. స్టేట్ కాన్సిల్ కు కూడ యిటు లనే రాష్ట్రీయములలో ప్రత్యేకముగా సెకండ్ ఛేంబర్లను యెడల ఆ ఛేంబర్ల సభ్యులే స్టేట్ కాన్సిల్ సభ్యుల నెన్నుకొనవలెను. లేనిచో రాష్ట్రీయ శాసనసంఘసభ్యులే స్టేట్ కాన్సిల్ సభ్యుల నెన్నుకొనవలెను. ఫెడరల్ అసెంబ్లీలో అధికారసభ్యుల సంఖ్య యిప్పటికంటె తగ్గింపబడవలెను. భారత ప్రభుత్వమునకును, లెజిస్లేటివ్ కాన్సిలుకు యిపుడెట్టి సంబంధమున్నచో, అట్టి సంబంధమే, యిటువైని ఫెడరల్ అసెంబ్లీకిని భారత ప్రభుత్వమునకు నుండవలెను.

భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణ సంఘసభ్యులను రాజప్రతినిధియే నియమింపవలెను

సెంట్రల్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కాన్సిల్ కుసభ్యులను, సార్వభౌముడు నియమించుటకు బదులుగా రాజప్రతినిధియే నియమించుచుండవలెను. ఫెడరల్ అసెంబ్లీ సభ్యులలో ఒకరిపైరినికూడ ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిల్ కు నియమించుచుండవచ్చును. శాసనసంఘముల సభ్యులు పరిష్కరింప దగిన విషయములు పరిష్కరింపదగిన విషయములు అను విభేదము యిటువైనికూడ ఫెడరల్ అసెంబ్లీలోను, సానాన్సేవల్ కాన్సిల్లోనూకూడ యుండవలెను. ప్రభుత్వాధికారము ప్రజాయత్త మొనరించుట పరిష్కారము రాష్ట్రీయములందు జరుగుచుండవచ్చును గాని, ఇండియా ప్రభుత్వాధికారము కొంచెమైన తగ్గకూడదని కాలనభాగమునందు వివరింపబడినది.

6. భారతదేశ సంరక్షణమునకు సంబంధించిన ముఖ్య సమస్యలు యీ భాగమునందు చర్చింపబడినవి. భారతదేశమునకును బ్రిటిష్ దేశమునకును సమాధానము కుదరవలెను. విదేశీయుల నుండి, దేశమును కాపాడుటకును, దేశమునందు ప్రజలకు శ్రేయము కలిగించుటకును, ఒక సైన్యముండవలెను. అదిసామ్రాజ్య సైన్యము (ఇంపీరియల్ ఆర్మీ) గానే యుండవలెను. దానిపైని రాజప్రతినిధియే సర్వాధికారిగా నుండవలెను. ఈ సైన్యముల కని వ్యయముల నిమిత్తం కొంత ధనమును నిర్ధారణచేసి దానిని సామ్రాజ్యాధికారులకు చెల్లించుచుండవలెను. అందులకు యిటు వైని, సర్వసైన్యాధిపతి యిండియా ప్రభుత్వమునందు సభ్యుడుగా నుండగూడదు. రాజప్రతినిధి అధికారమునకు లోబడి యుండవలెనని యీ భాగమునందున్నది.

7. బర్మాదేశమును భారతదేశమునండి విడదీయవలెను. భారతదేశమునందున్న నేనవలెనే యీసరిహద్దురాష్ట్రీయము (నార్త్ ప్రాంటియర్ ప్రావిన్స్)లోనున్న నేనకూడ సామ్రాజ్యనేనగా నే యుండవలెను అని ఆరవ భాగమునందు వివరింపబడినది.

8. స్వదేశ సంస్థానములగుర్చి యీ భాగమునందు వివరింపబడినది. స్వదేశ సంస్థానముల మనబ్రిటిష్ ఇండియాకు సంబంధించిన విషయములను పరిష్కరించుటకు 'గ్రేట్ ఇండియా కాన్సిల్' అను నొక సంఘము నేర్పాటు చేయవలెను అని 7 వ భాగమునందున్నది.

9. 8 వ భాగమునందు ఆర్థికములను గూర్చి చర్చింపబడినది. లెజిస్లేటివ్ విధానమునకు ప్రాముఖ్యత యివ్వబడినది. ఫెడరల్ అసెంబ్లీవారు ప్రాప్సియల్ ఫండ్ అను ఒకనిధిని ఏర్పాటుచేయవలెను సరకులమీద పన్నులను విధించుట మున్నగుపర్యాయములను (ఇండెక్స్ ట్యాక్స్) యీ భాగమున రాబట్టవలెను. రాష్ట్రీయములయొక్క జనసంఖ్యనుబట్టి యీనిధిలోనుండు రాష్ట్రీయములకు పంచిపెట్టు చుండవలెను అని యీ భాగమునందున్నది.

9. ఈ భాగమునందు ఇండియాన్ సివిల్ సర్వీస్ ప్రావిన్స్ లో సర్వీస్ యిచ్చు గు కౌలునుగూర్చి లీగారు వెనుక చేసిన సూచనలకే సైమన్ సంఘమువారు కూడ సవరించిరి. ఇపుడున్న రీతికే సెక్యూరిటీ సర్వీస్ లను ఐ. సి. యస్. పి. సి. యస్. సర్వీస్ లను కూడ కొనసాగించుచుండవలెనని 9వ ప్రకరణమునందు వివరింపబడినది.

10. హైకోర్టుల మీద ఆర్థికాధికారము ఇండియా ప్రభుత్వ దొరతనము వారికి మాత్రమే యుండవలెనని భాగమునందు కలదు.

11. బ్రిటిష్ దొరతనమునకును గల సంబంధము 11 వ భాగమునందు వివరింపబడినది. ఇండియా మంత్రి సంఘము ఇండియా కాన్సిల్ యొక్క విధానమునందుకొన్ని మార్పులు సూచించబడినవి.

12 వ ప్రకరణమునందు సింహావలోకనము చేయబడినది. అంత్య కాక్యములు పలుక బడినవి. ప్రస్తుతము భారత ప్రభుత్వము ఫెడరల్ అసెంబ్లీ యొక్క తీర్మానములను సెరవేయుటకు బాధ్యమైయుండగూడదు. భారత ప్రభుత్వమునందు తాత్కాలికముగు ఏర్పాట్లు మాత్రమే జరుగవలెను. రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము పూర్తిగా పరిశీలించి నిరపరమపరకును ప్రభుత్వ న్యాయులన్నియును యిప్పటివలెనే యుండవలెను. అటుపిమ్మట ఫెడరల్ అసెంబ్లీకి సంపూర్ణాధికార మొనగ వచ్చునని 12 ప్రకరణమునందు వివరింపబడినది.

స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడినను మా సూచనలో యెట్టి మార్పును జరుగలేదు

మేము యీ నివేదికను వ్రాయుటలో యిటీవల కొన్ని నెలలనుండి భారతదేశమునందు జరుగుచున్న విషయమును స్వరాజ్య సత్యాగ్రహమును గూర్చి మే మిందులో నేమియు వివరించి యుండలేదు. ఏలనగా యీ ఉద్యమము ప్రారంభింపబడుటకు పూర్వమే యీ సూచన లన్నియును మాచే ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడియుండెను. అందులకున రివిజులను జరిగిన విషయములను బట్టి మేము వెనుక చేసిన సూచనలలో మరల నెట్టి మార్పును చేసియుండలేదు. ఏలనగా మేమువిశాల భావముతోను దూరదృష్టితోను సూచనలు చేయుటకు సైయున్నది.

మీ సూచనలను ఆమూల్యగ్రముగ పరికించియే విమర్శింపవలెను

భారత రాజ్యాంగవిధానమునగూర్చి మేము సూచనలు చేయుటలో ప్రతి సూచనకును పరస్పర సంబంధ ముండవలె చేసియున్నాముగాని వీనిలో నే సూచన వైసను ప్రత్యేకముగా చేయుటకు మేము సమ్మతించుట. కావున వీనిని విమర్శింపగోరువారు, వీలన్నిటిని సమగ్రముగా పరికించి విమర్శింపవలెను గాని, విడివిడిగా విమర్శించుటకు వీలులేదు.

మేము అర్హతకుమించిన సూచనల చేసియుండలేదు

ప్రస్తుతము భారత దేశమునకు యీయడగిన అధికారములకంటె పెచ్చుఅధికారము నిచ్చితిమని కొందరు భావించవచ్చును. గాని, మీ సూచనలను ఆమూల్యగ్రముగ పరికించిన పిమ్మట యివి అన్నియును యీయడగినవేయని అట్టివారు కూడ బిప్పుకొందుని మేము సమ్మతించున్నాము.

కొన్ని వత్సరముల కొకసారి

రాజకీయార్థ కలగూర్చి విచారణ చేయు పద్ధితి పనికిరాదు. "ఇపుడు ఏర్పరపబడినను మాత్రం రాజ్యాంగ విధానమునందు క్రమక్రమాభివృద్ధికి అవకాశముకూడ చేర్చబడియుండవలెను.

కొన్ని వత్సరముల కొకసారి భారతీయుల రాజకీయార్థ కలగూర్చి పరిశీలించుచుండుటలకు భారతీయుల రాజకీయజీవితములకును, మాత్రం సంస్కరణముల అభివృద్ధిని చాలనవ్వము గలుగునని మాకు గట్టి నమ్మకము గలిగినది. నెనుక మాంటేగ్ షెమ్స్ ఫర్డ్ గార్లు చేసిన సూచనలలో గలదోషము లేటులుండినను పదివందలవరకును ఆవిధానము పరిశీలించుటను నిర్ణయింపబడుటలను అని ఆస్థిరములను భావము ఎల్లవారికి విరదినది. అందులకున అట్టివిధానము సెరవేగ్గులలో చాల అసర్థములు కలుగుట నిశ్చయము. ఈపదివందల అనంతరము వెచ్చెడి మాత్రం సంస్కరణములలో తమకెట్టి లాభనష్టములు కలుగునని యే ప్రతిసంఘము వారుగూడ సూతరసంస్కరణముల కొరకు ఎదురుజూచుట తుట్టినది. అందులకున ప్రతిసంఘమును తరసానమును బలపరచుటకు తీవ్రప్రయత్నములు చేయసాగెను. అందులకున వివిధసంఘములలో స్పర్ధలు చాల ప్రబలమైనవి. చిన్న చిన్న సంఘములన్నియును; ఒకపెద్ద సంఘముగా ఏర్పడుట తుట్టినది. పదివందల అనంతరము లభించెడు సంస్కరణములయందు, అధికసంఖ్యలోనుండు లిజు కుగ్లె కే యీ డెల్టేజ్యములతో ప్రజలు వెల్లడించెడి భాగములపట్టి వేరువేరుపక్షములుగా వారు విభజింపబడిరి.

మాంటుఫర్డుని వేదిక విఫలమగుట

భారత ప్రభుత్వమునకు కడపటి ఆశయమును పూర్ణస్వరాజ్యమును బడయుటను దేశమునందు క్రమాభివృద్ధి కలుగుటకు తగిన ఏర్పాటులేనిందును 1919 లో చేయబడిన మాంటుఫర్డు నివేదికలో సూచించినది యందులకు, ఆ యర్హతముల ఉద్దేశ్యము యిట్టి క్రమాభివృద్ధిచేయెను దానిని బడయుటకు తగిన ఏర్పాటును సూచించుచున్నది అది పూర్తిగా విఫలమైనదే. కావున, కావున యానాగతికల అభివృద్ధి అట్టి ప్రత్యేక పరిష్కారము చేయవలసిన ఆర్థిక పరిస్థితి నందున తనను ఉద్దేశ్యములతోనే మేము ప్రజల యా నూపన చేసియున్నాము. వీనిని బట్టి సహజముగానే క్రమాభివృద్ధి కలుగుచుండును. రాష్ట్రములలో యిప్పుడుగల్గియున్న అభివృద్ధినిబట్టి కొన్నిటికి ఎక్కువసౌకర్యములను, కొన్నిటికి తక్కువ సౌకర్యములను గలిగించుట అనుచితమును, రాజకీయమున అసాధ్యమననీ మేము తలచుచున్నాము. కావున ఆయా రాష్ట్రములలో ఆయా కాలములందు గల్గియున్న అభివృద్ధిని బట్టి సహజముగానే తగిన మార్పులను చేయుటకు తగిన అవకాశము రాజ్యాంగ విధానమునందే యుండవలెనని మేము సూచించితిమి.

భారత ప్రభుత్వ పరమావధి

పర్యవసానముందు భారత ప్రభుత్వము బడయునలసిన స్వరూపమును నిర్ణయించుట అనేక విషయములపై ఆధారపడి యుండును. ప్రస్తుతము వాటి నన్నిటిని తెలుసుకొనుటసాధ్యము. ముందు జరుగనున్న అభివృద్ధిని ఆనుగుణ్యముల నూపనలను యిప్పుడు చేయుటయును, వానినిబట్టి తగిన రాజ్యాంగవిధానము నమలులో తెల్పుటయును సాధ్యముగాని దేశమునందలి అభివృద్ధియొక్కయు నామరస్వముయొక్కయు విధానమును బట్టి భారత ప్రభుత్వము క్రమాభివృద్ధిని జెందుటకు తగిన ఏర్పాటులను ఒక్కచెట్టును సూచించుచు అసంభవమని మేము ఎప్పుడుచున్నాము. భారతదేశము యొక్క రాజకీయ స్వరూప పరమావధిని 1917 ఆగష్టు 20 వ తేదీని చేయబడిన ప్రకటనలో బ్రి. క. దొరతనమువారే నిర్ధారించి యున్నారు. కావున క్రమముగా ఆ పరమావధి లభించ గల్గుటకు తగిన ఏర్పాటులన్నియును యిప్పుడు చేయబడనున్న రాజ్యాంగ విధానమునందు చేరియుండవలెను. కేవలము బ్రిటిష్ ఇండియా మాత్రమేగాక భారతదేశము యావత్తునుకూడ అట్టి అభివృద్ధిని బడయు గల్గిన పుణ్యే బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునందలి యితరదేశములలో నమానమున సంపాదమును భారత దేశము బడయుగలదు. ప్రపంచమునందలి వివిధదేశములలో భారతదేశముకూడ నొక్కటియని ప్రకటించుటకులసిన మౌఖిక ఎక్కువ బలము చేయవచ్చును. భారతదేశమునందు వేరు వేరు ప్రాంతములలో జాతి, మతము, భాష, విజ్ఞానము శరీర దాదాభ్యుతా, శిరోష్ఠ భేదము మున్నగునెన్నియుండినను, యీ దేశములు ఎంతమాత్రము పరిగణింపబడినవిగావు. భారత ఖండమునందు గల భిన్నత్వములందు ప్రధానమైనదియు ఏకత్వముగలవల్లును, ఆఖండమునంతయు ఒక్కదేశముగానే భావించవలసియుండును. కావున, భారతదేశమునందంతటను, కాంతియును, సంపదయును నెలకొనవలెనని, ముందుగా బ్రిటిష్ ఇండియాలోని ప్రజలకును, సంపాదములలోని ప్రజలకును సామరస్యము చేయవలెను.

రాజకీయముగాను, ఆర్థికముగాను భూగోళసంబంధముగాను వికృతిమీదకు ఏర్పడియున్నది. భారతదేశమునందలి ప్రజలలో ప్రస్తుతము రెండు వంతువారు ఆర్థికముగా తక్కినవారైనందున వారికిని లోబడియుండుట తలపించినది. దీనికి భారత ప్రభుత్వమునందు ప్రజలకు కొంతఅధికారము లభించుటయు ముఖ్యకారణము. ఆర్థికవిషయమునందు, సంపాదములకును, బ్రిటిష్ ఇండియాకును, లాభనష్టములు సమానమే. అందులన ప్రత్యేక సంఘములకును, సంస్థలకును సామరస్యము గల్గుట కేర్పాటు చేయవలసినది. ఆర్థికసంబంధమున వికమత్వము ముఖ్యముగా కావలసిన ప్రాంతములందు అనేకములను పన్నుల నిరోధమును, స్థిరపడుట తలపించును, దేశసంరక్షణము, రాకపోకలు, సాంఖ్యికవిషయములు మున్నగునవి అందరికి సమానవిషయములే. వీనిలో కొన్నిటిని రాయబారములవలనను చక్కతెల్లముకొనవచ్చును గాని చివరకు స్థిరముగ సౌకర్యమును సేర్పరచుట విధానముకేయవలెను.

ఫెడరల్ రాజ్యాంగవిధానము

గ్రేట్ బ్రిటన్ దేశమునకు సంబంధించిన ఏదేనియే కట్టలవలననే మొదట భారతదేశమునందు ఏకీభావము ప్రవేశపెట్టబడినదిగాని యిప్పుడు ఆదేశమునందు ప్రజలలో జాతీయభావము క్రమక్రమముగా అధికమగుచుండుటచే యీవికమత్వమునకు మరింత బలము చేయవలసి. జాతీయభావముయొక్క శక్తిప్రబలతము, అది లాభకరముగను, హానికరముగను వినియోగింపబడుట కవకాశముగలదు గావున ఆజాతీయత్వ నిర్మాణవిధానమునందు వినియోగించుటకే యిటువైది గట్టిప్రయత్నములను చేయవలసియున్నది.

భారత జాతీయతయను నీ మహాశక్తిని బ్రిటిష్ ఇండియాను పరిపాలించువారును సంపాదములను పరిపాలించువారును ఎంతమాత్రమును నలక్ష్యముచేయరాదు గావున, ఫెడరల్ సిస్టము అనగా స్థానిక స్వతంత్రముగల వివిధరాష్ట్రముల సంఘభావముతో కూడిన ప్రభుత్వము సేర్పరచిననే జాతీయోద్యమమునందు దివిడియెన్న భావము బాగుగానొక్కము కాగలదు. పర్యవసానముందు బ్రిటిష్ ఇండియాయును సంపాదములను ఏకీకరించుట ముఖ్యమై యుండినను, ప్రస్తుతము సంపాదనాధిపతులు బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రజలతో ఏకీకరించుటకు సన్నిహితాధిపతులను నిర్బంధించుట కెట్టి అవకాశములేదు. అటుల ఏకీభవించుట తమకు లాభదాయకమని సంపాదాధిపతులు గ్రహించగల్గినపుడు, సహేతుకములను, న్యాయబద్ధములను, మరతులపైని వారటుల బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రజలతో ఏకీభవించుటకు తగిన అవకాశమును సూచనరాజ్యాంగవిధానములా గలగజేయవలెను. ఈవిషయమును గూర్చి సంపాదాధిపతుల అభిప్రాయముల తెలిసికొనుట మౌఖికము లభింపలేదు. కావున ముందు జరుగబోయెడి రాండుపేలితో సభలోనే యీ విషయము మాడ చర్చింపవలసి యుండును. కావున సంపాదాధిపతులు వేరువేరుగాగాని, అందరు నొక్కటిగాగాని, ఫెడరల్ కన్ స్టిట్యూషనులో చేరగోరవలెను వెంటనే వారట్లు చేరుటకు తగిన అవకాశముగల ఫెడరల్ రాజ్యాంగ విధానమును ప్రస్తుతం ఏర్పాటుచేసినచో యీకలితము కడు శీఘ్రముగా చేయగలరు. ఫెడరల్ విధానమునే ఏర్పరచుటకు యీ కారణ మొక్కటియే గాక వేరు కారణములు గలవు. యూనిటరీ విధానమునందు ఫెడరల్ విధానమునకు మార్పులు అపూర్వమని మేమెరుకుచుము. ఒకసారి ఫెడరల్ విధాన మేర్పడినచో, సర్వాధికారమును ప్రధాన ప్రభుత్వమునకే యొసగుట సర్వసాధారణమైయున్నది. అట్టిచో మేమిరీతిగా సూచించుట కేమి కారణమని అడుగవచ్చును. భారతదేశము యొక్క ప్రత్యేకపరిస్థితి, యందుకు ముఖ్యకారణము. భారతదేశము నిరంకుశ ప్రభుత్వ విధానమునందు క్రమక్రమముగా ప్రజా ప్రభుత్వ విధానమునకు మార్పుచున్నది. బ్రిటిష్ దేశమునందు ముఖ్యముగా పట్టణములందు నివసించుచుండిన 450 లక్షలమంది ప్రజలకు పనికివచ్చిన రాజ్యాంగవిధానమే, ఒక అర్థఖండమునందలి భారతదేశమునందు రి లక్షల గ్రామములలో నివసించుచున్న 2,500 లక్షలమంది ప్రజలకు గూడ పనికివచ్చునని భావించుట సంగతము. స్వపరిపాలన సాధకముగా కొనసాగవలెనని అంశలపరిగిన పరిమితిగల జనసంఘమునకే దానిని వర్తింపజేయవలెను. తదనుగుణ్యమును నితర పరిస్థితులనుగూడ యోచింపవలెను. బ్రిటిష్ దేశమునందు అనుబంధమును ప్రాతనిధ్యముతోకూడిన ప్రజాస్వామ్యపరిపాలనము కొనసాగవలెనని ఎన్నుకొనెడివారికిని ఎన్నుకొనబడెడువారికిని అధికసంబంధముండవలెను. అది జరిగిననేగాని ఆ ప్రాతనిధ్యము యధార్థమైనది గాజాలను.

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము

ప్రజలు రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము నిపుడుమొదలుగా కొరచుండుటకు రాష్ట్రీయభివృద్ధియు ముఖ్యకారణమైయున్నది అందులకు కొంతవరకు యితర కారణములు కూడ తోడ్పడుచున్నవి. మొదటిది భారత ప్రభుత్వ స్థానమును ధైర్యగరము మిక్కిలి దూరముగానున్నది. రెండవది భారతకానూనలకు లభించిన సౌకర్యములకంటె రాష్ట్రీయసంఘటనలకు యిదివరకు మొదలు సౌకర్యములనియించియుండుటచే తమకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనముకూడ కొనగవలెనని వారు కోరుట కవకాశము గల్గినది. మూడవది ఆయా రాష్ట్రములందున్న ప్రజలలో అధికసంఖ్యాకులగువారు ఎక్కువ సమపాదములను బడయవలెనను ఆశతో యుండుటవలనకూడ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము కొరబడుచున్నది. కాని రాష్ట్రీయ లోని స్వపరిపాలనము ఏర్పడుటకు ప్రస్తుతమున్న రాష్ట్రీ విభజనము అనుకూలముగాలేదు. అందులన రాష్ట్రీయములను మరి విభజించుట అవసరమై యున్నది.

బర్మాదేశము ఇండియాదేశములోనిది కాదు. ఈరెండు దేశములకు లాభనష్టములు సమానములు గావు. కావున వెంటనే యీ రెండుదేశములను విడదీయు టత్యవసరము.

రాష్ట్రీయములకు అంత్య పరిమాణ స్వపరిపాలనము

“మే మిప్పుడు ఫెడరల్ రాజ్యాంగ విధానమునే ర్పరచుటకు పూనుకొనలేదు. నూతన సాధమును నిర్మించుటకు ముందు పురాతన సాధమును కూలగొట్టుట ముఖ్యకర్తవ్యమగుటచే అవసరమే మేమిప్పుడు చేయబూనితిమి. భావికాలమున, ఏర్పడనున్న ఫెడరల్ భారతసంఘా సభ్యులుగా నుండగల రాష్ట్రీయసంఘము మే మిప్పుడు ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్య జీవితమును గలుగచేయుచున్నాము. అది మాంటుఫర్డు నివేదికలో వ్రాయబడియుండెను. గావున వారు తలపెట్టిన యానిర్యూల విధానమును పూర్తిచేసి వెంటనే ముందు ఏర్పడనున్న ఫెడరల్ విధానమునకు, సామాన్యస్వరూప నిర్ణయమునుగూడ చేయబూనితిమి. అందులకు అధికారమును పూర్తిగా విభజింపవలెను. మొత్తము భారతదేశముయొక్క సమానాభివృద్ధికి అనుగుణ్యమైన కనిష్ఠపరిమాణముగల స్వ

పరిపాలనము ప్రస్తుతము రాష్ట్రీయముల కొనగవలెను. అటుల చేసినచో రాష్ట్రీయములకు ప్రత్యేక స్వతంత్రజీవితము లభింపగలదు అని నూతన ఫెడరల్ రాజ్యాంగవిధానమునకు మూలాధారములు కాగలవు.

ఓటర్ల సంఖ్యను వృద్ధిచేయించుట

ముందుగా ఓటర్ల సంఖ్యను, పరిపాలనసంఖ్యను వృద్ధిచేయించినచే గాని, జనసామాన్యము లో ముఖ్య సంఘములకు తమ రాష్ట్రీయ సమగ్రబంధించిన పరిపాలనమును పరిశీలించుటకై అధికారము లభించును. కావున ఓటర్ల సంఖ్యను ప్రతినిధుల సంఖ్యను వృద్ధిచేయించిన పరిపాలనము లేకుండ రాజకీయ సౌకర్యములను మాత్రమే హచ్చింపుచు సూచించుట మాకు న్యాయము కాకనబడలేదు.

భారత ప్రభుత్వాభివృద్ధి (సెంట్రల్ గవర్నమెంటు) కి యితర విధానములను సూచించుట

రాష్ట్రీయ విషయమున బ్రిటిష్ దేశమునందలి పార్లమెంటు విధానమును అమలులో పెట్టుటకు తగిన అవకాశమును కలుగజేయుటకు మేము ప్రయత్నించితిమి గాని, అందులన ఏర్పడునట్టి అధికసంఖ్యాకుల అభిప్రాయానుగుణమును పరిపాలనమునందలి గలిగిన అసరముల నిరోధించుటకు గవర్నరు యందు కొన్ని ప్రత్యేకాధికారము లుండవలెనని మేము సూచించితిమి. ముఖ్యముగా అల్పసంఖ్యాకులను కాపాడుటకును, క్రమ విధానమును సంరక్షించుటకును గవర్నరుకు ప్రత్యేకాధికారముండవలెను గాని, ఇండియా ప్రభుత్వమునందు గూడ క్రమముగా బాధ్యతాయుతప్రభుత్వవిధానము వృద్ధిచేయించుటకు యీపద్ధతి పనికిరాదనియే మేము తలచుచున్నాము. ఒక పక్షమువారే కార్యనిర్వాహకవర్గమువారుగా నుండుటయును, ప్రజలచేతనే ఎన్నుకొనబడిన ఫెడరల్ అసాసియేట్ కన్ ఫెడరల్ లో అధిక సంఖ్యాకుల తీర్మానముపైనే ప్రతి విషయమునందును ఎక్జిక్యూటివ్ వర్గమువారు ఆధారపడి యుండుటయును, ప్రస్తుతస్థితిలో భారతదేశమునందు ప్రజలే తెల్లపగిన పద్ధతిగాదు. అటుల చేసినచో భారతీయులు లండన్ నగరమునలి పార్లమెంటు సభనే తమ దృక్పథమునందుంచుకొని ఢిల్లీలోని ఫెడరల్ అసెంబ్లీకూడ వాడుకవిషయాలలోని పార్లమెంటువలెనే యావద్భారత ప్రధానరాజ్యాంగసభగా (ఆటయిండియా పార్లమెంటు) అభివృద్ధిచేయవలెనను దుర్మమకు పాల్పడుట తలపింపగలదు. కాని భారతదేశమునందు ఎప్పటికైన సంపాదాధిపతులకూడ యీ ఫెడరల్ కన్ ఫెడరల్ చేరవలసియుండును గాన భారతరాజ్యాంగసభ లండన్ పార్లమెంటును ఆచర్యముగా కొనుట యుచితముగాదని మేము తలచుచున్నాము. మొట్టమొదట రాష్ట్రీయములలో సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము పూర్తిగా నెలకొనవలెను. స్వదేశసంపాదముల ప్రభుత్వములు నిరంకుశములైయున్నవి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ప్రజాస్వామ్యములైయున్నవి. కావున సంపాదములను రాష్ట్రీయములను ఫెడరల్ అసెంబ్లీలో పాల్గొనవలెననిన, రాష్ట్రీయములకు అత్యధికమును స్వాతంత్ర్యమును, ముఖ్యముగా నొగవలసియుండును. అటుల చేసినచే, యావద్భారతసంఘభావము ఎన్నటికైనను చేయరాని ఆశించుటకు వీలుండును. అప్పుడు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు స్వపరిపాలనము గల వివిధ రాష్ట్రీయముల పక్షమున దేశమునకంతటికిని సంబంధించిన కొన్ని విషయములనుమాత్రమే పరిష్కరింపదగిన సంస్థగా నుండవచ్చును. కావున ఫెడరల్ అసెంబ్లీలో సభ్యులు రాష్ట్రీయసంఘములచేతనే ఎన్నుకొనబడవలయును గాని, ప్రజలందరిచేత ఎన్నుకొనబడకుండు. అందులన వివిధరాష్ట్రీయల అభివృద్ధినిబట్టియే భారత ప్రభుత్వాభివృద్ధి ఏర్పడవలసి యున్నదిగాన యిప్పుడే భారత ప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణవివరములకూడిన ఒక నూతనవిధానమును నిర్ణయించుట కెట్టి అవకాశములేదని మేము తలచుచున్నాము.

అదియునుగాక భారతదేశమునందు ఫెడరల్ గవర్నమెంటు సంపూర్ణముగా ఏర్పడగలవరకును, ప్రభుత్వవిధాన సౌష్ఠవమున కెంతమాత్రము భేదము కాకూడదుగాన అందులకు గట్టి ఏర్పాటులు చేయవలెనని మేము కోరుచున్నాము.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అధిపతులకు ప్రబలాధికారముల నొసగుట

స్వపరిపాలనమునకు, సత్పరిపాలన మొంతమాత్రము యీ దుకాదు అను సిద్ధాంతమును మేముకూడ ఆమోదించుచుండినను అరాజకము ప్రభుత్వమును తొలగించి తాను అధికారమును బడయుటకు మేము ఎంతమాత్రమును సమ్మతించజాలము. మొట్టమొదటిది దేశసంరక్షణము. భారతదేశము కాంతియుతముగా వృద్ధిచేయవలెనని విదేశీయులవలన ఎట్టి ఉపద్రవము గలుగకుండ భారతదేశమును కాపాడుట ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది. రెండవది దేశములోపల కాంతిని నెలకొల్పుట. యిదిగూడ సామాన్యమైన విషయము కాదు. ఏలనగా పరిత్రులనుబట్టి మాడగా భారతదేశమునందు, ప్రజాకలహములు లేనిసమయములు మిక్కిలి అరుదుగా కనబడుచుండును. మిక్కిలి దైర్ఘ్యముతోను, మిక్కిలి చురుకుగను పనిచేయవలసిన అవశ్యకత భారతదేశ

మంత్రివర్గమునా స్వల్పసంఖ్యాక సంఘములకు ప్రాతినిధ్యము నొనర్చుటకు ప్రత్యేక కమిషన్లు నిర్వహించుటకు నిబంధనలు గావించుటకు నిర్ణయమును రాజ్యప్రభుత్వమున్నాడు. కాన కౌంటీల నూనపు నిరూపించుచున్నాడు. స్వల్పసంఖ్యాకులకు సంక్షేమ పరీక్షకర్త నొనగవలసియున్నది.

“స్వల్పసంఖ్యాకములగు పార్టీలలో ముఖ్యమయిన వాని యొక్క ప్రతినిధులను తేలి మంత్రివర్గము చూలకాలము నిలుచుట కొన్ని శాసనసభలలో రమారమి యనంభవమని మాకుతోచుచున్నది. ఇతర రాష్ట్రములలోనూ ఇట్టి భావము నవలంబించుటచేసివేకమును, సాధారణముగా ప్రధానమంత్రియొక్క డుండవలయుననియు యితరమంత్రిులను నియమించుటకు పూర్వము గవర్నరు తేలి సలహాను గైకొనవలయుననియు మేము నూచించియుంటిమి. కాని యిట్లు జరుగవలయు నని రాజ్యాంగ ప్రకారముగా నెట్టి నిబంధన యునుండరాదు. ఏలనన, నానావిధములగు సంఘములలోనండియు మంత్రిులను నియమించుటలో ప్రధానమంత్రియని యొకడు లేకపోయినచో కొన్ని సందర్భములలో చిక్క తక్కువగా నుండవచ్చును. గవర్నరు మాత్ర మొక వా గనునె, తన ప్రత్యేక స్థానము నుబట్టి యుండుటవచ్చును. మంత్రివర్గము మారినపుడు ఆధికారమంత్రినిగూర్చి చిక్క లేర్పడవచ్చునట నిజమే. సాధారణముగా నాతడు నూతన మంత్రివర్గమునందనూ నుండవచ్చును. కాని యిట్లుజరుగుట మంచిదికా దనియు సందర్భములను నుదయింపవచ్చును.”

చట్టప్రాబల్యము, క్రమము

పిమ్మట కమిషనరువారు లా, అర్ధ రుసుగుర్చి విధులముగా చర్చించియున్నారు. పోలీసుశాఖ రిజర్వు శాఖగా ముందుండరాదనట ఆభిప్రాయభేదముల కవకాశమిచ్చియున్నది. గనుక, యిరుపక్షములవారి వాదననూ కమిషనరువారు నూచించియున్నారు. సెక్యూరిటీసర్వీసుల ఖరచునాణే ఇండియాలో శాంతిక్రమముల ముఖ్యముగా సంరక్షించుచున్నదని వారు నుడువుచున్నారు. కాని, పోలీసుశాఖ మందనూ రిజర్వు శాఖగానే యుండినచో, ద్వంద్వపరిపాలనకూడాకొనసాగుననుటచేత కాంతి, క్రమసంరక్షణ కేంద్రప్రభుత్వమువారికి చెందవలయుననెడి నూతన యాచరణ సాధ్యమైనదికాదు. రాష్ట్రప్రభుత్వముయొక్క శాఖలన్నిటియొక్క పట్టుత్వము దీనిపై సాధారణమైయున్నది. పోలీసుపరిపాలన సరియైనదిని జరిగినచో యితర శాఖలు పనిచేయుటకు వీలుండును. పోలీసుశాఖ ప్రజాయుత్ర శాఖ యగుట కభ్యంతర మున్నవారిలో చాల మంది యితర శాఖలలో కొన్ని యట్లుగుటకు పుట్టుతింతురు. ప్రమాదకరమగు నన్నిటిని మానుటయే యాదేశమునచో, లాంఛురిమన్య, ఇరిగేషన్ శాఖలను మార్పులలో కూడా నెక్కుడు ప్రమాదము కలదు. కాని, పోలీసు శాఖను మార్చక, యితర శాఖలను మాత్రము మార్పులవలన స్థితిగతులు మరలత చెడవచ్చును. రాష్ట్ర శాసనసభల యందలి పార్టీలన్నియు లా, అర్ధ రుశాఖపై కత్తికట్టి, పూర్తియగు స్వపరిపాలనమును కాంతించువార లయినందున బాధ్యతారహితముగా యా శాఖపై విమర్శలను గావింపవచ్చును. ఈమార్పు లేకుండా రాష్ట్ర ములలో స్వపరిపాలన యేర్పడజాలదను సంకల్పి మనము గుర్తించవలయున్నది. హైందవమంత్రి యొకరు మానవత్వమున సాక్ష్యమొనరునచో, తమస్థితిలోనన్న వారుకూడా లా అర్ధరలను పాలింపలేనిచో వారింతర విధమైనట్టి పరిపాలనకూడా తగియుండజాలరని నుడివరి. వారిట్లునుడువుట సహజమే. పట్టణములలో నై నచో గ్రామములలో నై నచో హైందవులకు లా అర్ధరలే ముఖ్యములు. నాగరిక ప్రభుత్వముల మూలసాధనమును కాంతిక్రమముల సంరక్షించుచున్నయధికారులను విశేష ప్రభుత్వము వారిచేతిలోని బాహ్యులని నిందించుటకు యికముం చెంతమాత్రము వీలులేకుండ జేయవలయును.”

“స్వపరిపాలనమును నిరాకరించినచో—”

ఆధికారవర్గముండి గాని, ఎన్నుకొనబడినట్టి తదితరవర్గమునుండి గాని, మంత్రిులను నియమించుటలో వారిసంఖ్యకొక పరిమితియందుండరాదని తయ్యదిప్రాయ మనియు, ప్రతిరాష్ట్రములలోను మంత్రివర్గములో నొకటిరెండు స్థానములు ఆధికారులకు ప్రత్యేకింపవలయుననటయే యనియు, కాని, యా యధికారుల పరిపాలనక్రిందనుండగల శాఖలనుగూర్చి చట్టములో నెట్టినిబంధనయైనను నుండవలయుననటలేదనియుకమిషనరువారు నుడువుచున్నారు. మంత్రివర్గము నేర్పరచుటకు వీలులేకపోయిననూ, రాజ్యాంగ ప్రకారమునయోగించుట కధిక సంఖ్యాకులనిరాకరించిననూ, ప్రభుత్వము కొనసాగవలసియేయుండునగున గవర్నరునకు ప్రత్యేకాధికార ముండవలయును. సాధారణముగా గవర్నరును మంత్రివర్గమునుకలిసి చెలాయించు నధికారమును గవర్నరుకడే చెలాయించ గలిగి యుండవలయును. తనకు సహాయ మొనరించుటకై శాసనసభసభ్యుల నాతడు నియమింపగలిగి యుండవలయును. ఇట్టి పరిస్థితు లుదయించినవని గవర్నరు ప్రకటించుటకుగల కారణములను పార్లమెంటువారికి చెప్పలే తెలియబరచవలెను. పార్లమెంటుసభవారి యనుమతి లేకుండా యీప్రత్యేకాధికారము 12 నెలలకు మించి గవర్నరునకు చెందదు. “ఈయధికారమును సమకూర్చుటకై రాజ్యాంగ ప్రకారముగా నిబంధన నొందున తేర్పుల స్వపరిపాలన నొసంగక పోవుట గానీరదు. స్వపరిపాలనమును ప్రజలు స్వీకరింపనిచో, విడి యాఖరు కరణ్య మగును.”

పిమ్మట నివేదికలో రాష్ట్ర శాసనసభలనుగూర్చి విరములు గలవు. రాష్ట్ర శాసనసభల కాలపరిమితి సాధారణముగా ర సంవత్సరములుగా నుండవలయునని కమిషనరువారు నూచించుచున్నారు.

రాష్ట్ర శాసనసభాసభ్యుల సంఖ్య

రాష్ట్ర విభజన మరల జరుగుటవలన గవర్నరుల పరిపాలనకు లోబడియున్న రాష్ట్రముల కై శాఖలను తగినవి యూహించుచు, ప్రస్తుత స్థితిగతులలోనూడా ముఖ్యములగు రాష్ట్రములలో సభ్యులసంఖ్యను 200 లేక 250 వరకు హెచ్చించిన చాటున కమిషనరువారు నుడువుచున్నారు.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము

“మామీన, ఛాన్సెల్లరుగారు నెహ్రూజీ సమస్యయే ముఖ్యమనకూడా నెహ్రూజీనియున్నది. మహమ్మదీయులలో న్యాయిక సంఖ్యాకులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును పొగొట్టుకొనుటకు సమర్థించుటలేదనుటయు, తమ సమ్మతిని గైకొనక దానిని బాపినచో తమ తేనుమునకు భంగముకల్గునని వారు తలచుటయేగాక, తా మాధురీపడి యుండిన వాదనములకు కూడా భంగము వాటిలేనని వారు తలచెదవలయు నియోజకవర్గములు. ఈకారణములవలన నైహూనివేదికనుగూర్చి వివాదము లేర్పడినది. వంగరాష్ట్రమునందునూ, పంజాబునందునూ పలుమతసలకగల సంఖ్యాబలమునుగూర్చి నైహూనిసంఘమువారు చాలయుక్తితో విమర్శించిననూ యావివాదము తప్పలేదు. మామీనూచెప్పుటకు నివేదిక వ్రాయబడినపుడు వారికి లక్ష్మీ యొడంబడిక నెక్కుడుగా పనికివచ్చెను. కాని, నేను దానికి విలువలేదు. కాని, పలు సంఘములవారి కుండవలసిన ప్రాతినిధ్యమును ముఖ్యముగా వారిలో వారే నిర్ణయించుకొనవలసియున్నది. కావున కొత్త యొడంబడిక లేనందులన, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య వింకనూ కొనసాగవలసియే యున్నది. కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించుటవలన మాత్రము, మహమ్మదీయుల సంఘమునకు నచ్చిన ప్రతినిధులు ఎన్నుకొనబడజాలరు. స్వల్ప సంఖ్యాకులు తమకు నచ్చిన యధ్యక్షులను మొదట నెన్నుకొనవలయుననియు, వీరిలో నుండి యీ సంఘములకు ప్రత్యేకింపబడిన స్థానములకు సమిష్టి నియోజకవర్గమువారు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలయు ననియు నొక నూతన గావింపబడి యున్నది. దీనినిగూర్చిన వివరములు నేరొకచోట నివేదికలో చేర్చబడియున్నది.

ఈ ప్రకారము ఆచరణలో పెట్టుటకు వీలున్నదనియు మేజర్ ఆట్లీగారభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని యితరసభ్యులు మాత్రము యీప్రకారమునొకనూ పరిక్షింపవలసి యున్నదనుచున్నారు. సిక్కుల ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి చర్చించుట వారికి 100కి 80 ఫలముల నొసగినచో పంజాబునందలి యితర జాతుల కన్యాయము జరుగననియు కాని సిక్కులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును పడలివేసి తమకని కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించుటకై ప్రపదినచో వారికి వానిని వింపించి మరీ కొన్ని యధికఫలములు కూడా లభించుట సంభవనీయును.

చెన్నరాష్ట్ర బ్రాహ్మణేతరులు

చెన్నరాష్ట్ర బ్రాహ్మణేతరులకు ఫలముల నికముందు ప్రత్యేకింప వసపరము లేదనియు, కాని, బొంబాయి శాసనసభలో మాత్రము మహారాష్ట్రులకు స్థానములను ప్రత్యేకించుట మానుటకు యంక నూకాలము పరిపక్వము కాలేదనియు, కమిషనరు వారు నుడువుచున్నారు. నిమ్నజాతులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నొసంగ కమిషనరువారు నిరాకరించిరి. ఏలనన, నట్లునరించుచో, సాంఘికముగనూ, ఆర్థికముగనూ వారభివృద్ధిచెందుటకు అభ్యంతరములు కలుగును. కావున నన్ని రాష్ట్రములలోను మహమ్మదీయేతర నియోజకవర్గములలో నిమ్నజాతులకు కొన్ని స్థానములు ప్రత్యేకింపవలయునని కమిషనరు వారు నూచించుచున్నారు. రాష్ట్రమునందలి జనాభాలో నిమ్నజాతుల సంఖ్య యెన్నో భాగమో ఆభాగములో మూడవభాగమువరకు శాసనసభలలోని నిమ్నజాతులకు స్థానములు ప్రత్యేకింపవలయును. నిమ్నజాతుల తరపున నెన్నికకు నిలబడినవారు గవర్నరుగారి యామోదమును బడయవలయును. నిమ్నజాతికి చెందిన వారిలో తగినవారు లేకున్న వారి తేనుమునందు శ్రద్ధను బూపిన మరియే యితరజాతి వానిని గాని గవర్నరు నిమ్నజాతుల ప్రతినిధిగా నెన్నికకు నిలబెడియవచ్చును. అవసరమయినచో నిమ్నజాతుల ప్రత్యేక స్థానములలో సగమువరకు ప్రతినిధులను తానీ నియమించుటకు గవర్నరునకు 10 ఏండ్లవరకు అధికారముండవలయును. దీనియంద్యేక్యమేమన, అగ్రజాతుల వారి కిలుబాహ్యులుగా నుండగల నిద్రప్రయోజకుల ఎన్నికను నివారించుటయే.

విరోపియులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములుండును. వారి ప్రాతినిధ్యమునకు యదివరకేగల యుత్తముగమును సంరక్షించుట చాలముఖ్యమని కమిషనరు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఆంగ్లో ఇండియనులకు నియోజకమునకు బదులు, ఎన్నికలేయుండవలయును. తపాలుద్వారా ఎన్నిక జరుగవచ్చును. బొంబాయి, చెన్నరాష్ట్ర సభలలో వీరికి రెండు స్థానములును, యితర సభలములయందు ప్రస్తుతమున్న ప్రాతినిధ్యమునూ ముందుండవలయునని కమిషనరువారు సిఫార్సు గావించుచున్నారు. మధ్య పరగణాలలో మాత్రము ఆంగ్లో ఇండియనులను, విరోపియులను వేరువేరు స్థానములను గలిగియుండవలయును. ప్రస్తుతము వారికి వ్యక్తికి కలిసి యొక స్థాన మొసంగబడియున్నది.

హైందవి క్రైస్తవులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గాక, స్థానములమాత్రమే ప్రత్యేకింపవలయునని కమిషనరువారు నుడువుచున్నారు. చెన్నరాజధానిలో వారి కిప్పుడున్న స్థానములే ముందునూ నుండవలయును. ఇతర ప్రాంతములందు, ఒక్కసలమునకు బతులు రెండునూ, మధ్య రాష్ట్ర ఆసాదులలో నొక్కొక స్థలమునూ నుండవలయును.

మహమ్మదీయుల స్థానములనుగూర్చి కమిషనరు వారిట్లు లనుడువుచున్నారు.

రాష్ట్రము లారింటిలో మహమ్మదీయులకు నేడు గల ప్రాతినిధ్యము ముందును యుండి, హిందువులకును, సిక్కులకును నిష్టము లేకున్న పంజాబు వంగరాష్ట్రములలో వారికి అత్యధికఫలము లుండవలయుననుట న్యాయముకాదు. ఎన్నికలు జరిగిననూ యీ ప్రాబల్యము మారుదు. ఒకంబడికకు ఫలితముగా వంగరాష్ట్రమున ప్రత్యేక నియోజకవర్గము లంతయొంది అన్ని సంఘములవారునూ సమిష్టి నియోజక వర్గములందే సాధ్యమై నన్ని స్థానములను పొందుటకు యత్నించిననూ, మహమ్మదీయులు స్వల్పసంఖ్యాకులుగ నున్న యాదురాష్ట్రములలో వారికిప్పుడగల ప్రాతినిధ్యమును తగ్గించుటకు మేము సమకట్టనేరము. ఇటులనై, పంజాబులో మహమ్మదీయులును, సిక్కులును, హిందువులును సమిష్టి నియోజక వర్గముల కొప్పుకొనిననూ, యితర రాష్ట్రములారింటిలో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము ద్వారా మహమ్మదీయులకు చాలినంత ప్రాతినిధ్యముండుటకు మేము సమర్థించుము. మహమ్మదీయులు రెండుమార్గములలో నేరొయొకటి యెన్నుకొనవలయుననియే యాఖరు నూతనయొక్క భావము. ఈనూతన నెండుటకు గావించియున్నా మనగా, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించుటకును, సమిష్టినియోజకవర్గములయొక్క ప్రయోజనమును గుర్తించుటకు మార్గముల న్యేపింపవలయునని మేము యధార్థముగా వాంఛించుచున్నాము.

అభీనర్థ సంచయము

శాసనసభలో అభీనర్థ సంచయము తీసివేయవలెనని కమిషన్ నూచించుచు, ఏవిషయములైనను చర్చించునపుడు ఆయా శాస్త్రవేత్తలను నియమించుటకు రాజ్యాంగములో ఆపకాళి మేర్పరించవలెనని కమిషనర్లు కోరుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయములు సభ్యుల నెన్నుకొనటకు హక్కుండవలెనని, సంకయించుచునే కమిషనరు నూచించుచున్నది. హైందవవాణిజ్య పారిశ్రామిక ప్రాతినిధ్యమును ప్రస్తుతముందువలెనే యుంచవలెను. ఇట్లే గనులు, తోటలు, వర్తకము సంఘములకు కూడ ప్రస్తుత ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. అస్సాములో మాత్రము విరోపియులకు ప్రాతినిధ్య మెక్కువచేయవలెను.

కార్మిక ప్రాతినిధ్యము

కార్మిక ప్రాతినిధ్య విషయమున విట్టికమిషన్ వారు ఉచితమైన నూతనలు చేయగలుగుదురు. కార్మిక ప్రతినిధుల రొగ్గున గవర్నరుగారు నిజముగా కార్మికుల విశ్వాసము ననుభవించువారినే తేర్కొనవలెను. తగిన ప్రతినిధులు దొరకుచున్నచో వారి ప్రాతినిధ్యము నెక్కువచేయుటయే కమిషన్ అభీప్రాయమేజరు అట్లీగారు మాత్రము వేరుగా భావించుచు, వాణిజ్యము నకుగాని, కార్మికులకుగాని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండగూడదనుచున్నారు. సామాన్య నియోజక వర్గములలోనే వర్తకులు ప్రాతినిధ్యము గలిగించుకొనవలెననియు, కొన్ని ప్రదేశములలో ముఖ్య రాజధాని పట్టణములలో వయసువచ్చినవారి కెల్లను వోటిచ్చునధికారము నొసగుట సాధ్యమేననియు, అప్పుడు కార్మికులు తమ హక్కుల కనుకూలురగువారిని పంపుట కనకాళము కలుగుననియును నభిప్రాయపడుచున్నారు. విరోపియుల వాణిజ్యము, తోటలు, గనులు మొదలైనవానికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మొసగుటకన్న, విరోపియుల ప్రతినిధుల సంఖ్యను హెచ్చించుట మేలని వారి యభిప్రాయము.

మరి జమీందారులు తమకు ప్రత్యేకింపబడినదానికి నాణ్యంతలుగా ప్రాతినిధ్యము సంపాదించుకొన్నారు. కావున వారికి ప్రత్యేకరక్షణ నుపసంహరింపవలెను. కాని, ఇప్పుడు నిర్ణయమైనంత మంది జమీందారులు రానిచో, గవర్నరు తన బుద్ధికి తోచినట్లు నియమముచేసి నిర్ణీతసంఖ్యను నిలుపవచ్చును.

ప్రైవేట్ వాటాదారులు

ప్రైవేట్ వాటాదారులు, వాటాదారు విధానమున ఆంధ్ర రాష్ట్రమున గలవారైనందు, ప్రైవేట్ వాటాదారులకు ప్రభుత్వమునకు హక్కుండవలెననియు, ఈ పథము ఎన్నికలకులకు చేర్చబడినందుచో, ఎన్నుకొనబడిన ప్రైవేట్ వాటాదారులను చేర్చవలెననియు కమిషన్ నూచించుచున్నది.

ఇట్లు ఎన్నికలకు గలవారు పేర్కొనిచేర్చవలెననియు మొత్తము సంఖ్యలో 10% కి పాళ్లకుతగ్గక, 10 పాళ్లనుమించక యుండవలెను. ప్రైవేట్ వాటాదారులకు ప్రాతినిధ్యమును హోదానునిమిత్తమై గవర్నరుగారికి ప్రత్యేకాధికార ముండవలెను.

రాజ్యాంగ పునర్నిర్మాణమునకై శాసనసభల కధికారము

రాజ్యాంగమును మార్పుచేయుటకు శాసనసభలకుగల హక్కులను కమిషన్ విస్తరించి ప్రాయమున్నాడు. పది సభ్యులుగల గడచిన తీర్మానము, రాజ్యాంగ తీర్మానము నొకదానిని యీక్రింది విషయములను గురించి కావించుటకు కౌన్సిలుల కధికారము కలదు.

(అ) నియోజక మండలముల సంఖ్య విస్తృతి సరిహద్దులను మార్పుచేయుట, అట్లే సభ్యుల సంఖ్యనుమార్పుట.

ఆ. ఎన్నికల విధానమున మార్పులు.

ఇ. ప్రత్యేక కులముల ప్రాతినిధ్యమున మార్పులు.

ఈ రాజ్యాంగ తీర్మానము ప్రస్తుతమున్న ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునే సంఘములకుగాని తీసివేయునదేనచో, దానికి మొత్తము సంఖ్యలో 3% రెండుపాళ్లు సమ్యక్ గనబరచుట, 4% ఆయాసంఘ ప్రతినిధులలో 3% రెండుపాళ్లు సమ్యక్ గనబరచుట అనునవి. అట్లు కానినాడు మార్పు జరుగవలెను. కాని ప్రతినిధులను తీర్మానమునానినచో అది గవర్నరునకు నిశ్చయపరచును. గవర్నరు ఇది సామాన్యముగా రాష్ట్రముయొక్కయు, ఆయాసంఘములయొక్కయు ఆధిక సంఖ్యాభిప్రాయముని తలంచుచో దీనిని తగినరీతిని స్థిరముగా గవర్నరు జెనరలుగారికి పంపును. అతడే, ఎన్నిక పట్టికలలో మార్పులు గావించుట కధికారులు.

శాసనాధికారములో, ప్రస్తుతము రాష్ట్రపు బిల్లులను చట్టముగా చేయుటకు గవర్నరు జెనరలుగారివన్న యధికారము ఇకముందును వర్తింతును. గవర్నరుగారికికూడ ఒక బిల్లును చట్టము చేయుటకుగాని, 3% గొట్టుటకుగాని ఇప్పుడున్న అధికారము తీసివేయబడును.

ఆర్థిక విషయమునగూడ ప్రస్తుతమున్న ప్రైవేట్ వాటాదారులకు, పబ్లిక్ వాటాదారులకు విభజనసాగును. అనంతపు నిబంధనలనుగూడ రాష్ట్రము తయారు చేసినది రాష్ట్రములకుచేతమైనరాజ్యాంగమేననికమిషన్ వారు వాదించుచున్నాడు.

వాటాదారుల సంఖ్యను వృద్ధిపరచుట

తన ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వమును నిర్మించుటకు ప్రస్తుత నియోజకవర్గాలను సమర్థమై యుండలేనది భారతదేశములో తలంపబడుచున్నది. భారతదేశములో పలువురు పలువిధములగు అభిప్రాయముల నవి నూచించుచున్నవి. అభివృద్ధిశోధనాదుల అల్పజనసంఖ్యాక సంఘముల యెడల న్యాయముగా ప్రవర్తించవలెనను అభిప్రాయముతో కొలుచున్నారనిగాని అట్లు చేయుట అవసరమనికాదు. అభివృద్ధినిరోధించువారు హక్కులనునభివంచించువానినివదిలించి నిష్పక్షములేని వారై యున్నారని సామాన్య జనముల ప్రతిపాదనమైన సార్వజనిక వోటింగుహక్కు అందర్నముగా నుండగలదే యొనడు ప్రస్తుతము ఆరులలో పెట్టబడినది కాదు.

మొత్తము జనాభాలో నూటికి 10 మందికివోటింగు అధికారము కలుగునట్లు నిర్ణయించుసంఘము నొకదానిని యేర్పరచవలెను. ఈసంఘమునకు నిష్పక్షపాతి బుద్ధి కల గాదును అనుభవశాలియును అధ్యక్షుడు ఉండవలెను. ఈపథములను యిప్పుడున్న వోటింగు మార్పులకు చేర్చవలెను. అనగా మైసూరిలో వచ్చిన వారందరినూ నూటికి 20వంతులయ్యెదరు. గ్రామములలోని ప్రజలహక్కులను పట్టణములలోని ప్రజలహక్కులను యీ సంఘమువారు గమనించవలెను. వివిధసంఘములలోని జనాభాకు సామ్యమైనంతవరకు ఒక్కపద్ధతిమీదనే వోటింగు సంఖ్యను నిర్ణయించుకొనుటకు యీసంఘమువారు కనిపెట్టవలెను. ఒకొక్కరికి ఒక్కొక్క యోగ్యతను నియమించవలెననిగాదు. నడుపు కొనుట మున్నగు అధికయోగ్యతలను నిర్ణయించవలెను. ఈసందర్భములో ఎ.గ.దేశాసనసభకు గ్రామములనుండి యెన్నుకొను వారిలో నూటికి 48% వంతులు మహమ్మదీయులున్నారనియు ఈయోగ్యతలలో స.గ.యోగ్యతలేకల యూనియనునబోధులలో మహమ్మదీయులు నూటికి 57% కలరనియు నిశ్చయించవలెను తలు తెలుపుచున్నాడు.

ప్రైవేట్ వాటాదారుల యోగ్యతలతోబాటు యీక్రింది యోగ్యతలనుగూడ నిర్ణయించవలెను.

- (1) వోటు చేయుటకు తగిన ఆస్తిగలవాని భార్య, పిల్ల యొడ్లకు ప్రాధాన్యము, వోటు చేయవచ్చును.
- (2) మరణకాలమున వోటు చేయుటకు యోగ్యుడైన వాని వితంతుభార్య వోటు చేయవచ్చును.

భారత నిశ్చయము ప్రకారమున్నది. పార్లమెంటు సభ్యుల గ్రామీణ శాసనము రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు సభ్యుల హక్కులను తీర్చిదిద్దుచో దేశ శాసన సభలను యిప్పటికంటె యికమును చేర్చు ప్రజా ప్రాతినిధ్యమునైనా గాగరపడి యుండునట్లు చేయుటకు ప్రభుత్వము చేర్చవలెననియు ఈ పద్ధతివలన ప్రజా యత్నాధికారములు 4% కొంచెం వరకు మున నుండవలెను. కావున 15 సంవత్సరములైన విద్యుత్తయిశాస్త్ర (ఫ్రాంచైస్ కమిటీ) నియోజకవర్గాలను గూర్చి నిర్ణయించు కమిటీ యేర్పడి ఈ కాలములో జరిగిన అభివృద్ధిని విమర్శించవలెను ఆ సమయమునకు 20% ప్రజలు వోటింగు అధికారము కలిగియుండనిచో వారి సంఖ్యను ఈ సంఘము వారు వృద్ధి చేయవలెను.

రాష్ట్రములో రెండవ శాసనసభ

కొందరు భారతీయులు రెండవశాసనసభ యుండవలెనని యుచున్నారు ఒక కొందరు వద్దనుచున్నారు. కావున సంఘమువారు యీ విషయమై సలహాల నిచ్చుటలేదు కాని ఈ నిశ్చయము బిల్లు మూడవ రీడింగుకు వచ్చు సమయమునకును మధ్య శాసన సభయందున్న చూచుటకు విచారించు సంఘము నొకదానిని యేర్పాటుచేయవలెనని సంఘమువారు సలహా నిచ్చుచున్నారు.

ప్రభుత్వమొత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రములు

ప్రస్తుత సమయమున ప్రభుత్వమొత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రముల చీఫ్ కమిషనరులకు గల రెండు విధములైన అధికారములను సంఘము వారు సమర్థించుచున్నాడు. (తేరిపోయినవాడ వారు సర్దిచూచుచున్నాడు. ప్రభుత్వమొత్తర రాష్ట్ర ప్రజల హక్కులనుగూర్చి చెప్పుచు నిశ్చయము ప్రాయమున్నది:—

సమయముగా కనబడుచున్న విషయములను మార్పులేక మూకారు. చుట్ట ప్రాంతాలను ప్రతివానిని అధికారమున్నవలెనుచుండు సామాన్య గల కొట్టులో నట్టి పని చేయ నిష్పక్షమునా? ప్రభుత్వమొత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రములలో నొక శాసనసభ యుండవలెను. ఈ సభ అవ్యక్తుడు చీఫ్ కమిషనరు. ఈ సభలో 20 మంది ఎన్నిక సభ్యులును, 20 మంది నియోజకవర్గాలను నుండవలెను. ముర్రీబల్ సంఘములు, జిల్లా సంఘములు, యీరెరుకు కిషాయానగా నున్న వారు సగము సభ్యుల నెన్నుకొనును. నియోజకవర్గాలలో కొందరు, సీక్రెటు థ్యాన్సి అల్పజన సంఖ్యాక సంఘములుండును. లా, ఆర్ట్స్, థియేటర్లు యీ శాసనసభ అధికారములో నుండవు. ఫైనల్ తో శాసన సభలో (అభిలభించుసంఘము) ప్రభుత్వమొత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రముల యభిప్రాయమును వ్యక్తపరచుటకు ముగ్గురు మహమ్మదీయులు, ఒక్క హిందువును ముందును. అడ్మినిస్ట్రేటర్ రాష్ట్రములను, అడ్మినిస్ట్రేటర్ కాని రాష్ట్రములను ఆర్థిక సంబంధముల నిర్ణయించవలెను. రాష్ట్రములకు ఆర్థికముగా వచ్చుచున్న అభిలభారత ప్రభుత్వమువారి సహాయ గవర్నరుమొందును ఈపద్ధతివలన రాష్ట్రమునకు శాసనసభయొ ఆ శాసనసభకు ఎన్నుట చేయుటకును, ఖర్చులను మంజూరుచేయుటకును అధికారములను కలుగును. ప్రభుత్వపద్ధతులను మార్పులకు ఈ శాసనసభవారికే పలుకుబడిగూడ నుండును. తెలంగాణసము, ఢిల్లీ, మద్రాస్, అశ్మీర్, మెర్ఠాతాల రాజ్యాంగములలో యేమా రున్న సంఘము వారు చేయుటలేదు వెనుక బడిన పరగ జాతుల యిక వివాద “ఎన్నుకొనడే యెరిచులు” అనిచెప్పబడును. ఈ రాష్ట్రములకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారేమియు డబ్బునివ్వరు. కేంద్రప్రభుత్వమువారు గవర్నరుల ద్వారా వీరివారిహక్కులను జరుపవలెను

భారత శాసనసభకు హోదాను ఎన్నికలు

ప్రస్తుత భారత శాసనసభకు బదులు ఫెడరల్ అసెంబ్లీ అను సభను భారతదేశములో యేర్పాటు చేయవలెను. ఈసభాసభ్యులను వోటులకు ప్రత్యక్షముగా నెన్నుకొనరు. రాష్ట్రీయ శాసనసభలను బ్రిటిషు ఇండియాలోని యితరభాగములను జనాభా ప్రకారము ఈసభ్యుల నెన్నుకొనును. గామానా పద్ధతి ప్రాతినిధ్యనిధాంతము ననుసరించి రాష్ట్రములు ఫెడరల్ అసెంబ్లీ సభ్యుల నెన్నుకొందురు. రాష్ట్రములో ఎన్నికవారుడైన ప్రతివాడును అభ్యర్థి గానుండవచ్చు. ఈసభ్యులకియ్య అవకాశములు రాష్ట్రీయల ఖచ్చితాకే చేర్చబడును. వాటిని వోటుచేయుటకు వీలులేదు రాష్ట్రీయశాసనసభలు యేర్పడిగానే అసభ్యుని యెన్నుకొని, తరువాత ఫెడరల్ తో శాసనసభ సభ్యుల నెన్నుకొనవలెను. ఈశాసనసభ రిసెర్వేషన్లనువరకు అయిలోండును. రాష్ట్రీయశాసనసభ రిజర్వేషన్లను ఫెడరల్ సభ్యులు మారురు. కాని ప్రాంతీయఫెడరల్ శాసనసభ నెన్నుకొను సమయము వచ్చి పోవుచు, అప్పుడు అమలులోనున్న రాష్ట్రీయ శాసనసభ రెండు సంవత్సరములకంటె తక్కువ కాలము క్రింద నెన్నుకొనబడినచో, యితర రిసెర్వేషన్లనువరకు రాష్ట్రీయముయొక్క పద్ధతిను మార్చుటకు అసెంబ్లీకి సభ్యులను ఎన్నుకొనుటకు అధికారము కలిగియుండవలెను. మరియొక గవర్నరు శాసనసభకు 7 సంవత్సరములవరకు అమలులో నుండ

వలెనని నిర్ణయించవచ్చును. సంఘమువారు హోదానును ఎన్నికలను సమర్థించుచు (ఇక్వైరెడ్ ఎన్నికలు) యీ భాగములను నెలలున్నున్నాడు. బాల్కన్, బెల్జియం, స్వాదేశిక, (ఫ్రాన్సు) చేను కమిషన్లను కేంద్రమున పరిశ్రమలకు ఎన్నికలకు సహాయుడైరి. కాని జాతీయముల గాగర మెంబర్ల సెలెక్షన్ కమిటీ వారు ఆంగ్ల సాంప్రదాయముల సభిమానులని అభిప్రాయించుచున్నారని. ఇండియా గవర్న మెంటులో కొందరు ఈ సభిమాని అంగీకరించలేదు. ఇతరులు ఈ విధానమును తాత్కాలిక పద్ధతిగా మాత్రమే ఆంగ్లీకరించిరి. ప్రభుత్వము ఎన్నికలు సాధ్యములేనంత విస్తీర్ణమున్నప్పుడు ఎన్నుకొనిన సభ్యులు, అనగా రాష్ట్రీయ శాసనసభ్యులు ఫెడరల్ శాసనసభ్యులనెన్నుకొనుట యొక్కతే ఉపాయము. ఇదియే హోదానును ఎన్నిక. తనకు నమ్మకమున్న వారిని ఒక వోటును ఎన్నుకొనును. రాష్ట్రీయశాసనసభలో పని చేయుటయందును ఆశాసనసభనుండి ఫెడరల్ అసెంబ్లీకి సభ్యుల నెన్నుకొనుటయందును సభ్యుల యెడల వోటుల విశ్వాస ముంచెదరు కేవలము వీలగునట్టి మాత్రమే కాక యితర సమయములను బట్టి విచారించినను హోదానును ఎన్నికలకుండు లాభములు కలవు భారతదేశము సామ్య పద్ధతిని వృద్ధి కలగవలెననినచో హోదానును ఎన్నికలే అత్యుత్తమమైనవి. ప్రస్తుతము భారత శాసనసభలోని సభ్యులమీద నియోజకవర్గాలకు అధికార ముండును లేదు. ఉండుటకు వీలుకూడ లేదు. లేటెగాగారు రాష్ట్రీయ సభి యొకటి యేర్పరచవలెనని సలహా నిచ్చిన విషయమై కేంద్ర శాసనసభ రాష్ట్రీయ శాసనసభవారిచే ఎన్నుకొనబడినతప్ప పన్నులుచేయు బాధ్యతను ఖచ్చితముగా బాధ్యతను భేషము కల్పించబడునని చెప్పవలసివచ్చును. దానూపద్ధతి ప్రాతినిధ్యమే ఉత్తమమైనది. శాసనసభలో 250-280 సభ్యులు ఉండవలెను. అనూ మిలియనుల వారూ ఒక సభ్యులుండవలెను. భారతీయసభ్యులు ఈసభ్యులలోనికి నమ్మనపట్టు 200-400 సభ్యుల మధ్య నుండవచ్చును.

ఫెడరల్ అసెంబ్లీసభ్యుల నిర్ణయము

గవర్నరు జనరలు కార్యకార్యములకు సభ్యులు అధికారిక తొల్య సభ్యులుగా నుండురు. వీరు గాక గవర్నరు జనరలు రాష్ట్రీయ ప్రతినిధులు గాక 12 నడు శాస్త్రప్రణిధులను నియమించవచ్చును. ప్రభుత్వమొత్తర సరిహద్దురాష్ట్రముల గవర్నరులతో యీ సభ్యులను నియమించవచ్చును. చుట్ట ప్రాంతాలను, ఒక్క హిందువును ఒక్క హిందువును యేర్పరచవలెను. ఢిల్లీ, అశ్మీర్, మెర్ఠాతాల రాజ్యాంగములలో యేమా రున్న సంఘము వారు చేయుటలేదు వెనుక బడిన పరగ జాతుల యిక వివాద “ఎన్నుకొనడే యెరిచులు” అనిచెప్పబడును. ఈ రాష్ట్రములకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారేమియు డబ్బునివ్వరు. కేంద్రప్రభుత్వమువారు గవర్నరుల ద్వారా వీరివారిహక్కులను జరుపవలెను

ప్రైవేట్ వాటాదారు

భారత శాసన సభలో లేనివారిని సమావేశపరచుట ఒక్కటే ప్రైవేట్ వాటాదారు ఉండుటగా ఉద్దేశ్యము. ఈ ఒక్క కారణముతప్ప ఈ సభకు ఉండుటకు భారత ప్రభుత్వము లేదు. యీ సభ రద్దుచేయవలెనని యెన్నుకొనలేదు. భారత శాసన సభ వారు త్వరపడి చేసిన కనులు విచారించుటయందు ఈ పథ సమావేశానికి గాదు. ఇది సమావేశమున కనికముండు గూడ ఈ పథ ఉంచుట వలెనని చుట్ట ప్రాంతాలను గూర్చున్నాడు కాని ఈసభకు ఎన్నికలు రాష్ట్రీయ శాసనసభలేతే జరుపవలెనని, రాష్ట్రీయ శాసనసభలో నుండును. కేంద్ర శాసనసభయొక్క శాసనాధికారములలో మాన్యమియునుండరు. ఆంగ్లదేశములో అమలులో నన్న పద్ధతిని అభిమానించుచు సంఘముగా ఢిల్లీ ప్రాయమున్నది. “ఆయా రాష్ట్రములలో అమలులో నుండును పూర్వము గాగర మెంబరుల శాసనము చేయవలెనని ఆంగ్లదేశములోని అచారము ఈ అచారమును భారతదేశములో కూడ ప్రవేశ పెట్టుట నుంచిది. కేసుంటిటికి ఒక్క శాసనము చేయటకు పూర్వము సాంఘికవిషయములలో గాని, యితర విషయములలో గాని అచారము ప్రాయముగా మారుచు శాసనములు చేయవలెను. ఈవిషయముగా కేంద్రశాసనసభ ఆయాభాగములకు సహాయకారి కావచ్చును.

పక్షపాతము కనబడుచు కాననభ యొక్క అభిప్రాయము, అట్లు సంఖ్యలకు రక్షణనుచూపుచు సంఖ్యమువారు ఈ క్రింది విషయముగా చెప్పున వారు. గవర్నరు-జనరలును, గవర్నరు లకును ఈ విషయము అధికారము లోనున్నదనియు, తన పక్ష ర్థములన్నిటి లోనూ గూడ అధికారము లనుపయోగించు గొప్పవర్ణముని గవర్నరులకు అభిప్రాయము నిర్ణయము. మొదట నిర్ణయము రాష్ట్రములకు హానికరమని సంఖ్యమువారు చలించుచున్నారు. మరియు బాధ్యతలన్నిటిని నిర్వహించుటకు కేంద్రప్రభుత్వమునకు కేంద్రముండవలెనని చెప్పుచు రాష్ట్రములు గూడ కా... కలిగియుండవలెనని వారు తలచుచున్నారు. ఫెడరల్ అసెంబ్లీ అభిప్రాయభేదముయొక్క అవసరములకు పన్నులవేయటమువలన అధికారము కలిగియుండక, రాష్ట్రము ప్రభుత్వము లకు (జనాభా దాహమైన బట్టి పంచెట్ట బడవలెను) కాని నిజమైన సమకాలీనము.

ఫెడరల్ కాననభ యొక్క అధికారములు

భారత దేశమున కంగిటికి పన్నులువేయు కాననములు చేయు అధికారము కార్యనిర్వాహకవర్ణమువారిమీదనే యుండును. సర్టిఫై చేయు అధికారము గవర్నరు జనరలుకు ఉండును. వోటు చేయు గివవాటికిని, వోటు చేయదగినవాటికిని విభాగము యిచ్చుచున్న యేయుండును కాని యేమియు మారదు. ఆర్థిక స్థాయి సంఖ్యలలోగాని, పబ్లిక్ అకౌంట్సు సంఖ్యలలోగాని మార్పుమియు నుండదు.

రాష్ట్రీయసంఖ్యములను రాష్ట్రము యేర్పరుపబడుపన్నులు కాననభివృద్ధిని నిర్ణయింపబడును. ఈపన్ను అర్హతపరమము తప్ప అభిభారతవర్ణమునకు వినియోగింపబడదు. పోర్ ఛార్జీ వేడవచ్చును. అగర్ మెన్చో యేపన్ను విషయముగూడ గవర్నరు సర్టిఫై చేయవచ్చును. ఇదిగాక షెడ్యూలు నమోదించి రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు వేయని వానిమీద కేంద్రప్రభుత్వమువారు అవసరపన్నులను విధింపవచ్చును. ఈపన్ను అనుబంధము అధికారము ప్రత్యేక అసెంబ్లీ సమావేశమునకే ఉండవలెను విని రాష్ట్రముల ఆర్థికవేత్తలగుల సులభతరంబులించి కేంద్రప్రభుత్వముయొక్క అధికారభక్తి యిట్టి కాననము ప్రవేశపెట్టును. మాగ్నెటగాని అంతకంటె ప్రైవేటుగాని రాష్ట్రీయ ప్రతినిధులు ఆమోదించినచో కాననభ యొక్క నికాననన ప్రతిపాదించబడును. కాననభయొక్క ప్రత్యేక సమావేశములో రాష్ట్రీయ అధికారభక్తిగాని, అని ప్రతినిధిగాని మాటలాడవచ్చును. కాని వోటుచేయరాదు. కాననభవారు ఈ సమావేశము ఆమోదించవచ్చును. నికారించవచ్చును. కాననభవారి యిష్టమునకు వ్యతిరేకముగా చేయుటకు గవర్నరు జనరలుకు అధికార ముండరాదు. గవర్నరు రాష్ట్రీయముల ప్రతినిధులలో 2 వంతులు ఆమోదించనిది ఒక రాష్ట్రీయ ద్రవ్యోపకర్తి హక్కును కేంద్రప్రభుత్వమునకు మార్చుగాని కాననములో నొక నిబంధన యుండవలెను ఈ రాష్ట్రీయములలో పన్ను మార్గ సరిహద్దు రాష్ట్రీయములకుడ చేరియుండును, ఈ విధముగానే ఫెడరల్ కాననభలో 2/3 వంతులను అంగీకరించినచో రాష్ట్రీయ ద్రవ్యోపకర్తి మాగ్నెటలు యింకొకరికి మార్పులు వీలుకాదని కూడ, కాననభవర్ణముగా నిర్ణయించవలెను.

రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహకవర్ణము

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము యంతమాత్రమును పనికిరాదనియు బలీయును ఒక్క ప్రభుత్వమే ప్రభుత్వము చేయవలెననియు సంఖ్యమువారు స్పష్టము చేయుచున్నారు. గవర్నరుజనరలు ప్రభుత్వమునకే అత్యధికంగా నుండును. కార్యనిర్వాహక వర్ణములకు గవర్నరు జనరలు యొక్క కొనసంబంధంగాని, యిప్పటివారిదిగా రాజాగారివలన నిశ్చయించబడరాదని వారు నూచించుచున్నారు. కార్యనిర్వాహక సంఖ్యములో నిమగ్నరు ప్రభుత్వము 10 ఏండ్లు అనుభవముల ఉద్యోగియై యుండవలెనని కాననములో నుండవలెనని లేదు. కాని ఉపనిబంధనలలో నుంచవచ్చును. దీనిని మార్చవచ్చినచో అసలుకాననమునే మార్చవలెనని లేకుండ ఈయోగ్యాటు చేయవలెను. కాననములోని నిబంధనలు పార్లమెంటువారి యెదుట చర్చింపబడి వారినమృతిని బడయును. గవర్నరు జనరలు క్రొత్తరాజ్యాంగములో కార్యనిర్వాహక వర్ణముగాని, కాననభవర్ణముగా గానియుండదు. కాని వారి అభిప్రాయము అవసరమైన వాటి యన్నిటి యందును గూడ కొనసంబంధము కలగవలెను కానన సభలో నివి అధికారి క్రిందపడును. సాధారణముగా ఫెడరల్ కాననభా నాయకుడు ఈ విధిని నిర్వహించవలెను. చాలవనియేమిద సామాన్యము గల సభ్యుడే యీ అవధియుండునవలెను. ఒక్క-కాళుకు పరిపాలించు బాధ్యతలేక అన్ని విషయములను గూడ విచారించగల యిట్టి విషయమును జూచుట అవసరము భారతీయుల యొక్కయు, విరోధి కలయుక్కయు దాని మేలు గ్రహించుచున్న పద్ధతిని చూపుచున్నది. కాని కా... అధికారము ఉన్నది. అధికారము ఉండరాదు. ఇప్పుడు మాదిరి కా... గవర్నరు జనరలు వారిచేతనే నిర్ణయించబడును వీనిలో ఒక్కొక్క యొక్క యేమియు మోక్షార్థము కేంద్రప్రభుత్వ

కాబులుగా చేయబడవలెను. ఫెడరల్ కాననభ కేంద్రకొనసంబంధము ఒకరినిగాని, మొదట పంచినగాని కార్యనిర్వాహకవర్ణమున కెన్నుకొనిన బాగుండునని నివేదికకొనుచున్నది. కార్యనిర్వాహక వర్ణములకుతోడనే అతడు ఫెడరల్ కాననభకు ఒక వామానియును. ఈ రాజ్యాంగభివృద్ధి సమయమున అంగీకారములకు అంగీకరింపవలెనని మార్పు బాధ్యతను భారత కార్యనిర్వాహకవర్ణమువారు ఫెడరల్ కాననభకు చూపవలెనని సంఖ్యమువారు భిప్రాయపడుచున్నారు. కాని కానన సభ యొక్క పలుకబడి కాల క్రమేణ వృద్ధి జూచునని వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ సందర్భములో అంగీకారభక్తి యొక్క అభిప్రాయము కాదనియు, ప్రపంచములో సమాఖ్య పద్ధతులు అనేకములు కలవనియు వానిలో వేసినవారు భారతీయుల అంగీకరింపవచ్చుననియు సంఖ్యమువారు చెప్పుచున్నారు. ముందుకేంద్ర ప్రభుత్వమును మార్పు అధికారమును పార్లమెంటు వారు పదిలం కొనవలెనని యెదుగుట మాంటెగ్యూ ప్రకటనకు విరుద్ధముగా నుండును. వోటు చేయదగినవాటికిని రక్షణవాటికిని భేదము అట్లే యుండగా, సర్టిఫై చేయు, ఆర్టిఫై చేయు అధికారములే యుండగా కనిపించువారి పద్ధతివలన కేంద్రప్రభుత్వములో అభివృద్ధి నిరోధకమును నూచన చేయవలెను. ఈపద్ధతి అంత కఠినమైనది కూడ కాదు. కాననభ రక్షణవిషయములలో మంచి కేంద్రీని పలుకుబడిని సంపాదించినది. కావున అధికారులు మొదటగా నుండునట్లు యేర్పరుచుట గాని, కాననభయొక్క అధికారములను తగ్గించుటగాని పలుకబడును. ఒక్క అంగీకార పద్ధతి నే అనుసరింపవలెనని లేదు. ప్రపంచములో అనేకపద్ధతులున్నవి. కార్యనిర్వాహకవర్ణమువారు కాననభకు బాధ్యతలను యేదో ఒకపద్ధతి నవలంబించవచ్చును. జాతీయత ప్రతినిధియు ఈముగముగా నడుపవలెను. వీలనగా సమాఖ్యపద్ధతికూడ ఒకవిధమైన జాతీయత యే. ఒక ప్రభుత్వము ప్రజల రాజకీయ భిప్రాయములను వ్యక్తపరచవలెను అంగీకారములోని పార్టీ ప్రభుత్వమును రాష్ట్రీయకాననభలలో నెంత కాలమునకు ప్రవేశపెట్టు వీలునో చెప్పవీలులేదు. కొన్ని జట్లుగా చేరుట భారతీయ భిప్రాయములకు నుగుల్యముగా నుండవచ్చును. ఒక్క విషయమే మాయెదుట సాక్ష్యమిచ్చినవారందరి యేకభివేది. రాష్ట్రీయలో రక్షణలుండవలెనని అందరును కోరుచు బలీయును కేంద్ర ప్రభుత్వమునందలి అందరును కోరిరి. వీరియభిప్రాయము సరసమున మేము తలపము. మొత్తమున, భారతీయము బాధ్యతలను నిర్వహించుటకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు నేర్చుకొనవలెనని అభిప్రాయమును రాజ్యాంగములో స్థిరముండవలెనని వారు కోరిరి. కార్యనిర్వాహకవర్ణమునకు కాననభవారికి మొదట స్వతంత్ర కలగజేయుటకై కమిటీపద్ధతిని వృద్ధిచేయవలెనని ఒక సాక్షి చెప్పుచున్నాడు.

కేంద్రప్రభుత్వము, రాష్ట్రీయములు

కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు రెండు ప్రభుత్వముల కెట్టి సాంబంధబాధనములు ఉండవలెననో ప్రత్యేక ప్రకరణములో చర్చించబడినది. రాష్ట్రీయమునకు కేంద్రమునకు సమాకార మత్యోసరమనియు, దేశాభివృద్ధిదాయకములను వ్యవసాయ విద్యావైద్యవిధానములకు వ్యవసాయ పరిశోధనసంఖ్యము మొదలైన వాని సాయము నుచితరీతిని సమకాలీనత ననియు కమిషన్ వారు తలచుచున్నారు. కేంద్రవిద్యాసంఖ్య సూత్రము విరోధియును, అంగీకరించుటకు విద్యనిచ్చు విషయమున నెట్లువ తోడ్పడగలదు. విశ్వవిద్యాలయములు కూడ కేంద్రము రాష్ట్రీయములు కాకండవలెయును, కేంద్ర సంస్కారసమాకారము లనవలెను. రాష్ట్రీయదర్శనములకు కేంద్ర ప్రభుత్వధనములను, అదేరీతిని కేంద్రదర్శనములను రాష్ట్రీయదర్శనము వ్యయపఱచుటకు రాజ్యాంగము దినకాళ ముండవలెనని కమిషన్ కోరుచున్నారు. రాష్ట్రీయలకు అధికారభక్తియు గూర్చి, గవర్నరుగారి కొనసంబంధ ప్రత్యేకాధికారము బాధ్యతకంతరాయమైనను, కేంద్ర ప్రభుత్వము రాష్ట్రీయముల అప్పటిపుచ్చుకొను విషయములో వైచితరణ కలియుండుటవలన కొంత ప్రతిబంధకము తగ్గవలెననియు, అట్లే పక్షపాతపు వడ్డీలకు అప్పుచున్నవారుగూడ కేంద్ర ప్రభుత్వమే పరిపక్వరించుట మేలనియు కమిషన్ వారు వ్రాయుచున్నారు. కాని యీ అధికారమును కేంద్రప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయలకు ఖర్చులవిషయమై తమ యిష్టాయువులచే బట్టలను చేయుటకు దుర్వినియోగము చేయవలెనని కూడ మోక్షార్థించుచున్నారు. ప్రస్తుతము కేంద్రరాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు గల విషయవిభజన సంత్వేషికరముగానే యున్నది. రాష్ట్రీయలకు బాధ్యతాయోగ్యప్రభుత్వము రాగానే, పి. వి. డి. కాళును, పోలీసుకాళును పరస్పర బాధనము సడలను గావున, పోలీసుకాళును రాష్ట్రీయలకు గలదు. దేయు వాక్యమున, పి. వి. డి. కాళునాత్రము గవర్నరు-జనరలు వారు వారి కానియను నిర్ణయించు రీతిని వినియోజించవలెనని చెప్పుటకు కమిషన్ నూచించుచున్నాడు.

వార్తాపత్రికలు

ప్రభుత్వపద్ధతులకు సమర్థియు ప్రచురణల అనంతకతను గూర్చి కమిషన్ వారు విశేషముగా వ్రాయుచున్నారు. ఈ దేశపుచట్టము లేరీతిని మార్పులు వారి కిష్టమో చెప్పకపోయినను, ప్రస్తుతము హైందవ వార్తాపత్రికలలో కొన్ని ప్రభుత్వవిధానమును ఏదెన్నియొకటి వర్ణమును విచుర్చించుటయు, జూపుచున్న తీరులకు హద్దులు పెట్టలేక, బాధ్యతాయోగ్య ప్రభుత్వమునకే ముగ్ధులకు గల వచ్చునని కమిషన్ వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. బాధ్యతాయోగ్య ప్రభుత్వమునకు లభ్యమిచ్చు ప్రసంగములచేతను, అసత్యపు వార్తా ప్రకారములచేతను, విమరశితమైన ప్రదేశమునకు పక్షింపక నిలువజాలదు. ప్రభుత్వవిధానమును విచితరీతిని ప్రచురించుట, సత్యములను సమర్థితో నెలకొల్పబడునని నవి హిందూదేశమునకుమాత్రమే అనవరములేను. ప్రపంచమందంతటను అభిప్రాయ మెట్లులేర్పడునోయను విషయమునగూడ అవసరములగుచున్నవి.

హిందూదేశ సంగ్రహణ

వివరభాగమున హిందూదేశసంగ్రహణసమస్య పూర్తిగా పరిశీలించబడినది. రెండుదేశములను, బ్రిటన్ ఇండియాలు యీదుర్బలమైన సమస్యను పరిష్కరించుటలో తమ రాజకీయ నంతము వినియోగించుట సరసమని కమిషన్ వారు నొక్కి వ్రాయుచున్నారు. మనోదృష్టిగతమును భావికాలములో హిందూదేశ సైన్యము బ్రిటిష్ సైన్యముతో బ్రిటిష్ ఆయుధములతోను విదర్శన కలిగించుకొనుట సాధ్యముకావనియు తాము విన్న సాక్ష్యములవలన కమిషన్ మనస్సులో దృఢముగా నాటిపోయినది. సైన్యములో పటాలాధికారులను, ఇతర ఉన్నతోద్యోగులను, సామాన్యపు సైనికులను అన్ని రాష్ట్రీయములందీయు సమకాలీనమైనవారు కాదు. చాలావరకును కొన్ని మారబాతులకుచేరినవారు. వీరు పూర్వము హిందూదేశ పరిపాలకులుగా నున్నవారు. కావున బ్రిటిష్ వారికి బదులుగా సైన్యాధికారుల నియమించుటలో విశేషమైనవిక్కు గలదు. ఎనిమిది పటాలముల స్కీమును గూర్చి కమిషన్ రేయభిప్రాయ మిచ్చుట లేదు. కాని, చివరకు పూర్తిగా హైందవసైన్యమే తయారగునట్లుచేయవలెనని సుదీర్ఘమునకొనసాంపింతుకు ప్రయత్నములు జరుగవలెను. విషయము ఆయుధపట్టునంటిది, ఆచరణలో కష్టములు పెక్కులు గలవు. కావున తొందరపడి మొత్తముగా బ్రిటిష్ వారిని తొలగించి హైందవులనియమించుట అపాయకరము. హిందూదేశమునకును, వెలుపలకును విభజనము మధ్య నిలిచియున్నది సైన్యమే. హైందవసామ్రాజ్యశక్తికత మనము నందును కొన్నచో పార్లమెంటు సైన్యము విషయమును పరిలక్ష్యముచేయుట తలపరానిది. ఒకవేళ అట్లుజరిగిన బ్రిటిష్ వారినితే సైన్యమునకు సమకాలీనమైట్టి! కావున ఇచ్చట సందర్భమేర్పడుచున్నది. 1917 ఆగష్టు ప్రకటన, తద్రామభావములతో కూడుకొని అట్లులే నిలిచియున్నది. బ్రిటిష్ పార్లమెంటును, బ్రిటిష్ ప్రజలను ఆ వాదనమును ప్రోత్సహిస్తున్నారనియులేదు. కాని ఇచ్చట దాటరాని అంతరాయము తగులుచున్నది.

ఎడతెగక బ్రిటిష్ వారు హిందూదేశ సైన్యమునందు గలరు. ఎన్నికలవలన ఏర్పడిన కాననభలకు మంత్రులకు బ్రిటిష్ వారితో కూడుకొన్న సైన్యముతోపాటు దుస్సాన్యము. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారిచే సమకాలీనమైన బ్రిటిష్ వారవలన లేనప్పుడే సైన్యము నాగధముగా కరగవలెననియును తలపెట్టవచ్చును. ఇది యెప్పుడు సంభించునో మేము చెప్పజాలము. కాని చాలసంవత్సరములకు ఇది జరుగునట్లు మాకు తోచదు. కమిషన్ వారు, కాప్టెన్ కంటే ఉన్నతపదవిలో భారతీయులెన్నయను రాజాగారి సైన్యమున లేకుండుటయు, స్క్రీకామ్రట్ వారుకూడ ప్రతిమెట్టునను జయము కలుగుట కొకవరకుగా పెట్టియుండుటను నొక్కి చెప్పుచున్నారు. ప్రస్తుతమును భారతీయోద్యోగులనుండి ఉన్నతపదవులకు తగిన సైన్యాధికారులు కిద్దు కాబాలభ. అధికారపనవికపుడు వచ్చుచున్న భారతీయులధార-ఇది ఎక్కవగుటయే మేమును వాఙ్ఘించుచున్నాము-వృద్ధిగాంచిన నేగాని, తగినంతమంది భారతీయులు కొన్ని పటాలములైనను సంపూర్ణముగా భారతీయధికారులనే సమకాలీనమైన తగిన శక్తియు అనుభవమును పొందిన నేగాని, అట్టి పటాలములను సామర్థ్యము సగ్గిపరీక్షలో నిరూపించిన నేగాని, హైందవోద్యోగులు సైన్యములందు జయముల గాంచి ఉన్న రాధికారులకు కర్తవ్యంపాదించిన నేగాని, సంపూర్ణముగా సవాతీయమైన హైందవ సైన్యము మార్పుమేరలోనికి రాబలదు. అప్పుడు కూడ హైందవభివృద్ధివిధానము పూర్తి యగుటకు సంవత్సరములు పట్టును.

బ్రిటిషు సైన్యము దేశములోని భద్రము

దేశములోని భద్రకారణముగ గూడ, అంతరీక్షములను లతే మాటిమాటికిని భంగమొందుచున్న కాంతిని పునరుద్ధరించుటకు నిష్పాక్షికులైన బ్రిటిష్ సైన్య మవసరముగనున్నది. జనసామాన్యం చే పన్నుకొనబడి, వారికి బాధ్యత విహీను మంత్రులు అంతరీక్షముల నణచుటలో బ్రిటిష్ పటాలముల వినియోగించుటకు పూర్ణాధికారము కలిగియుండుట కమిషన్ వారు తలపరానిదై యున్నది. ఇంకొకవిక్కు మాడ కలదు, భార

తీయ సంస్థానములను రాజుగారి బాధ్యత గలను, నైస్యములను నశి, రాజుగారు సంస్థానముల రక్షింప గలిగియున్నార, దానిని తీసివేసినచో, ఆ బాధ్యతను భాగము కలుగును, హిందూ దేశ నైస్యము దేశములో కాంతివర్ధింపబడును, ఇతర దేశముల నుండి సంరక్షించుటకు నైస్యము, ఈ రాను విషయములకును అవసరమైనదానికంటె నైస్యమెక్కువగా లేదు.

భావికాలము

సరిహద్దుతూట, ధనవ్యయమును కలిపినట్లు జాగ్రత్తగా పరిశీలించి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ఇండియా బ్రతుకు అవి నాభావసంబంధమునుబట్టి చూడగా, మాపుమేరగానున్న కాలములోపల హిందూదేశసంరక్షణ కేవలము ప్రాచీన క్షత్రియ వీరముగా పరిగణించుటకు సాధ్యపడదు. అట్టి నైస్యమునై నధికారము సామ్రాజ్య ప్రభుత్వపు ఏ తెల్ల చీటిలోనే ఉండవలెను. కాని, దీనివలన బ్రిటిషువారు లేనినైస్యము సిద్ధమునకు వరకును బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు ఇండియాలో ఆవియుంపజరిగిన అవసరములేదు. ప్రస్తుతమున్న విధానము ప్రకారము రాజ్యాంగాభివృద్ధికి కెదల అంతిరాయము కలదు. ప్రశ్న యిది—ప్రాచీనసంరక్షణకు అవకాశము లిటులేయుచు, యిలావుగా కేంద్రమున బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వ మొనగుటకు వీలుగనా? మాకు తోచున దేమన, సరిహద్దుసంరక్షణ, కొంత కాలమువరకైనను, ప్రాచీన కాసనభటుల బదులు చెప్పవలసిన ఇండియా ప్రభుత్వవ్యవహారము గాక, సామ్రాజ్యమునకంతకును సంబంధించిన విషయముగాను, సామ్రాజ్యనియంత్రణలే నిర్వహించబడవలసినదిగాను గుర్తిం ప వలసియున్నది." వారిపరిహారమును కమిషనరీట్లు తెలుపుచున్నాడు:—“వైస్రాయులుచే నిబద్ధమైన పరిహార మొక ఇండియాకును మరియుకంటె సామ్రాజ్యముతరపున ప్రతినిధిగా బ్రలునునకును ఒడంబడికగా కుదురవలెను. ఇం దనేకవిషయములు నిర్ణయంప జరిగినవిగలవు. మేము సామాన్యమాత్రములను మాత్రమే నూచింపగలము. అట్టివిధానము ప్రకారము ఇండియా నైస్యము ఇండియా ప్రభుత్వపుచేతికింద నుండదు. సామ్రాజ్యనియంత్రణలో నుండును అనగా వైస్రాయుగారు కమాండరు-ఇన్-చీఫ్ గారి సహాయముతోడ ఈవిషయమును నిర్వహింపవలెను. సామ్రాజ్యాధికారులు హిందూదేశసంరక్షణకు అభయవివ్వవలెను. దీనికిబదులు నైసికుల ధనమాన్యులు, రాకపోకలుమొదలైన విషయములలో ఇండియన్ ప్రభుత్వము వసతు లేర్పరచుట కొడంబడవలసియుండును ఇదిగాక ఆర్థికనిర్ణయమునూడ చేయవలసియుండును. సామాన్యముగా ఇది సాధన కింతకష్టముగా పరిణమింపవచ్చును. అప్పుడప్పుడు యాకష్టమును మార్చుటకు అవకాశము లుండవలెను. ఈకష్టము కాసనభటులను బదులు కాదు. ఇప్పటికి సామాన్యపు నైస్యవ్యయము మాత్రమే చెప్పబడినది. బాతులు తిండి గల బడులు వలన వారిపై జేయబడు ప్రయోగములకు ఖర్చును, ఏదైన విదేశ ప్రభుత్వము దండెత్తించిన దానిని ప్రతిఘటించుట కగు ఖర్చును దీనిలోనికి చేరజాలవు. మొదటివిషయములో న్యాయముగా ఖర్చునయ్యు ఇండియా ప్రభుత్వమునకే చెందను. కాని రెండవ విషయములో న్యాయభారము మరింత కష్టముగా పండుట క అవకాశమున్న పరిస్థితి లేర్పడగలవని మాకు తోచుచున్నది. అట్టి ఒడంబడిక సమకూడెనేని ప్రస్తుతము రాజ్యాంగాభివృద్ధి కంతరాయమై యుండు యీ సమస్య అంతరింపగలదు.

ఫెడరల్ అసెంబ్లీ - నైస్యవ్యయము

నైస్యమునకు బాధ్యత సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకు చెందునని ఆ సామ్రాజ్యపు ప్రతినిధి గవర్నరు జెరలగారే కాదగుదురు. దైనిక విచారణాధికారము కమాండరు ఇన్-చీఫ్ ను చెందును. కమాండరు-ఇన్-చీఫ్ గారు కాసనభటుల సభ్యులుగా నికనుండవారు. వారు గవర్నరు జెరలగారితో సమానోద్యోగియైనను, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు చెందదు. ఇప్పటివలెనే, కేంద్రకాసనభటు నైస్యవ్యయముపై వోటు చేయజాలరు. గవర్నరు జెరలగారే వారే నైస్యపు ఖర్చునకు సహాయము నిర్ణయించెదరు. అయినను నైస్యవ్యయము సభ్యులతో సంబంధము కలిగియుండుటకై కేంద్రకాసనభటుల నొకకొందరిని, కాలానుగుతముగా సంస్థాన ప్రతినిధులను కొందరిని 1 న కమిటీయొకటి యేర్పడుట మాయోజ్ఞము" ఇండియా ప్రభుత్వమునుండి నైస్యము వేరచేసినను, నైస్యగుండు భారతీయుల వృద్ధిచేయుటకు మెల్లగా సానుభూతితోటి సాగింపవలెననియే కమిషనరు తోచుచున్నాడు. స్వపరిపాలన గల హిందూదేశము జయప్రదముగా సాగుటకు దానిచేతికింద నుండు నైస్యము చివరకు అవసరమునని కమిషనరు జెప్పుకొనుచున్నాడు. కాని, తామాయుద్దేశ్యముతోటి యీ అంతరాయమును తొలగించుటకు ప్రయత్నించుట విన్నవించుచున్నాడు.

హిందూదేశపు సరిహద్దు-అంతస్సంరక్షణ

బర్మాను హిందూ దేశమునుండి వేరుచేయవలెను నూచనను ప్రతిఘటించుగా ఆంగ్లేయ సరిహద్దుసమస్య కలుగుచున్నదని కమిషనరు గుర్తించుచున్నాడు. “ఈవిషయండు రాగల విపత్తు పశ్చిమాత్తరముతో పోల్చదగినదికాదు. అస్సామసంరక్షణకై యెట్టి నిర్ణయములు చేయబడినను, బర్మాసరిహద్దు ఇండియా

బంట్లముగను పరిహారమైనదానికంటె, దీనివరకుగూడ సామ్రాజ్యధర్మమైనచోపాకర్మము కలదు. లా, అర్ధమును బాధ్యతాయంత్రులైన ముస్లిముల మార్చుచేసినను, దేశముగాని పౌరకాంతిని సమర్థించుటకు కడపటిబాధ్యత పార్లమెంటునకే కలదని కమిషనరు ప్రాయమున్నాడు. కావున యీ విషయమై ఆ సామ్రాజ్య ప్రభుత్వములు మిలిటరీసహాయమును బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునుండి కోరుటకు హక్కు గలిగియుండును. సామ్రాజ్యనైస్య సాహాయ్యమును అంతరికలపానములకు కొడుటలో గవర్నరుగారికేకలదు వారే అవసర సమయమును జగరూకతతో నిర్ణయింపవచ్చును. ఎక్కువగా నైస్య సాహాయ్యమును కోరుకుండుటకై రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వముల మధ్య యీ విషయమున ఆర్థికవిభాగ ముండవలెను. ప్రాచీనరాజ్యాంగాభివృద్ధి పరమావధిగాంచి, పార్లమెంటు సంపూర్ణ బాధ్యతను భారతీయ కాసనభటులకిచ్చి వేయునప్పుటికి, పరిస్థితి మారిపోవును. అట్టి మార్పువలన నూచితును సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును హిందూదేశమునచో, పోలీసు డివిజనులకు సహాయముగా అవసరములకు మిలిటరీ సహాయోగించుటకును, అట్టి నైస్యము సేర్పరచుటకును, హిందూదేశమునకే బాధ్యతకలగును. స్వపరిపాలనగల హిందూదేశము సామ్రాజ్య నైస్యములో పటాలములను వినియోగించుటకు హక్కులుండవలెను. ప్రభుత్వ ప్రార్థన నొప్పరికించి నైస్య సహాయము చేయకుండుటకు బ్రిటిష్ గవర్నరుమెంటున కధికారముకలదు. కావున స్వపరిపాలన నిర్వహించు హిందూదేశము నాగరిక ప్రభుత్వములమొదటి నియమమైన కాంతి సమర్థనకు బ్రిటిషు పటాలముల అవసరము లేకయే, జవసత్వమును కలిగియుండవలెను.

సంస్థానములు—సంరక్షణ

యావద్భారత సమాఖ్య (ఆర్ ఇండియా ఫెడరేషన్) కును, తమ స్వీయమునకుగల సంబంధమును చూచుచు, తాము నూచించిన సంరక్షణ సంఘమున సుంధా ప్రతినిధులకూడ చేరుట శ్రేయస్కరమని కమిషనరు తలచుచున్నాడు. “హిందూదేశపు సంరక్షణ యందు వారికిని సంబంధము కలదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వసహాయముపై నాధారపడుటకు వారికి హక్కున్నను, సామ్రాజ్యాభివృద్ధికి వారు సమ్మతిలే గాక ఉత్సాహమును గూడ వ్యక్తము జేసియున్నాడు. అభివృద్ధి తొందరగా కాజాలదు. ఎంతయుక్తియుక్తమైన రాజ్యాంగ విధానముల సేర్పరచినను మథము చేపాడు. అది పారంపర్యముగా ప్రకృతి ననుసరించి వెరుగదగును. ఎప్పుడో యొకప్పుడు ఆసామరస్యమును దూరపెరియున్నది శ్రీ సామ్రాజ్య సమాఖ్య యెప్పటికైనను యథార్థము కాలసిరహస్యమే, సత్విమారమైన ఆశయ ప్రకటించు చర్యవిధానము జరగకూడదనిచో, యీ విశేష ప్రకారమును దృష్టినుండి ముగించుట కూడదని మాత్రము విచించుచున్నాము.”

బర్మాను వేరుజేయవలెను

బర్మాయొక్క భావినితిని గూర్చి ౭ వ భాగమునందు చర్చించబడెను. బర్మాను వెంటనే ఇండియానుండి వేరు జేయవలెనని కమిషనరుల శిఖారు జేసిరి. బర్మాదేశము యొక్క వర్తకము పరిశ్రమల అన్నియు భారతీయ కార్మికులపై నాధారపడి యుండుటకు, బర్మాలో తెట్టుబడి చాలవరకు భారతీయులే యొనను బర్మనులలో వేరుగండవలె నను ఆశ నిలుపింటిని ప్రస్తుతంచుచున్నది. మరియు బ్రిటిషు ఇండియాకు యేర్పాలు చేయబడు బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వవిధాన మెట్టిదయినను, దాని కేంద్రసంస్థలందు బర్మాను సంస్థాపికరముగ తగిన ప్రాతినిధ్య మొనగుటకు యెట్టి అవకాశము లేదు. కేంద్ర కాసనభటులందు బర్మాను ప్రతినిధులు బహు కొద్దిగ నుండుటచే, అప్పుట చర్చింపబడు విషయములు వెళ్ళు బర్మాను సంబంధము లేనిదే యగుచున్నవి. ఎన్నటి ఎన్నెకలకు బర్మనులు నిలుచుట దుర్భలమగుచున్నది. మరియు తమకు సంబంధించిన విషయములు కేంద్ర కాసనభటుల అధికసంఖ్యాకులకు రుచింపవు. వారి భావములను విమర్శముగ నుండునది బర్మనులు భావించుచున్నాడు.

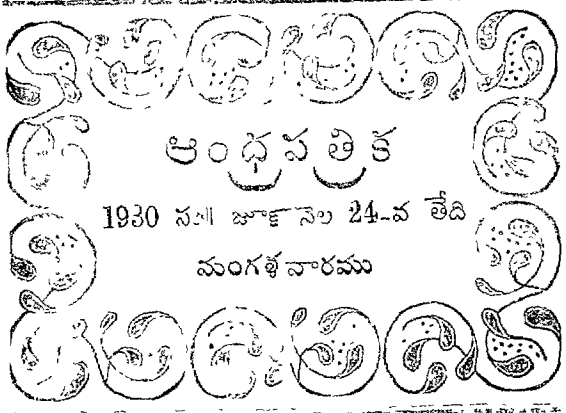
భారత పరిశ్రమల సంరక్షణ విధానము ప్రారంభింపబడినప్పటినుండి భారతీయుల ఆర్థికపదపాటులులకు, బర్మనుల ఆర్థికపాకర్మలకుగల భేదము స్పష్టమయ్యెను. ఈకు-సంరక్షణ ట్రమునంటిని యీ రెంటిభేదముయొక్క వేరుగలపు “ఇండియా ప్రభుత్వము బ్రిటిషువార్ల మెంటుకే జవాబుదారిగాను, దీని పర్యవ్యంతరి ప్రభుత్వముగా నుండునంతకాలము భారత సామ్రాజ్యమునందు బర్మానుచేర్చుట న్యాయముగనుండవచ్చును గని, తమోడ ఇండియాలో బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వసంస్థలు నిర్మించుటయే తమయుద్దేశముని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునాకు ప్రకటించియున్నందున, స్వపరిపాలన గల భారతదేశముక్రింద నిరక్షము బర్మాయుండుటకు దర్శనమై వ్యయములం గీకరింపరు.” బర్మాను వేరుచేయవలెనను తీర్మానము బర్మా కాసనభటుల ప్రగ్రీవముగా నామోదించబడెను భారతదేశమునుండి రాజకీయ విషయములందు ప్రాప్తిహక్కు కొనుచుండువారే వేరుచేయుటకు

విమర్శముగనుండురు. విడదీయుటకుగల ప్రతిపాదనలపై ప్రాయమును చూపుచుచు కమిషనరు ముట్టుచేసిరి. విడదీయబడినప్పటి బర్మాసంరక్షణకై ఇండియా నైస్యములపై నాధారపడియున్నచో దానికగుబుట్టు విచ్చుకొనవలసియుండునని బర్మానులేలి యును. ఇండియాసంరక్షణమును బర్మాసంరక్షణమును అన్యోన్య సంబంధముగల విషయములే యొనను, బర్మనులదృష్టిలో ఇండియాసంరక్షణము తమకు సంబంధించినది కాదనియు, రాజకీయములందు తాము విడదీయబడి యుండు ప్రతిబంధకము కాదనియు యొచుచున్నాను. ఇండియాకు కల్లు అర్జివమునుగూర్చి విమర్శనలు లేటనువారి శిఫార్సులచం గీకరించెరి. ఇంగ్లీషుకు గాని, బర్మాకుగాని వచ్చుచు కలుగకలద, బర్మాకు తమకాబడియు, అభివృద్ధికై నియమించుననుచు విభజింపవచ్చునియు, బర్మారాజడి యిప్పటికన్న అప్పుడే దొమ్మిదవగ నుండగలదనియు లేటనుగాడు నూచించెరి. భారతీయకు లీలు బర్మాకు బర్మాబివ్యయ ఇండియాకు, మరియు ఇండియాబివ్యయ గోనెసంయులు బర్మాకును తప్పనిసరిగా కాలసియమున్నందున ఉభయాలకు లాభకరముగనుండునట్టి వర్తకసంధి జేసికొనవలెనని కమిషనరులు నూచించుచున్నాడు. విదేశములతో సంధిజేసికొను నిబంధనలందు అభిమానదేశముల సాధిక, రతుల కేసంధి విద్యక్షుగ నుండగూడదు. బర్మాను విడదీసినట్లు ప్రకటన వెంటనే జేసికొని ఇండియా ప్రభుత్వ నూతనదట్టము అమలులోనికి వచ్చినపుడే బర్మా నూతన ప్రభుత్వవిధానము గూడ అమలులోనికి వచ్చునట్లు జేసికొనుటకు అవకాశము కలుగునని కమిషనరులు తెలుపుచున్నాడు. బర్మా రాజ్యాంగవిధానముగూడ తామే నిర్ణయించుటకు అధికారులు తగునూచన జేయవలెనని కమిషనరులకు వీలులేకపోయెను. విడదీయబడిన బర్మారాజ్యాంగనిర్మాణముగూడ ఇండియా విధానమునే సంపూర్ణ స్వపరిపాలనవిధానమునకు ఒకసోపానముగ నుండవలెను. కొంతకాలమువరకు కొన్ని అంతములు ప్రభావతనిధులు కొప్పు గొనరాదు. బ్రలుసహాయమును తొలగించుకొనుటకు యిప్పుడు దృష్టించుట విచారకరమగును, బర్మాకు గవర్నరుండవలెను. అతను వైస్రాయుకి లోబడియుండడు. వైస్రాయుకి బర్మాపై నెట్టిఅధికార ముండదు. ఇండియా, బర్మావిషయములందు సరస్వ సంపర్కము కదుచ్చెడిసానము లుండను నగరముగాని డిల్లీకాదు.

దేశీయ సంస్థానములు

దేశీయసంస్థానములతో నండువలసిన సంబంధముగూర్చి 7 వ భాగములో చర్చింపబడెను. భారతీయ సమస్యలన్నియు యువమునకు సంబంధించినవి. కాంతికి సంబంధించి గూడ యావద్భారత దేశమునకు సంబంధించినచో భారతసంస్థాపికలకు లుగూడ భావిభారత రాజ్యాంగ విధానమునందు కేంద్రకేవలము చూపరులగు నుండవలసినయను, భారతీయులతో బాటు సోదరులవలె నుండవలసినయు గుర్తించెరి.

ఈనిజేషక ప్రకటించబడినవిషయ సారాంశము ప్రభుత్వమువారు సమాజేతరమనభటు సంస్థానాధీశులు రానంగీకరించి నందుకు కమిషనువారు సంతసము చెప్పుచున్నాడు. సభలో బ్రిటిషు ఇండియా, సంస్థానములకు సంబంధించిన విషయములు చర్చింపబడును గావున ఆవిషయమై యిపుడేమియు విశేషముగ చెప్పకొల్పరు. బ్రిటిషుఇండియా రాజ్యాంగ నిర్మాణముతోబాటు సంస్థానములన్నియు నొకసమాఖ్యగ సేర్పడి సఖ్యతగ నుండగలవు. యావద్భారత విశ్వత ఎప్పుడో యొకప్పుడు బ్రిటిషుఇండియా సంస్థానముల సమాఖ్యగ సేర్పడగలదను యూహనే లిగినరు మహారాజుగారి ఉపన్యాసమునందును, బర్మాకమిటీవారును వెలిబుచ్చిరి. కమిషనరు గట్టిముత్తమును తొందరించు, “సమాఖ్యగ సేర్పడగలసియున్న వివిధసంస్థలు పరిపక్వమునొంది సంసిద్ధముగ నున్నపుడే సమాఖ్య ఏర్పడగలదు. యావద్భారత సమాఖ్య (ఫెడరేషను ఆఫ్ గ్రేటరు ఇండియా) నిర్మాణమును తొందరజేయవచ్చునని గాని, వెంటనే యుత్పన్నము కాగలదని గాని మేముతలంపము. సమిష్టి ఆలోచనలకు నరేంద్రుండలి చాల ఉపయోగపడును. కాని అది భారతీయ సమస్యలను సంస్థానముల పక్షమున విచారిం చుట కేర్పడిన దగ్గట చే ఫెడరలు యు సంస్థగ నెంచ వీలులేదు. యావద్భారతదేశము యట్టి సమ సంబంధించిన విషయములగూర్చి సమిష్టి యోచింపదగ్గరంద సంస్థముకలి నిర్మించవలసియున్నది. ఇందుకు ప్రారంభముగ కమిషనులు మూడు నూచనలను జేయుచున్నాడు (1) బ్రిటిషు ఇండియాకు, సంస్థానములకుగూడ సంబంధించిన సమిషులన విషయముల బాదిత తమారజేయుట (2) దేశీయ సంస్థానముకలి లక్షను బ్రిటిషు ఇండియాకు అన్యోన్యసఖ్యత అభివృద్ధిచేయుటయే చర్యయదేశీయని నూతన ఇండియా ప్రభుత్వట్టము ప్రయోగమొనరుచు వేర్కొనవలెను. (3) ఉభయాల ప్రతినిధులగులై అలోచన సంఘమును నియమించుట అందుచర్యలుచేసి ఫలితము లు రికార్డు చేయుచుండురు. ఫెడరలు యి గుర్తించి యేర్పరచుదగినవలెను ముందు సమిష్టి ఆలోచన

ఆంధ్రపత్రిక

1930 సంవత్సరం జూన్ 24-వ తేదీ

మంగళవారము

సైమనుకమిషను సిఫార్సులు

రెండవ సంపుటము

సైమనుకమిషను రిపోర్టుయొక్క రెండవ సంపుటము నేడు వెలువడినది. రెండవ సంపుటములను ఒక్కమాత్రం జేయవలసివచ్చినచో, ప్రజలు భీతికొందరని కాబోలు, కమిషనువారు వత్తుము దినములకుపిమ్మట రెండవ సంపుటమును వెలువరచిరి. కాని మొగటిసంపుటమును చదివినవారు రెండవసంపుట మెటు లుండెనో నులభముగ నూహించగలిగిరి. అందుచే రెండవ సంపుటములోని సిఫార్సులు ఎట్టి యాశ్చర్యము గలిగించజాలవు. మొదటిసంపుటమునందు కమిషనువారు హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగఁకుండుటకు గల ప్రతిబంధముల నన్నిటిని ఏకదాఁబట్టిరి. దేశము నందలి జనభావస్థితి, గ్రామ ప్రజలసంఖ్యలు, వైద్యశాస్త్రము, విద్యామోతరరాష్ట్రపు ట్లుద్రవ్యము, ఆర్థికము, భూమిభేదముల తీవ్రత, స్వదేశసంస్థానములు, వైద్యసమస్య మున్నగు ప్రతిబంధములన్నియో ఏర్పి కూర్చబడెను. దీనినిబట్టియే కమిషనువారి సిఫార్సు లెటులుండెనో యూహించుటకు సాధ్యమయ్యెను. సైమనుకమిషనువారి సిఫార్సులు హిందూదేశమున కివ్వడుగదా, మరి ఎప్పటికీ యివ్వనని స్వాతంత్ర్య మొనగనను నాశను వొలగించుచు, లాయడుజార్జిగారు సూచించిన డిక్యుచుట్టమును శాశ్వతముగ నెలకొల్పుటకు తోడ్పడగలవు.

ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండుట సైమనుకమిషను రిపోర్టుకును మాంటుఫర్డు రిపోర్టుకును భేదము చాలగలదు. మాంటుఫర్డు రిపోర్టునందు ప్రజలు స్వపరిపాలనార్హులు గారనువాదమును ఖండించుటకు ప్రయత్నమయినను జరిగెను. సైమనుకమిషను రిపోర్టునందు ప్రజలు స్వపరిపాలనార్హులుగారని చూపుటకు, కమిషను సభ్యులు కమిషన్ రిపోర్టును సవరయోగించిరి. ప్రజాశయముల పట్ల వీరినుమంతయు సానుభూతిని గనుకనుపరయిరి. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములలో నున్న గోడుగూడ సైమను సంస్కరణములలో కొంత దొలగిపోవుట విచిత్రము. కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుట కివ్వడప్పడే వీలులేదని, మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు చెలిపెను. ఇంత కాలము గడచినను, కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుటకు కింకను వీలులేదని సైమను కమిషనువారు సూచించిరి. మితవాదులు కాంగ్రెసు పాదులను భేదము లేక ఎల్లరును సంపూర్ణ బాధ్యత వేటనే నిర్దేశవలయునని కోరుచున్నారు. ఈవిషయమై ఎట్టిభేదము గడవినను, కాని, సైమనుకమిషను రిపోర్టులోని మొత్తము యీకోర్కె అసంభవముగ గుఱుచున్నది. స్వదేశ సంస్థానము స్వైర్యమునున్న మున్నగునవి వీరి తీరిని ప్రతిబంధకములుగ గన్పట్టుచున్నవి. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములలో భారత శాసనసభకు సరాసరి ఎన్నికలు చేరుగుచుండెను. సైమను కమిషనువారు యిట్టి ఏర్పాటును గూడ తొలగించి సరాసరి ఎన్నికలు పనికిరావనియు, మిటో మాన్లే సంస్కరణముల నాటివలె ఓరోక్షపు ఎన్నికలు జరుగవలయుననియు, సూచించిరి. రాష్ట్రీయ శాసనసభ్యులు భారత శాసనసభ్యుల నెన్నికొనవలయునట. దీనిని బట్టి పూర్వమున్న హక్కుల గూడ అంతరించునని స్పష్టమగుచున్నది.

స్వదేశ సంస్థానములు హిందూదేశమునకు ఫెడరల్ పరిపాలన మావశ్యకమనియు, రాష్ట్రములు స్వాతంత్ర్యమునుభవించుచుండ, ఇండియా ప్రభుత్వము బలముగ నుండవలయుననియు, బాధ్యతను కేంద్రస్థానమునందు ప్రవేశపెట్టుచో దేశము అరాజకస్థితిలోకి వచ్చుననియు, నిరంకుశాధికారము గల స్వదేశ సంస్థానములను, బాధ్యత ననుభవించెడి బ్రిటీషు ఇండియా రాష్ట్రములను కలిపి మండలము నడుపుటకుగాను ఇండియా ప్రభుత్వము చాలకాలమువరకు నిరంకుశముగ నిలిచియుండవలయుననియు, సైమను కమిషనువారు వాదించుచున్నారు. స్వదేశ సంస్థానములు గూడ బాధ్యత ననుభవించవలయునని కోరుట న్యాయముగాని, అవి నిరంకుశముగ నుండునంతవరకు ఇండియా ప్రభుత్వము గూడ నిరంకుశముగ నుండవలయుననుట ఏటిన్యాయమో తెలియకున్నది. స్వదేశసంస్థానములు తమ నిరంకుశాధికారమును బుద్ధిపూర్వకముగ విడనాడువరకు, బ్రిటీషు ఇండియాకు మోక్షము లేదని విదితమగుచున్నది. ఇట్టి వితండవాదమును సర్ లెస్లీ స్కాటుగారు వెనుక నెలవగనే, భారతదేశనాయకు లీవాదమును ఖండించిరి. నెహ్రూ రిపోర్టులో గూడ నిట్టి వాదము పూర్తిగ విమర్శింపబడెను.

కాలనిర్ణయము లేకుండుట మాంటుఫర్డు సంస్కరణముల ప్రకారము కొంతకాలమున కయినను, ప్రాతవిధానము మార్పు జేయవలయునని నాశ యుండెను. సైమను సంస్కరణములలో అట్టి యాశగూడ కనుపింపదు. కానిర్ణయము గావించుటవలన, ప్రజలు దురాశాపరులై తమకిచ్చిన సంస్కరణములను కొనసాగింపరట. త్వరలో వధిక సంస్కరణములు వచ్చునను కారణముచే, విడివరకు భారతీయులు మాంటుఫర్డు సంస్కరణములను శ్రద్ధతో నిర్వహింపలేదట. అందుచే నికమీద నుండియొక విచారణతో బనిలేకుండ సైమను కమిషనువారు దాదాపు స్థిరమగు సంస్కరణముల నేర్పరచిరి. సైమనుకమిషను సూచనల వలన, బ్రిటీషు పరిపాలనము చిరకాలము నిలిచియుండుటకును, ప్రజాకు స్వపరిపాలనము లభింపకుండుటకును, మార్గ మేర్పడుచున్నది. ఇట్టివిధాన మొక్కమారు ఏర్పడినవిమ్మట, ప్రజల కికమీద ఆశ లంతరింపగలవు. తమ సంస్కరణములు సహజాభివృద్ధికి దోహద మొనగునని, సైమనుకమిషనువారు చెలుపుట, వ్యర్థవాదము.

ప్రభుత్వవిధానము భావిప్రభుత్వవిధాన మెటులుండెనో గూడ నూహించుటకు వీలులేదని, సైమనుకమిషనువారు చెలుపుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారు కొంతకాలము ప్రొడట ముచ్చటించుచు ఉద్ధినిచే స్వాతంత్ర్యము గమ్యస్థానమని చాటియుండిరి. సైమనుకమిషనువారిట్టి ఆదర్శమును స్థిరపరచుటకయినను బూనుకొనలేదు. గమ్యస్థానమును నిర్ణయించుటకుగూడ నిష్పాద సమయము రాలేదని, సైమనుగారి తలంపు. బ్రిటీషు ఇండియా స్వదేశసంస్థానములు గలసి ఎట్టి సమాఖ్యగ నేర్పడునో, సైమనుగారు చెప్పజాలకున్నారు. స్వదేశసంస్థానములు, బాధ్యతగల ఇండియా ప్రభుత్వమునకు లోబడవలసినవచ్చుచో, చాల చిక్కులు సంభవించునట. అందుచే ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండునంతకాలము, స్వదేశ సంస్థానముల కెట్టి చిక్కులు గలుగవని వీరి యభిప్రాయము. ఇటీవల సైమనుగారు గావించిన ప్రసంగములో, సంస్థానముల ప్రతిబంధకముగూర్చి గోరంతలు కొండంతలు జేసిరి. దీనికి ఫలము ప్రస్తుతపు సిఫార్సులలో గన్పట్టుచున్నది. భారతీయులకు ఫెడరల్ విధానమా, యూనిటరీ విధానమా అను విషయముతో సంతక నిమిత్తము లేదు. మాంటుఫర్డు రిపోర్టు ఫెడరల్ విధానము బడికా దనెను. సైమను రిపోర్టు ఫెడరల్ విధానమును బడికా దనెను. సైమను రిపోర్టు ఫెడరల్ విధానపు ట్లుక్కుప్తుత గూర్చి చాటి, స్వపరిపాలనమునకు నున్న జాట్టుచున్నది. సెత్తాగారు సూచించినటుల, ఎంత తక్కువ సంస్కరణముల నీయవలయునా, ఎంతకాలము బ్రిటీషు పరిపాలనమును కొనసాగింప వలయునా అనుభావమే సైమనుగారి నావహించె ననుటకు సందియములేదు. రాష్ట్రములు

రాష్ట్రములలో ద్వంద్వ ప్రభుత్వపు ఏర్పాటును తొలగింప వలయునని సైమను కమిషను గోరినను, రాష్ట్రములకు స్వపరిపాలన మిచ్చుటకు మామగ, ఇండియా ప్రభుత్వపు జోక్యమును తగ్గించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటెలులనిమే, వీరు విచారించిరి. రాష్ట్రములను పునర్నిర్మించుట యవసరమని సైమను కమిషనువారు రంగీకరించిరి గాని, నెహ్రూ రిపోర్టువలె భాషాప్రయుక్త విభాగసూత్రమును వీరంగీకరింపరయిరి. సైమను కమిషనువారి విషయమై వ్రాసిన సంగతుల నిట బొందుపరచెదము.

“నెహ్రూ రిపోర్టులో రాష్ట్రనిర్మాణముగూర్చి మనోహరమగు అధ్యాయము గలదు. భాషాభాగముల నేర్పరుపవలయునను కఠినసమస్య దీనియందు చర్చింపబడెను. వివరములు పెక్కులు పేర్కొనబడెను. కాని, స్థిర నిర్ణయముల గావించలేదు ఏకభాష మాటలాడువారు ఒక్క నిర్ణీతమగు ప్రదేశముననుండి, ప్రత్యేక రాష్ట్రము నేర్పరచుటకు వీలగుచో, సామాన్యభాష రాష్ట్ర వ్యక్తిత్వమునకు బలమై సహజమగు నాధారముగ నుండు ననుటకు సందియము లేదు. కాని, భాష యొక్కటే ఓరీక్ష గాదు. జాతి, మతము, ఆర్థిక ప్రయోజనము, భూగోళ సంబంధము, పట్టణములకును పల్లెలకును సామరస్యము, సముద్రతీరమున

కును లోపలిభాగమునకును నామరస్యము, మున్నగు విషయములుగూడ ముఖ్యమయినవే. అన్నిటి కన్నను, ఏభాగమునకు లాభముండునో, ఏభాగ మునకు నష్టము గలుగనో గూడ విచారణవల యును. క్రొత్తపక్షి ననుసరించి హిందూదేశపు భూగోళవలయును తిరిగి వ్రాయించగోరుట అసం భవము."

పైవాక్యములబట్టి పైమను కమిషను వారికి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణాద్ధతి అర్థము గా లేదని భావించవచ్చును. భాషాప్రయుక్తవిభాగము వలన, పరిపాలనమునందు జనసామాన్యము పాల్గొ నుటకు వీలగును. జాతీయపరిపాలన మేర్పడును. ఈసంగతిని పైమనుకమిషనువారు గుర్తించలేదు. కాని ఉత్కలరాష్ట్రవాదశక్తత గల దనియు, సింధు దేశమును ప్రత్యేకింపవలెనను ఆంధ్రోళనము కలదనియు, వీరు సూచించి, రాష్ట్రముల సరిహద్దులను నిర్ణయించుటకు సరిహద్దులకమిషను మరియొకటి ఏర్పడవలయునని, కోరుచున్నారు.

బర్మా విభాగము
కాని, బర్మాను హిందూదేశముననుండి వేరు చేయవలయునను విషయమై వీరి కెట్టి సందియము గలుగలేదు. వెన్వంటనే యిక్కార్యము జరుగ వలయునని వీరు గోరుచున్నారు. ఇండియానుండి బర్మా విడిపోవుచో, భౌతికము లడుపడదు. కాని బర్మాకు పూర్వముగ బాధ్యత నొసగి, హిందూ దేశముననుండి వేరుచేయుచో, లాభ ముండును. అందుకుమార్గ, స్వపరిపాలనావిహీనమగు బర్మా నీనబులమున వేరుచేయుటవలన, బర్మాలో యూ రపియనుప్రాబల్య మధికమై, హిందూదేశముతో పాటు త్వరలో స్వపరిపాలనము బడసెడియోగ్యత అడుగంటును. ఈవిషయమై వేరువిచారణ జరుగ వలయునని, కాని, ఇతరులతో యోచింపవలయునని గాని, పైమనుకమిషనువారు దెలుపక, స్పష్టనిర్ణయ ము గావించిరి. ఇతరవిషయములగూర్చి వీరు చూపిన అనుమానములను సంజేహములను బర్మావిషయ మున జూపరయిరి. బర్మాలో నయినను దేశస్వాతంత్ర్యాభిలాషులు వీరి ఏర్పాటు నామోదింపరని నమ్మెదము.

రాష్ట్రములు : స్వపరిపాలనారాహిత్యము
రాష్ట్రములను ఛడలోపరిపాలనమునకు బునా దులుగ నుంచవలయునని కోరుచున్నపుడు, వానికి స్వపరిపాలన మిచ్చుట కసీనధర్మ మగుచున్నది. అయినను పైమనుకమిషనువారు ద్వంద్వప్రభుత్వపు ఏర్పాటులను తొలగించి, దానిస్థానమున మరింత నిరం కుశత్వము నేర్పరచి, గవర్నరుగారి అసాధారణాధి కారములను వెంపు జేసిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వమును తొలగింపవలయునని భారతీయు లింతకాలమునుండియు గోరుటకు దాని స్థానమున సంపూర్ణ స్వపరి పాలనమును స్థాపింపవలయు నను నుద్దేశ్యమే కారణముగాని, ఏకపరిపాలనపు పేరుతో నిరంకుశ పరిపాలనమును కొనసాగించు తలంపు గాదు. పైమను కమిషనువారి సిఫార్సుల ప్రకారము, ఎన్నోకొన బడిన సభ్యులనుండి మంత్రుల నేర్పర చుట సామాన్యధర్మ మయినను, ఎన్నికొనబడని సభ్యులు కొందరుగూడ మంత్రులుగ నుండుట సంభవించగలదు. కడపటివాడు అధికారులుగ నుండ వచ్చును, లేక ప్రభుత్వ నియమితానధికారులుగ

నుండవచ్చును. వీరు యూరపియను లయినను గావచ్చును భారతీయులయినను గావచ్చును. ఇట్టి ఏర్పాటు ప్రభుత్వ కార్యవిర్వాహకసభకు సొబం ధించిన ప్రస్తుతపు ఏర్పాటును పరోక్షముగ ప్రవేశ పెట్టుచున్నది. అదిక రసభ్యుల మంత్రు లో నిలిచి యుండుట కవకాశ మిచ్చుచున్నది. ఇట్టి మంత్రులకు సంయుక్త బాధ్యత సచ్చినను క్రయోజన ముండదు. ఇతరమంత్రులు మారినను అధికారసభ్యులు మార నక్కరలేదు. ఇంతవరకు మంత్రులందరిపై గాని, కొందరుపైగాని లభింపనతీర్మానము దెచ్చుటకు, వారి జీతములను తగ్గింపవలయు నను ప్రతిపాదన గావించ వీలగుచున్నది. పైమను కమిషను సిఫార్సుల ప్రకారము, మంత్రులందరిపై లభింప నతీర్మానము జే వీలగునుగాని, కొందరు మంత్రు లపై జే వీలులేదు. ఇట్టినియమము, ఇంతకుపూర్వ మున్న హక్కునుగూడ తొలగించుటకు తోడ్పడ గలదు. ఇంతియ గాక, మంత్రులవేతనములను తగ్గింపవలయునని ప్రతిపాదన గావించుట కనలే వీలులేకుండ జేయబడెను. ఈకారణముచే, ప్రాత హక్కులుగూడ అంతరించగలవు. ఇంగ్లండులో నయినను, ప్రత్యేకమంత్రులవేతనములను తగ్గింప వలయునని కోరవచ్చును ఇటీవల ధామనుమం గారి జీతమును తగ్గింపవలయు నను తీర్మానము జేబడెను. పైమనుకమిషను సిఫార్సు ఇంగ్లండు లో అమలులో నున్నవియు గావు. హిందూదేశ ములో నమలులో నున్నవియు గావు. మంత్రుల బాధ్యతను నామమాత్రము గావించుటకు, కమిషను వారు మూడవమార్గము నేర్పరచిరి. మంత్రులు గాక, సహాయమంత్రులనుగూడ నియమించుట మేలని, కమిషనువారు గోరుచున్నారు. ఇట్టివారి సంఖ్య నెంత పెంచినను, సంపూర్ణ బాధ్యత లేనది ఏమిలాభ ముండును? లా-ఆర్డరులను మంత్రులే నిర్వహించవలయునని, రిపోర్టు దెలిపినను, ఇన్వెస్టి మెంట్రివర్గములోని అధికారసభ్యునికి ఒప్పింపబడు ననియు, వీరి నిర్ణయము మంత్రివర్గనిర్ణయ మగు ననియు, సూచించబడెను. మంత్రుల బాధ్యత యిటుల సంకుచితపరచబడుచుండ, గవర్నరుగారికి మంత్రుల నిర్ణయములను నిరాకరించుట కధికార ము న గ బ డి న డి. రాష్ట్ర శాంతికొర కును, మైనారిటీసంఘముల రక్షణకొరకును, గవ ర్నరుగారు స్వతంత్రచర్యను దీసికొనవచ్చును. ఇం తియగాక, వీరికి అసాధారణాధికారికారముగూడ గలదు. వీరికి సర్టిఫికేట్లు అధికారము గలదు. శాసన సభవారు ఆమోదింపని శాసనమును వీరు సర్టిఫై జేసి అమలులో పెట్టగలరు. మంత్రివర్గకార్యదర్శికి గూడ సరాసరి గవర్నరుతో సంప్రతించుటకు వీలు గలదు. మంత్రులపై వీరధికారము చలాయించు చుండురు. గవర్నరుగారు శాసనసభ నిరాకరించిన గ్రాంటులను పునరుద్ధరింపగలరు. ఇంతకుపూర్వము బ్రాన్సుఫర్డుశాఖలకు సంబంధించిన చట్టములను నిరాకరింప వీలు లేకుండెడిది. ఇకముందట్టిసాకార్య ముగూడ తొలగిపోవును. మైనారిటీసంఘములనుండి మంత్రుల నియమింప వీలగును. ఇకమీద ప్రత్యేక ముగ ప్రధానమంత్రి యొక రుండరు. వీరిస్థానమును గవర్నరుగారే ఆక్రమించెదరు. మంత్రులు తిన్నగ పాలన నలుపుటలేదని శోచుచో, గవర్నరుగారే వీరి అధికారముల నన్నిటిని నీవకరించి, యిచ్చ

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని
నా గేశ్వరరావు పంతులుగారు
కారాగృహం నము
నేటికి 65 దినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930
వచ్చినవారిని మంత్రులుగ నేర్పరచి, యిచ్చవచ్చిన వారిని శాసనసభ్యులుగ నియమించి, పరిపాలనాధి కారము నంతను చలాయించ వీలగును. ఇటుల ఒకసంవత్సర కాలము వీరిపరిపాలనము కొనసాగును. ఇట్టి ఏర్పాటు స్వపరిపాలనమునకు ప్రతిబంధకము గాదని, పైమనుకమిషనువారు వాదించుట చోద్య ము. యుక్త వయస్సు వచ్చినవారి కె రకును వోటుజేయు హక్కుండవలయునని, నెహ్రూ రిపోర్టు గోరెను. ఇది పనికిరాదని, పైమను కమి షనువారి తలంపు. ఇప్పటికన్నను నియోజకవర్గ మును కొలదిగ విస్తరింపజేయుటకు మాత్రము, వీరు సమ్మతించిరి. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు నిలిచియుండవలె నని, వీరు స్పష్టముగ గోరుచున్నారు. స్వల్పవిషయములలో మహమ్మదీయులను తృప్తిపరచుటకు, వీరు ప్రత్యేక క్షేత్ర వహించినటుల దోచును. సామాన్యని హ జకవర్గములలో స్థానములను ప్రత్యేకింునని, మహమ్మదీయ గాయకులు పూవురు సూచించిలు వీరి కది రుచింపలేక. చెన్నరాష్ట్రపు బ్రాహ్మణ రులకు స్థానములను ప్రత్యేకింప నవసరము లేదని నను, బాంబాయి రాష్ట్రపు బ్రాహ్మణేతరుల కిట్టి ఏర్పాటుండవలయునని వీరు గోరిరి. యూరపియనులకు ఆంగ్లో హైందవులకును త్యేక నియోజకవర్గముల యవసరమును వీరు పించినను, అట్టి ఏర్పాటును నిమ్నజాతులకు అన్య దింపక, వారికి స్థానములను కొన్నిటిని ప్రత్యేక్య వలయు ననియు, మరికొన్ని స్థానములకు నోన నేపనులను గావించవలయు ననియు, వీరు గోరి నియోజన స్వాతంత్ర్యముగూర్చి విచారించుటకు మరియొకకవిటీ ఏర్పడవలయునని, వీరు సూచించు చున్నారు. ఇటులనే రాష్ట్రములలో రెండవసభ ఏర్పాటుగూర్చి గూడ వీరి రెట్టి నిర్ణయము గావించక, మరియొక కమిటీవారి కీ పనిని ఒప్పగింపగోరి దీనిని బట్టి పైమను కమిషనువారు ఇదమిత్థమని నిర్ణయించి సమస్యలు స్పల్పమని గ్రహింపవచ్చుక వ్చిటిను విధానాదర్శము
మొంటుఫర్డు గ్రంథకర్తలు బ్రిటిషు మారడ మాదర్శముగ నుండవలయునని తెలిపి, క ర్నిగవిధానమును కనుగూడముగ లేదని పాలన విరి. పైమను కమిషనువారు బ్రిటిషువిధానాన్ని ఇప్పటి హిందూదేశమునకు మరియొక ఆదర్శముండ పని తెలుపుచున్నారు. ఆ కారణముచేతనే, తక్కి కేంద్రప్రభుత్వమున బాధ్యత ననలే లేకుం భారతశాసనసభలో పరోక్షపు ఎన్నికలను ప్రభా, పెట్టడలచిరి. పైస్యము విషయమై వీరు మొదల సంపుటములో సూచించిన ప్రతిబంధకముల సే రెండవ సంపుటము నందు సూచించిరి.

హైదరాబాద్ నుండి మేర్పడువరకు, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు బాధ్యత నొసగ వీలు లేదని వీరి వాదము. ఇటులనే, సివిలుసర్వీసు, పోలీసు సర్వీసు, ఐ. ఆర్. ఎస్. శాఖలలో బ్రిటీషు ఉద్యోగులకు లీకమిషనువారు చేసిన సౌకర్యముల నెల్లకాలము నిలిపియుంచవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. దీని యర్థ మేమి? హిందూదేశపరిపాలనము సర్వసులను ఉక్కుచట్టముపై నాధారపడవలయు ననియేగద. హైన్యాధిపతి యికమీద ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యులుగనుండక, బ్రిటీషు ప్రతినిధిగ నుండగలడు. ఇంత వరకు పశ్చిమాత్రరథాగములందే యున్నద్రవము గలదని సూచించబడుచుండెను. ఇకమీద అస్సాం బర్మా సరిహద్దులలోగూడ ఉపద్రవ ముండు నని, సూచించబడుచున్నది. బ్రిటీషు హైన్యాధిపతి మిందు వలన విస్తరింపగలడు.

ముగింపు
హైదరాబాద్ కమిషను సిఫార్సులను వివరించినంత వరకు, ఇవి ఎంత సంకుచితమో, నిరుపయోగమో, మాంటూఫర్డు సంస్కరణములకు గూడ ఎటుల కొరవడుచున్నవో, సులభముగ గ్రహింప వీలగును. హైదరాబాద్ కమిషనువారి యూహా జూచిన, హిందూదేశమునకు పూర్ణస్వపరిపాలనము లభించునప్పటికి ఎన్ని శతాబ్దములలో గడువవలసి యుండును. వీరి సంకుచితబుద్ధి గాంచి, పరలోక గురు నున్న మాంటూఫర్డు గారయినను టి. లకు చుండక మానరు. దేశములో నేపథ్యమువారును హైదరాబాద్ కమిషను సిఫార్సుల నా మోదించగలుగుట దుర్లభము. ఇట్టిరిపోర్టుతో హిందూదేశమును తృప్తిపరుపదలచినచో, హైదరాబాద్ కమిషనువారు తీరని ప్రమాదమునకు లోనయిరిన జెప్ప వచ్చును. రెండవ సంపుటముతో భారతీయుల విశ్వాసము పూర్తిగ నడుగంటగలదు. దీని నాధారము చేసి కొనెడి రాండుటేబిలునమావేశముపట్ట ఏమాత్రము నిశ్వాస మేర్పడజాలదు. అధినివేశ స్వాతంత్ర్యవిధానమును తయారుజేయుటకు మాత్రమే ఈ సమావేశము గూడవలయు నని, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఇంగ్లండులో ప్రసంగించిరి. ఇటుల జరుగనియెడల, మితవాదులయినను, ఈ సమావేశమునందు పాల్గొనబోయి హైదరాబాద్ కమిషను రిపోర్టు నామోదించుట అనలే అసంభవము.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ

మహాత్ముని సందర్శించుటకు ప్యాసు పంపబడుట
బొంబాయి, జూన్ 23:—పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ వారు నేటిదినము రాత్రి ఆలహాబాదునకు వెళ్లుటకు అన్ని రైలులు గావించుకొని యుండిరి. ఆలహాబాదు మొయిల్ బేక్ స్టాన్ము వారికి రిజర్వు చేయబడెను. కాని, ఎరవాడ రాగ్వహమునకు వెళ్లి ఆచ్చట మహాత్ముని సందర్శించుటకు ఒకపాత్రము నేటిదినము మధ్యాహ్నము పంపబడెను. మహాత్ముని సందర్శించుటకై వీరు ప్రభుత్వమువారిని కోరలేదు. కావున వీరు ఆలహాబాదు ప్రయాణము మానుకొని రేపటికినను ఉదయము పూసాకు ప్రయాణమై వెళ్లుచున్నారు. ఎరవాడ కారాగృహమునందున్న బైడితో రెండుదినములు సంభాషించి గురువారము తిరుగా పంపిర నెహ్రూగారు బొంబాయి చేరెదరు. ఇది సంధిరాయబారములకు ప్రారంభమా అను సందేహ మాయంచుచున్నదిని హిందూపత్రిక బొంబాయి రేవింగుకు ఆపత్రికకు వ్రాయుచున్నారు.

విజిలండు పార్లమెంటు 1000 వ వార్షికోత్సవము నేడు జరుగును. డెన్మార్కులో హజరంపతులు, యువరాజును ఇందు పాల్గొనెదరు.

సానికవార్తలు

డాక్టరు జి. సి. కామేశ్వరరావు పంతులుగారు:—
పచ్చయప్పకళాశాలయందు పదార్థశాస్త్రాధ్యాపకులుగనున్న డాక్టరు జనుంతి చిన్మకామేశ్వరరావు పంతులుగారు నైజాము చాలేజీకి ఎక్కువతీతమునూడ జూలై మొదటి తేదీని వెనలపోవుచున్నారని తెలియుచున్నది.

పి. డబ్ల్యూ. కనివాండ్ల సంఘము:—పి. డబ్ల్యూ. కనివాండ్లసంఘము ప్రత్యేకసభ కేపు 25 వ తేదీని సాయంకాలము 4-15 గం చాకల టిలలోని దక్షిణమూర్తి దేవాలయ మైదానమున జరుగును. శ్రీయుతులు పి. యం. రామస్వామిమొదలియారు, యస్. పి. వై. సురేంద్రనాథ అర్యా, పి.ఆర్. కేశరాయగారు ఉపన్యసించెదరు.

రాకపోకలు:—శ్రీ పి. రంగస్వామి అయ్యంగార్ గారు సిమానుండి నిన్న సాయంకాలము మద్రాసునకు తిరిగివచ్చిరి.

డి. బి. పి. రామస్వామిమొదలియార్ గారును బెర్లి గారును నిన్న రాత్రి ఉడకచుండలమునకు వెళ్లిరి. రామ్మోడు రాజా యస్. పి. ఆజ్ఞామలచెట్టిగారు నిన్న రాత్రి బెంగళూరుకు వెళ్లిరి.

శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు గారు ఖులాసాగా నుండుట

వారి స్వహస్తలేఖ చేరుట
తిరుచినాపల్లి చెరసాలనుండి శ్రీయుత నాగేశ్వరరావు గారు వ్రాసిన లేఖ నేడు చేరినది. దానివలన వారు ఖులాసాగానే యున్నారని తెలియుచున్నది.

ఉత్సవసందర్భమున నాగస్వరవాద్యము
మద్రాసు పూవులంగడిలోనున్న చెన్నకేశవమఠముకు దేవాలయమునందు ఉత్సవ సందర్భమున రాజోపు 26 వ తేదీ మొదలు జూలై 5 వ తేదీవరకు ప్రతిదినము సాయంకాలము 4 మొదల 6 గం. వరకు ప్రసిద్ధిగాంచిన కిరానూరు సోదరులు శ్రీయుతులు యం. కణ్ణప్పప్పిళ్ళ, జి. చిన్నతంబిప్పిళ్ళగార్ల నాగస్వరవాద్య ప్రదర్శనమును వారికి పక్కవాద్యముగా శ్రీ టి. రామస్వామిప్పిళ్ళ పక్కపిళ్ళగార్ల డోలవాద్య ప్రదర్శనమును జరుగను.

అవసర సమావేశము
25-6-30 తేదీ బుధవారం 12 గంటలకు పెద్దాపురంలో నిర్వహించబడుచున్నారావుగారి యింటిలో తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభ అవసరసమావేశము జరుగును. కాకినాడ చెలికాని వెంకటరామారావు, కార్యదర్శి.

చెన్నపురి సత్యాగ్రహము
వాలంటీర్ల అరెస్టుజేసి వదలివేయుట
మద్రాసు, జూన్ 24:—చింతాడిపేట పొన్నయమ్మ కోటల సమావేశమున నిన్న అరెస్టుకాబడిన శ్రీయుత నలురాజును గారును మరి 11గురు సత్యాగ్రహవాలంటీర్లును పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసునందు రాత్రి 9 గం. వరకు నిర్బంధములో ఉంచబడి వీడవ వదలివేయబడిరి. పోలీసులు సత్యాగ్రహ వాలంటీర్లు గా వింపు ప్రబోధకార్యమును ఆటంకపరచు నుద్దేశ్యముతో వారిని తాత్కాలికముగ నిర్బంధపరచి వీడవవదలివేయుపద్ధతిని అవలంబించుచున్నారు. వాలంటీర్లు ప్రాసిక్యూటుచేయు అభిప్రాయము పోలీసులకులేదు.

విద్యార్థులు పాఠశాలలను ఖాళీ చేయవలయును

పండిత నెహ్రూగారి ఉద్బోధనము
బొంబాయి, జూన్ 23:—నేటిదినము సాయంకాలము మాధవభాగనందు జరిగిన విద్యార్థుల సభయందు చుపన్యసించుచు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి టిట్లు చెప్పిరి:—ఇట్టి తరుణము మరల రాదు. మీరు మనస్సు దృఢము చేసికొనవలెను. కళాశాలలను పాఠశాలలను వదలి స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుటకు అఖండత్యాగము గావించుచున్న మీసోదర సోదరిమణులకు భుజ మివ్వవలెను.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి హితము వినుటకై నేటిదినము మధ్యాహ్నము విద్యార్థులు పాఠశాలలను వెళ్ళక పట్టకు వచ్చిరి. గ్రాంటు మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థులు సాయంకాలము ఉత్సవము జరిగిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము
ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుని అరెస్టు
బందరులో శ్రీయుత ముట్నూరి కృష్ణారావు గారిని అరెస్టుచేయుట

బందరు, జూన్ 24:—బందరులో కృష్ణాపత్రికాధిపతియును ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడును ఆంధ్ర రాష్ట్ర సత్యాగ్రహ నియంతయు నగు శ్రీయుత ముట్నూరి కృష్ణారావుగారిని యిటీవల అమలులో పెట్టబడిన క్రిమినలు లాఆమెండుమెంటు యాక్టు 17 వ సెక్షను 2 వ క్లాజు ప్రకారము నేడు ఉదయమున 10 గం 45 గం. బందరులో అరెస్టు చేసిరి. (స్వ. వి.)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి రాజీనామా
బందరు, జూన్ 23:—ఆం. రా. కాం. సంఘ కార్యదర్శియైన శ్రీయుత మల్లెల శివరామకృష్ణయ్యగారు అధ్యక్షుల కీర్తిని రాజీనామా ఉత్తరము పంపిరి.

అయ్యూ.
22-6-30 తేదీనాటి సందేహముపై కనుబట్టి మరలా సుప్రభుత్వమువారు ఆం. రా. కాం. సంఘమును 1907 సం. ఫు క్రిమినలు లాఆమెండుమెంటు ఆక్టు క్రింద ఆశాస్త్రియ సంఘముగా నిర్ణయించినట్లు తెలియవచ్చినది. నేను ప్రాక్టీసు చేయుచున్నవకీలునయినందువల్ల గవర్నమెంటువారు ఆశాస్త్రియమని నిర్ణయించిన సంఘముగా సభ్యుడుగా నుండవలెను. అందుచే నా ఆం. రా. కాం. సంఘసభ్యత్వమునకును కార్యదర్శి పదవికిని రాజీనామా ఇచ్చుచున్నాను. అని వారు వ్రాసిరి.

అధ్యక్షులగు శ్రీయుత ముట్నూరి కృష్ణారావుగారి సత్కుత్తరము
బెజవాడలోని కార్యాలయమును ఇదివరకే పోలీసువారు స్వాధీనపరుచుకొని యుండుటచేతను ఆం. రా. కాం. సంఘము ఆశాస్త్రియసంఘముగా నిర్ణయింపబడుటచేతను ఆసంఘముక పై అమలులో నుండజాలదు. కాబట్టి మీరాజీనామానిషయ ఉన నేనేమియు చేయజాలను అని కృష్ణారావుగారు బదులు వ్రాసిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)
తాజేవల్లి గూడెంతాలూ కా నల్లజర్నల్లో యీత చెల్లు సరికిన కేసు
పెంటపాడు, జూన్ 22:—21-6-30 తేదీన మరల యీకేసు యిదివరలో యిక్కడ సబుమేజిస్ట్రేటుగా పని చేసిన సారంగపాణిచెట్టిగారిని భీమవరం బదిలీచేసినందునను వారిదివరలో విచారణ యీకేసునే 18, 16 తేదీలలో చేసి నందునను వీరే యిక్కడికివచ్చి విచారణ చేసిరి. బెయిలుమీదవదలిన సత్యాగ్రహులు కాని 18 గురును హాజరైరి. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞాప్రకారం బెయిలుయ్యకుండా సబుమేజిస్ట్రేటుగారి 9 గురు సత్యాగ్రహులును అందు ఒకరికి 3 నెలల 21 రోజుల 3 క్లు యీకేసులలోనే ఒక నేరముక్రింద విధించినందున వీరును సబుమేజిస్ట్రేటులోనే ఉన్నారు ఈ 17 గురు కోర్టుకు హాజరైరి. ది కెస్సుచేసుకున్న 18 గురి తరఫున గంధం వెంకయ్యనాయుడు గారు భీమవరం కోర్టు న్యాయవాది వాడిచెను. నెం 206 రు పోతవరం పోలీసుస్టేషను కాన్స్టేబులును నల్లజర్నల్లో కల్లు గీసేనానిని ప్లీడరుగారు వ్రాసుపరీక్షను గావించిరి. వ్రాసు పరీక్ష ముగిసినది. కేసును మేజిస్ట్రేటుగారు నమ్మి నేరాకో పద చేసిరి. మరల నాయుడా 1 జూలైకి వేసిరి. 45 గురు వరకు ఉత్తరసాక్షులున్నారు.

ద్రవిడరాష్ట్రము
శ్రీరంగంలో 144 సెక్షన్ ఉల్లంఘన
తిరుచినాపల్లి, జూన్ 22—144 వ సెక్షన్ క్రింద ఉత్తరువులొసగ బడినప్పటికిని నిన్న సాయంత్రము శ్రీరంగములో సంబంధం చెట్టి నారాయణరావుగార్లు సభ జరుప ప్రయత్నించిరి. ఉపన్యాసములు మొదలుపెట్టగానే పోలీసులు వచ్చివారి నిరువురిని అరెస్టుచేసిరి.

సత్యాగ్రహ ఆశ్రమముపై దాడి:—తిరుచినాపల్లి కోట సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు సి. వి. కృష్ణస్వామయ్యగారు, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు శ్రీనివాసయ్యగారు కొంతమంది పోలీసులతో కిలా దారు వీధిలోని సత్యాగ్రహ ఆశ్రమముపై దాడి వచ్చిరి. తమ శ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి ఆర్. నారాయణ అయ్యంగారు (వకీలు) వి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం, ఆర్. నరసింహం (సి. రాజగోపాలాచారిగారి పుత్రుడు) గార్లు అరెస్టు చేయబడిరి.

144 వ సెక్షన్
సబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటు హాజీయు సామెలు బహుదరుగారు నిన్నటి దినము తిరుచినాపల్లి తాలూకా కంఠటికిని 144 సెక్షన్ క్రింద డియోగించిరి. (అ. లి.)

విదేశవాస్తవి

కామన్వెనెట్

భారతదేశమును గూర్చి 22 ప్రశ్నలు

రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలజేతురా యను విషయము నిపుడు ఆలోచింప వీలులేదు

(హుటరు)

లండన్, జూన్ 23:—కామన్వెనెట్ నేడు ప్రారంభమైనది. ఇండియాను గూర్చి 22 ప్రశ్నలు అడుగబడును.

రాండులేబిలు సభను సమావేశపరచుటకు ప్రాతిపదికముగ దయచేసి రాజకీయ నిర్బంధితుల నందరిని విడుదలజేతురా యని మార్డ్డొజోన్సుగారడిగిరి.

ప్రస్తుతపరిస్థితులందు ఇట్టి సూచన ఆలోచింప వీలులేదని బెన్సు గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ప్రస్తుతపరిస్థితులను ఆలోచించుటకు భారతనాయకులను ఎన్నుకొని వారితో సంప్రదించుటకు పూనుకొనెదరా యని ప్రీముగా రడుగ భారతనాయకులతో రాజప్రతినిధి ఆలోచించుచున్నాడని రాజప్రతినిధి తెలిపెను.

పరిస్థితుల మరంత ప్రతినిధియందగు ప్రయత్నించుట కిదే సమయమని ప్రీముగారు సూచించి ఈ విషయము లన్నిటిని రాజప్రతినిధి మనమున బెట్టుకొనే యున్నాడని బెన్సు గారు ప్రత్యుత్తరము నిడిరి.

నార్త్ వెస్ట్ బెన్సు (హంటియరు (సహిద్దు) అల్లరిలో కొంచెము కమ్యూనిస్టులహస్తమును ఇండియాకు మూలనున్న కమ్యూనిస్టుల ప్రోద్బలమును దనుటకు ప్రత్యక్ష సాక్ష్యము లేదు.

రెడ్ వార్డుల సంఘము ఇండియాలోనిదే యనియు విదేశ సంబంధము లేదనియు దీని యుద్దేశ్యము రాజకీయములే అయినను చాలవరకు సాంఘిక మతోద్దేశ్యములతో నూడుకొన్నది. కమ్యూనిస్టుల వీరికి ఆర్థిక సహాయము కలుగుచున్నదనుటకు తనకు బుబుజేడియు లేదని బెన్సు గారు వింటర్వ్యూ గారికి బదులిడిరి.

నార్త్ వెస్ట్ సహిద్దు అల్లరులను అడంచుటకు ఇండియాలో తగిన సేన యున్నదా యనియు ఆఫ్రికా మామందులను మరల తిరుగబడునో బ్రిటిషు సేనల సంపరాయనియు క్లిప్ట ప్రభువుగారు అడుగ బెన్సుని బెన్సు గారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. సామ్రాజ్యప్రతిభులకు సంఘసభ్యులగు క్యాంబెలు బ్రిడ్జిమును గార్లు ఇండియాకేనుటకు ప్యాస్ పోర్టు నీను వీలు లేదని కింగ్స్ లీ ఉడ్ గారికి బెన్సు గారు ప్రత్యుత్తరముల నొసగిరి.

విండ్యగుకోటనుండి 28 తేదీ యుద్ధయమున సార్వభౌమ దంపతులు బంకింగుహం నుండిరము జేరిరి.

మార్క్స ప్రభుత్వము

(టైల్స్)

రగ్జీ, జూన్ 23:—ప్రస్తుత పరిస్థితులందు మార్క్స ఎట్టి ప్రభుత్వము నేర్పరచుటకు సక్సేయించుకొనలేదని, కొంతకాలము ఎన్నికలు లేకనే సాగుననుకొనుచున్నారని. ఈ పరిస్థితులందు మంత్రులు లేకనే ప్రభుత్వము సాగునో లేక మంత్రుల నుంచెదరో తెలిపెదరు.

“బెజవాడ రామమోహన ఆయుర్వేద కళాశాల జూలై 1-న తేదీని తెరువబడును. ఆయుర్వేద వైద్యమండలియొక్కయు అఖిలభారత వైద్యమండలియొక్క అన్ని డిగ్రీలకును చదువుపైరు వచ్చి ప్రవేశింపవచ్చును.

బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య, వైస్ ప్రెసిడెంటు, బెజవాడ.

తూర్పు ఆఫ్రికా

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

శ్వేతముఖుల అనమ్మతి

(హుటరు)

నైరొబీ, జూన్ 24:—తంగనీయకా కెన్యా స్వేతముఖుల అధినివేశమునికి తూర్పు ఆఫ్రికా దేశము బిధానమును ఖండించుచు ఇట్లు తమ ఆక్షేపణను బంపిరి. ఆక్షేపణనంపిననా రిలో కాసనసభ్యులున్నారు. తూర్పు ఆఫ్రికా రాష్ట్రములన్నిటిని ఒకటిగ జేయు ప్రకటనము తూర్పు ఆఫ్రికాలో దేశము బిధానమును మాకు సమర్థతగా గావు. సామ్రాజ్యప్రభుత్వ మిచ్చుచు గావించిన ప్రకటనము ఇదివరలో ఇచ్చిన అభియములకు భిన్నముగనున్నది. మిశ్రముజాతుల సేలగలవారు శ్వేతముఖులొక్కరేయని తూర్పు ఆఫ్రికా అధినివేశుల యభిప్రాయము. ఈ ప్రకటనములో దెలుపబడిన దేశీయుల రాజకీయ ఆధిక్య కృత సిద్ధాంతమును సవాలుచేయుచున్నది. 1927 ప్రభుత్వ ప్రకటనము ప్రకారము బ్రిటీషువారు శ్వేతముఖుల విస్తారముగ నుండవలెను. తూర్పు ఆఫ్రికాలో కాశ్యేతముగ వాసము చేయుచున్న శ్వేతముఖులు వెలసనచ్చిన సంఘమువారనిపించుకొన నంగీకరించరు. తూర్పు ఆఫ్రికా ప్రభుత్వములో యూరపియులతో సమానముగ దేశీయులు పాల్గొన నిష్ఠపడువారముగాము. భారతీయుల యభిప్రాయములను దెలుపుటకు స్థానిక కాసనసభలందు భారతీయుల ప్రాతినిధ్య మవసరము. అధ్యక్షము ఒక్క రాష్ట్రమునందైన అనధికార పథ్యముల ఎక్కువగా నుండవలెను. అందరకును ఒకే నియోజకవర్గ పట్టిని ఉభయజాతులతో గూడుకొన్న పెడరలుసభను అంగీకరింపజాలము ప్రభుత్వ ప్రకటనము ప్రోత్సాహితి ప్రతిపూలముగ నున్నది. యూరపియులు దీనిపట్ల వ్యతిరేకాభిప్రాయము గావలసినచిన్నందులకు చింతించుచున్నారు. డిలామేషన్ ప్రభు వీ ఆక్షేపణలెక్కువ సలకము జేసిరి.

అమెరికా మిషనరీకి నోటీసు ఇవ్వబడుట

రెజినాల్డు రేనాల్డుగారికి అతిశ్యమొసగినందులకు మధురనుండి లేచిపోవలయునని కలెక్టరు నోటీసు ఇచ్చుట

మధుర, జూన్ 23:—అమెరికా మధురమిషనరుకు చేరిన రాల్యుక్తితన గారు మధుర సమీపముననున్న పశుమలై క్రైస్తవ కాలనీయం దుండిరి. వీరికి గాధిగారిపట్ల గౌరవము భక్తి ఆధికముగ నుండెను. కాలనీయం దిలి విద్యార్థులకు అప్పుడప్పుడు గాంధీగారి ఆదర్శములను గురించి ఉపన్యసించుచుండెడివారు. అప్పుడప్పుడు మధుర ఉడుపులను ధరించుచుండెడివారు. రేనాల్డు రేనాల్డుగారు కొంత బుకు పోవునప్పుడు మధురలో నిలిచిరి. ఒక దినము రేనాల్డుగారు కీతనుగారి అతిథిగ నుండిరి. కీతనుగారు రేనాల్డుగారిని మధుర స్టేషనువద్ద కలిగొనిరి. పశుమలై తీసికొనిపోయిరి. పిమ్మట మద్రాసునకు చేరిన సభ్యులు ఇచ్చటికి వచ్చినపుడు వారినిమాడ తన భవనమునకు తీసికొనిపోయిరి. అమెరికా మిషనరీలు భరత దేశమునం దున్నంతకాలము తటస్థముగ నుండవలయుననియు రాజకీయాందోళనములందు జోక్యము కలుగజేసికొన గూడదనియు ఒడంబడిక యున్నది. కీతనుగారు ఈ ఒడంబడికకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించి యుండుట చేత అమెరికా మిషనరీలు ఒత్తిడివలన ఉద్యోగమునకు రాజీనామ ఇచ్చిరి.

మాజిస్ట్రేటుగారి నోటీసు

ఉదకమండలము, జూన్ 23:—రేనాల్డు రేనాల్డు గారికి జూన్ 23-న తేదీని అతిశ్య మొసగినందులకు మధుర జిల్లాలయం దుండగూడదని మధురజిల్లా కలెక్టరుగారు రాల్యుక్తితన గారికి నోటీసు ఇచ్చిరి. ఈ విషయమై గవర్నరుగారితో మాట్లాడుటకు కీతనుగారు ఉదకమండలమునకు వచ్చియున్నారు. అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు ప్రతినిధి వారిని సంవర్ధించి, భారత రాజకీయ ఆందోళనముపట్ల తనకు సాంధాతి గలదనియు, ఒడంబడికల ననుసరించి తాను తటస్థముగ నుండెననియు, ప్రభుత్వముగ ఉద్యమమునం దెట్టితోక్యము కలుగజేసికొననే దనియు ఈ విషయములను గవర్నరుగారికి తెలిప, తాను ఉదకమండలము వచ్చెననియు వారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్ర.)

18 తేదీ తెల్ల. రగ్జీయను రామమండలపురం కిదిగము లోని కొంతిదైనకులపై లారీ ప్రయోగము గావించబడినట్లు ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

విషియన్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ కంపెనీ లిమిటెడ్, విషియన్ బిల్డింగు, బొంబాయిలో 6-7-1930 తేదీని జరిగిన పాటా దార్ల సభలో అధ్యక్షుడొసంగిన ఉపన్యాసము

మహాజనులారా!

మీ కంపెనీనిదివరలో పంచి పెట్టబడిన బార్ల రిపోర్టు, రెక్కలపట్టిని ఈ సభలో వ్యాసుచేయుటకు పూర్వము కొలది మాటల సదుపయోగించిరి. ఈ కంపెనీకి చాల సంవత్సరముల నుండి యధ్యక్షుడుగను, డైరెక్టరుగ నుండిన మిస్టర్ జమ్నా దాస్ ఎమ్. మెహత, జబల్పూరువా సభ్యులగు మిస్టర్ నేట్ గోవిందదాస్ నేడు మనమధ్య లేనందులకు శేమను, నా సోదర డైరెక్టరులను విచారమును వెల్లుబుచ్చుచు, వారు దేశముకొరకు చేసిన త్యాగమునకు మన మెంతయు గర్వపడవలసినవిషయమై యున్నది. కొలదికాలములో దేశసౌఖ్యములకు ఒక బాధ చెరసాలనుండి విముక్తిచెందగలరని నమ్ముచున్నాను.

నూతన వ్యాపారము:— రిపోర్టులను ఈ సంవత్సరము 2748 క్రొత్త ప్రవాసముల నిర్మాణములకు రు 48,80,000 న్ను ఇందులో 2078 పాలసీలు రు 81,70,500 అయియున్నవి. వై విషయములను ఈ సంవత్సరము వ్యాపారము తృప్తికరముగ నుండగలదు. నేటివరకు వచ్చియున్న ప్రావాసములకు రు 17,18,000 లు గలవు.

ఖర్చు:— రిపోర్టులో తెలిపిన రీతిగ మొత్తము క్రింది యముల రాబడిలో నొక భాగమైన అక్సీసు ఖర్చులు, క్రొత్త బ్రాంచి అక్సీసులు, ఏజన్సీలు పెట్టియున్న మహా నూటికి 1 చొప్పున తగ్గియున్నది. డైరెక్టర్లు, ఉద్యమ యింకను క్లియరుటై ప్రయత్నించుచున్నారు.

లైఫ్ ఫండు:— లైఫ్ ఫండు యీ సంవత్సరములో రు 2,80,000 లకు మించి యుండుటచే తృప్తికరమైన విషయమని మన పెల్లరము గల నింపవలసియున్నది.

హక్కులు:— ఇండు రెండు ముఖ్య విషయములు గమనింపవలసియున్నవి. ఈ సంవత్సరము మరణ హక్కులు రు 1,19,888 మన కండుబాటులో నుండియున్నది. రిపోర్టులో తెలుపబడిన ప్రకారము ఈ సంవత్సరము మరణహక్కులు, బోనస్సులతో సహా చెల్లించబడినది రు 1,26,884. దీనినాన కంపెనీనాడు మరణహక్కులను కేసుగా మే చెల్లించుచు యనవసరమైన కాలముపన చేయబడినది తెలుపుచున్నది.

జీర్ణావస్థలో నున్న భవనముల ఫండు:— రిపోర్టులో తెలుపబడిన ప్రకారము డైరెక్టర్లు గతసంవత్సరమున భవనముల జీర్ణావస్థకొరకు ప్రత్యేకించిన సొమ్ము రు 47,772-12-0 నే యామోదించియున్నారు. ఈ సొమ్ము వలనను, దీనిపైవచ్చు నూటికి రు 5 కాంపౌండు నడ్డీతో కలిసిన మొత్తమే సడరు పనులకు సరిపావును.

ఇన్ స్టాబ్లిష్మెంట్ కంపెనీ కొంతకాలము పనిచేసేమోదట డైరెక్టర్లు ముఖ్యముగ గమనింపవలసిన విషయము, దీని నిజమ సొమ్మును సరియైనపూచీతో నుంచుటయే. రిపోర్టులను మన నిలువ సొమ్ముంతయు తనమైన జాగ్రత్తగ నున్నటుల గమనింపగలరు.

పాలసీ దార్లకు ప్రత్యేక సాకర్యములు:

మీ డైరెక్టర్లు, ఈ సంవత్సరము ప్రస్తుతము దేశములో ప్రబలి యున్న యుద్ధమునుండి కార్యాచరణలకు జనన పాలసీ దార్ల గత ప్రత్యేక సాకర్యము లొసంగియున్నారు. వారు కార్యాచరణలలోనుండి క్రిందియములు చెల్లించినట్లొప్పుచే సడరు క్రియములు అనుబంధ సొమ్ముల కంగీకరింపబడు న్నాము. దేశముకొరకు త్యాగ మొనర్చినవారికొత్త యిట్టి సాకర్యము లిచ్చుట మన విధ్యుత్ కర్మమునలలో మోడరరు నాతో కేకిభంగించెదరని తెలుచెదను.

పైన తెలుపబడిన విషయములను పాటా దార్లు, పాలసీ హోల్డర్లు, ఏజెంట్లు, ఉద్యోగియుల నిరంతర సహకారమువలన కంపెనీ జిందగివాళ్ళిన్ని గాంచుచు, ముందుగాడ ఇచ్చటి కంటే బాగుగ పనిచేయగలరు పిశ్యసింబుచున్నాను.

ఈ కొలది వాక్యములతోను బడిన వార్షికపురెక్కలున్ను, దీనిపైను పంపిణీయమై యున్న అసోదముకొరకు మీ యెదుట నుంచుచున్నాను.

మిస్టర్ ఆబ్దుల్ తేజ్ యీ సమస్య తే జలపరచబడి, తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

వెల్లూరుపు డైరెక్టర్లు, అక్టోబరు వారిసోదములకు క్రొత్త ఎన్నికలు జరుపబడి, అధ్యక్షునికి నందనము లిచ్చుచుటతో సభ ముగిసెను.

9-వ పేజీ తరువాయి

జరుగుచేతను, ప్రేమలభింకనా కౌన్సిలు అనబడు యాసమున సంఘమునందు 80 మంది సభ్యులందుకు పనిచేసింది వరకు ముందరివారు నియమింతురు. మిగిలినవారిని కేంద్రకాసనసభ చుట్టెసెంటిటిపు ఓటు ప్రకారము ఎన్నుకొందురు. వైస్రాయిగారు కొందరిని నియమింతురు. దీనికి వైస్రాయిగారు అధ్యక్షులుగ నుందురు. వారు లేనపుడు, యితరులు సంస్థానప్రతినిధులు యితరులు బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులుగ ఉపాధ్యక్ష వర్తమనందెవరో యొకరు అధ్యక్షత వహింతురు. అనంతరము వచ్చినపుడు వివరములు చెప్పించుటకై యీ సభవారిచే నియమింపబడు ఉప సంఘము వారు కేంద్ర కాసన సభ ఉపసంఘముతో కలసి యోచింతురు. కాన్సిలు చర్యలవలన టారిఫ్లై త్వే విధానములు విదేశములందలి భారతీయులసమస్యము న్నుగు వానిగూర్చి సంస్థానములపక్షాగై కొనినట్లుగును. అట్టి సమిష్టి ఆలోచనలు అత్యవసరము. మున్ముందు రాజ్యాంగవిధానము నందలి మార్పునగుండ యిది అనుకూలించును.

ఆర్థికవిషయములు-లేటనుగారి నివేదిక

8 వ భాగమునందు లేటనుగారి నివేదిక గలదు. భారత దేశపు చాలనిరాబడి రుద్ది ప్రస్తుతరాష్ట్ర ప్రభుత్వముల ఆర్థిక నిధి క్రొత్తరాబడి ముదనలు రాబడి పంచెకి విధమగుర్చి కేటను గారు చెలిపిరి. వారు చెందు అంతముల నిర్ధారణ జేసికొని దానిపై తమ నివేదిక నల్లిరి. ఆవేషన 1 బాతీయాభివృద్ధి పశ్చిమలకు యొక్కన ద్రవ్యమును వినియోగించినవో భారతదేశ ఆర్థిక నిధి అభివృద్ధి చెందగలదు. 2. పశ్చిమీయవారి సమర్థత నాలోచించి తరలిత క్రొత్తపన్నులు వేసి యిందగున ద్రవ్యమును వసూలు జేయవచ్చునని. పన్ను లభికము జేసినవో 1. కార్యనిర్వాహకులకు కావలసినంత ద్రవ్యము వచ్చేడి మార్గమునందో లేదో రూఢిపరచు కొనవలెను. 2. సమిష్టి కార్యమునకు అన్ని ప్రాంతములవారు సరిసమానముగ ద్రవ్యమునుసంపాదించుచి. ఆర్థికవ్యయము చేయవలసిన వారే ఆర్థిక రాబడికి గాను క్రొత్త పన్నులను విధించు శాస్త్రమును సహించ వలసినట్లును నిర్ణయించవలెను. ప్రస్తుత ఆర్థికవిధానము యావరతల కనుగల్గునుగ లేదు. త్వరగ అభివృద్ధిచెందున ను రాష్ట్రములకు రాబడి ఆర్థికముగ మార్గము లేదు. పరిశ్రమ లభికముగల రాష్ట్రములకు పరిశ్రమలపై పన్ను విధించుట కధికారములేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వపు బడ్జెటును గూర్చి లేటనుగారిట్లు చెలిపిరి. రాబడి ఆర్థికమునట్లునే ముఖ్యముగ నుంకములరాబడిపై ద్రవ్యమునిలయుండగలదు. దేశములో అల్లరినల్లగాని, విదేశములందలి అలజడినల్లగాని లేదా సంరక్షణవిధానము మిక్కిలముగనన్నగాని బడ్జెటులో నిలవయుండవలెను. కేంద్ర ఆయ వ్యయ పట్టిక యందే మయిన మిగిలిన పన్ను వే రాష్ట్రములకు పర్వబాటు కాగలదు. కావున నూతన రాబడివిధానము కనిపెట్టవలెను. నాల్గు మార్గములు నూచింపవలెను. (1) రాబడి పన్ను ఆర్థికము జేయుటకై, మినహాయింపులు తగ్గించుట, రేటు నిర్ణయించునపుడు కనీస గరిష్ఠ మొత్తములను మార్చుట విదేశములందు పెట్టుబడి పెట్టు మొత్తములపై పన్ను విధించుట, జేయవలెను. (2) వ్యవసాయపు రాబడిపైని గూడ రాబడి పన్ను విధించుట (3) సిగరెట్లు, అగ్గిపుల్లులు మన్నుననానిపై ఎత్తైనా పన్ను విధించుట (4) టెర్రిస్టులు టాక్సులు కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు వసూలుచేయు పన్నుల రాబడిని రాష్ట్రములకు జనసంఖ్యను బట్టియు, పన్ను వసూలు స్థానమును బట్టియు తగు రీతి పంచవలెను. అట్టి పంచక విధానవివరములను లేటనుగారు యిట్లుచెలిపిరి. విదేశములందలి దిగుమతియగు సారాయిపై పన్ను నూటికి 80 వరకు తగ్గించి, దానిపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు తమ ఎత్తైనా విధానము ననుసరించి యొకరు ఆర్థికముగ పన్ను విధించుట కధికార మొసంగవలెను. కమర్షియలు ప్రాంతపుల పన్నులరాబడి కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు విడచిపెట్టవలెను. రాబడిపన్నుల ద్రవ్యములో రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు సగము విడువవలెను. నూపరుటాక్సు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకే చెందును. కొన్ని ప్రత్యేక పన్నులు (1) సిగరెట్లు ఎత్తైనాపన్ను (2) అగ్గిపెట్టెల ఎత్తైనాపన్ను (3) ఉప్పు పన్నులనుండి ఐక్య రాబడి రాష్ట్రమునిధిక నుంచులెను. (ఉప్పు పన్ను సెంట్రల్ లు బడ్జెటు నందు ఎప్పుడువీరియను అపుడు మార్పువలెను) ఈవిధియొక్క రాబడి మొత్తము వివిధ రాష్ట్రములకు జనసంఖ్యనుబట్టి పంచి పెట్టవలెను. ఈ మూవలన్నియు అలుజరిగినవో 1940 సం॥ నటికి రాష్ట్రముల రాబడికి 40 కోట్లు హెచ్చును. అందు 12 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి సగిది. రాష్ట్ర నిధిలవ రాష్ట్రములరాబడి హెచ్చించెడి మూవల పెడరక, పద్ధతి ముఖ్యముగ సంస్థానముల ఆర్థికవిధానమునకు, బ్రిటిష్ ఇండియా ఆర్థికవిధానమునకు అన్వేషకత కలదునట్టివి సంపాదించును.

ఉద్యోగముల నిధి

9 వ భాగమునందు ప్రభుత్వ ఉద్యోగములగూర్చి చర్చించుచున్నాము. ఐ. సి. ఎస్., ఐ. పి. ఎస్. అను సెక్టార్లలో సభ్యులు యిప్పటివలెనే ఇండియా మంత్రిగారి నిర్ణయమునందే ఆలు ఇండియా పద్ధతినే యుండును. ఉద్యోగులకు చెర్చుకొనటం, వివిధ రాష్ట్రములకు నిర్ణయించుకొనడం ఇండియా మంత్రిగారి జేయుదును. ముందుగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారిలోను, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలోను ఆలోచించెదరు. ఉద్యోగుల సంఖ్యను యెప్పుడో ఎవరగునట్టి ఆస్తుడు నిర్ణయించుదు. ఫారెస్టు ఇరిగేషను శాఖల ఉద్యోగులను మాత్రము యితరులవలెనే యావద్యారత దేశమునకు ఒకేరీతి నిర్ణయించుట మంచిది కాదేమోనని కమిషనరులు సందేహ పడుచున్నారు. ఈ రెండుశాఖలను నిర్ణయించగల సమర్థులందరిని ఇండియాలోనే చేపట్టుకొనుట కష్టమనియు, యాశాఖలందు ప్రత్యేక శాస్త్రనిపుణులు లుండవలెనుగావున, యూరోపియనులకు రప్పించుట, మానినను కొన్ని కాలమునకు మాత్రము అప్పుపప్పుకు కొందరినే నియమించి నను ప్రమాదముగలదని కమిషనరులు దలంచుచున్నారు. ఇండియాను సివిలసర్వీసు, ఇండియాను పోలీసు సర్వీసులందు క్రొత్త నియమింపబడువారి జేతనపుకేట్లు భారతీయుల కొకవిధముగను యూరోపియనుల కొకవిధముగను లీకమిషనువారు 1924 సం॥న నిర్ణయించిరి. ఆపద్ధతియే సివిలసర్వీసునందు 1939 వరకును పోలీసు సర్వీసు నందు 1949 సం॥ వరకు అనుసరించుట మంచిదని కమిషనరులు దలంచుచున్నారు. "లీకమిషనువారు దేర్చుచిన కాలనిర్ణయము మార్చుట కేమియు అనకాశము లేదు. వారు నిర్ణయించి ఆరేండ్లయినను సెక్యూరిటీ సర్వీసులందు బ్రిటిషువారు ఉండవలసిన అవసరము తగ్గలేదు. సాంఘికవైషమ్యములు హెచ్చినవి. అట్టి సందర్భములలో బ్రిటిషుఉద్యోగి నివృత్తపాతముగ నుండుననుట ఎవ్వరును కాదనజాలరు. అట్టియెడ భారతీయోద్యోగులు నిష్పాక్షికముగ ప్రార్థించజాలరని కాదు, భారతీయోద్యోగి యేదియో యొకసంఘమున కనుమలముగ నున్నాడను భావము ప్రబలిపోవును. కావున ఆతడు న్యాయముచేయలేదు. అంతేకాక బ్రిటిషుఉద్యోగి యొక కొంతకాలమునకు భారతరాజ్యాంగాభివృద్ధికి తోడ్పడగలడు. స్వతహాగా ప్రకాశాలనా భావములు పట్టుకతో అలవరుచుకొనిన బ్రిటిషు ఉద్యోగుల సలహానలన భారత రాజకీయ జీవితము బాంపడగలదు".

ప్రస్తుతమున్న అలిండియా సర్వీసు ఉద్యోగుల హక్కులన్నియు అట్లేయుండును. ఈతరగతిలో నిక క్రొత్తవారు చేర్చుకొనబడుదు. అనుభవజ్ఞులకు వీరినేను భారతదేశము వలల జాలరు. వారుచెంబునే పోషిండ్ ప్రోత్సహించులెను అందుచే ప్రహర్షణేమి పించుచున్నామో పూడంబే అప్పుడు వేడలి పోవుట కనుమలముగ నున్న ప్రస్తుతనిబంధనలట్లే యుండును. 1920 సం॥ సంపూర్ణకాంతరము జరిగినట్లు యిప్పుడు జరుగకేరదు యూరోపియనులకు వారికిటుంబములకు యూరోపియను వైద్యులే యుండుట త్యవసరము కావున ఐ.ఎం.ఎస్. ఉద్యోగులను నియమించు విషయమున ఇండియామంత్రిగారి కడకు హక్కులు ఏమాత్రము తగ్గింపబడవు. గవర్నరుపని జేసి కష్టపడినవారికి ఆర్థికముగ మించు ఒసంగవలెనని సిఫార్సుచేయబడిన. ఆధికారుల రాజకీయాభిమానములవలన ఉద్యోగులకు నష్టముకలుగకుండ సంరక్షించుట అవసరముగావున ప్రతిరాష్ట్రమునందు పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను నియమించవలెను. ఇందువలన మంత్రులకు కొంతభాగ్యత లభిను.

హైకోర్టులు

పదవభాగమునందు హైకోర్టులగూర్చి చర్చించుచున్నాము. హైకోర్టు ఖర్చులు కేంద్రరాబడియందే పెట్టుకొనవలెను. హైకోర్టుల పరిపాలన బాధ్యతగూడ కేంద్ర ప్రభుత్వముకిందనే యుండును. దిగువకోర్టుల ప్రాంతపు రాబడిమాత్రము రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకే చెందును.

ఇండియా కౌన్సిలయము

11 వ భాగమునందు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకును ఇండియా ప్రభుత్వము నకును గల సంబంధము గూర్చి తెలియజేయబడినది. గవర్నరుజనరలుగారును, వారికార్యనిర్వాహకసంఘము ఇండియామంత్రిగారి ఆజ్ఞకు లోబడి యుండును. ఇండియా మంత్రిగారు పార్లమెంటునకు శాస్త్రులై యుండురు. రాష్ట్రములందు ఇండియామంత్రికి ఎట్టిసంపర్కముండదు. గవర్నరుమాత్రము జ్యోగినివిషయముల ఇండియా మంత్రిగారికి చెబుచుండును. ఇండియా కాన్సిలు (మంత్రిగారి కార్యాలయము) సభ్యులసంఖ్య తగ్గించబడినది. సభ్యుల అర్హతలో ఎక్కువ భారతదేశానభీనము ముఖ్యముగ గమనించబడును.

ఈ గణివారి పని కేవలము సలహా జేయుట యేమోనను, ఉద్యోగుల పరమము నిర్ణయించుట, ఇండియా వ్యయమునగు నానుబోలుబుల్యయముపై ఆధికారము మధ్య ప్రకారముండును.

ఆర్థిక విషయమున యివివర గున్న ఆచారమును మార్చుట కమిషనువారితలంపు కాదు. కాని ఇండియా శాసనసభయొక్క అభిప్రాయమే అమలు జరుగవలెనా లేదా యను విషయము నిర్ణయించు ఆధికారము ఇండియామంత్రిగారికే యుండును. అవసరమగునో సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారికే యుండును. ఇండియా ప్రభుత్వము వారి ఆభిప్రాయము బాగుగ ఆలోచించిన పిమ్మట శాసనసభవారి ఓటుకు పెట్టక పూర్వమే యావిషయమును మంత్రిగారు నిర్ణయించురు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని శాసనసభకు తరుమగ ఇండియా మంత్రిగారికి ఎదురుదిరుగునట్లు చేయు ఆచారము అక్రమమయినది.

ముగింపు

అఖర ఆధ్యాత్మమునందు కమిషనరులు తమ నివేదికను భారతీయసోదరులు పూర్తిగ చదివి సానుభూతితో యోచింపవలె ననియు, అక్కడక్కడ చదివినవో తప్పు అభిప్రాయము కలుగగలదనియు విన్నవించిరి.

ఇట్లు ముగించిరి:- భారతదేశముయొక్క అభివృద్ధి బ్రిటనుచేసిన సహాయమును నిరాకరించెడి బుద్ధిహీనులుండను. బాత్మభిమానముచేగాని సామ్రాజ్యకాంక్షచేగాని వర్తకలాభము కోరిగాని మేమిమాట చెప్పలేదు. భారత ఖండమునకు సుప్రసిద్ధుగు న్యాయవిచారణపద్ధతి, న్యాయభయము పౌరత్వపుహక్కులు, సివిలసర్వీసు మున్నగునవి ఒసంగబడినవి. స్వపరిపాలనకుంక బోవుచున్న రాజ్యాంగమునాదివిన్నయి ఉండవలసినవి. ఇండియాలో బ్రిటిషు పరిపాలనను నిరసిం చు నట్టి యెట్టి వాడయినను ఇవన్నియు బ్రిటిషుదేశమువల్లనే తమకు ప్రాప్తించినవని ఆంగీకరింపక తప్పదు ఇచ్చెప్పినను ఇంగును ముఖ్యముయిన దొకటిగలదు. ఇండియాలోని రెండుపెద్దసంఘముల సహకారము వల్లను, ఇండియా బ్రిటనుల సఖ్యమువల్ల నేవిజనులుచేపూరగలదు. భావి అభివృద్ధి యంతయు ప్రాకృత్యుదేశముల అన్వేషనసఖ్యముపైనే ఆధారపడియున్నది. భారత బాతీయోద్యమదర్శకులు, మేము బోధపరచుకొంటిమి. ఇంగ్లాండులోని ప్రతినిధిసంఘంలో వాల్టానినవారెవ్వరును ఇతరదేశముల అశ్రమములపట్ల సానుభూతి జూపకమానడు. కాని రాజ్యాంగనిర్మాణము కేవలము కేటలుచెప్పటకాదు. నిర్మాణాధానము నూచించవలెను. భారత రాజ్యాంగనిర్మాణము శాంతియుగ సక్రమముగ జరుగుటకు తన సాధనములు నూచించుటకై యీ నివేదికను ప్రసాదించితిమి.

ప్రెస్సు ఆర్డినెన్సు

కాంగ్రెసు "పత్రిక" సంపాదకునకు

రెండుసంవత్సరములు కరివశిక్ష

రాజమండ్రి, జూన్ 22:- కాంగ్రెసు పత్రిక సంపాదకులకు చంద్రాబట్ల హనుమంత రావుగారిని పోలీసువారు పిర్రాపురమునందు అరెస్టుచేసి నిన్నటిదినము రాజమహేంద్రవరమునకు తీసికొనివచ్చిరి. ప్రెస్ రిజిస్ట్రేషను ఆఫ్ బుక్సు అండ్ పబ్లికేషన్స్ ననుసరించియు, ప్రెస్ ఆర్డినెన్సు 22 వ సెక్షను ననుసరించియు వీరై చార్జీ చేబడినది. నిన్నటిదినము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రాజమహేంద్రవరము సబ్డివిజనలు మాజిస్ట్రేటు డి. ఎ. ఎల్విసు గారు విచారణ ప్రారంభించిరి.

నిందితుడు డిక్లరేషను ఇచ్చి జూన్ నెల 1-వ తేదిన కాంగ్రెసుపత్రికను ప్రకటించె ననియు, ప్రెస్ ఆర్డినెన్సు నల్లంఘించుటకై తా నీవిధమన పత్రికను ప్రకటించినట్లుగ ఈ పత్రిక మొదటిజేజయంగు వ్రాయబడినదియు పోలీసు డి ప్యూ టి నూ పరింటెండ్ టు గారు సాక్ష్య మిచ్చిరి. మరీకొంతమంది సాక్షులు విచారింపబడిరి. నిందితుడు విచారణయం చెట్టికోక్తము కలుగజేసికొనలేదు. మాజిస్ట్రేటుగారు నిందితుడు దోషి యని నిర్ణయించి రెండు సంవత్సరములు కరివశిక్ష విధించిరి.

కలెక్టరుగారి హెచ్చరిక

కాంగ్రెసు నోటీసులను అచ్చువేయగూడదు రాజమహేంద్రవరము, జూన్ 22:- రాజమహేంద్రవరము తహసీలుదారుగారు 20-వ తేదిన నగరమునందలి ముద్రాలయముల యజమానుల కంతయు ఒకనోటీసు పంపిరి. 21-వ తేదిన ముద్రాలయముల యజమానులు కలెక్టరుగారిని సందర్శించిరి. ముద్రాలయములందు కాంగ్రెసు బుల్లెటినును గాని నోటీసులనుగాని ఎవ్వరు ప్రకటించగూడదనియు శాసనోల్లంఘనోద్యమమునకు సుబంధించిన నోటీసులను ఎవ్వరు అచ్చువేయగూడదనియు కలెక్టరుగారు హెచ్చరిక తెలిపిరి. (ఒకవిలేఖరి)

ॐ ५

వ్యవసాయము

అమలాపురము

(ఒక విలేఖరి)

విదేశీవస్తు దహనము

జూన్ 21:- మనదేశ ప్రభుత్వము నరసింహులగారి స్థానే స్థానిక నియంత్రణ నియమించబడిన శ్రీయుత పల్లె లక్ష్మీ నారాయణగారి యాజమాన్యమున జరిగిన బహిరంగ సమావేశములో శాంతిపైనుటచే త్రోవు చేసిన విదేశీవస్తువులను నిర్మూల్యము చేయబడినది. ప్రచారకఫలితముగ విదేశీవస్తు బహిష్కారము విరివిగ సాగుచున్నది. మల్లుతానలతో కలకలలాడు బజారు రాట్నములతో స్వదేశీవస్తువులతో విరాజిల్లుచున్న దనిన వర్తకులకు దేశాభివృద్ధికి మొదటి తెల్లమనుచున్నది.

శిక్షలు

వారంటుచే బంధించబడిన శ్రీయుతలు మనదేశ శ్రీ రామనరసింహం, బ్రహ్మదేవతాస్త్రి, విశ్వనాథం, దేవులపల్లి నారాయణరావు, వట్సవాం ఆంజనేయవర్మగార్లు యీ విమరుడు ప్రచారకలను రాజసంఘి సముకల్పించుచున్నది 2 సం వత్సరములు కఠినపరకము రు 1000-0-0 లు జరిమానా ఆది చెల్లించుచు మరీ 6 నెలలు కఠినపరకము మొత్తము 2½ సం వత్సరములు కఠినపరకము విధించబడినది.

పికెటింగు విరమింపబడుట

ఇదివఱకు విదేశీవస్తు దుకాణములవద్ద పికెటింగు జరుపునట్లు నాలుకొంటి కుండెడిది. అందులకు వలయు యత్నములు త్వరితముగా గావించెదమన బహిరంగ సమావేశములో ప్రకటించిరి. వర్తకులు తమంతతామే విదేశీవస్తువులు విక్రయింపమని వాదనానిచ్చి తదనుసారముగ నడచుకొనుచుండుటచేతను యావర్తకులకు వస్తువు లందజేయు పాలకొల్లు, రాజమండ్రి వర్తకులు స్వదేశీవస్తువులు తప్ప విదేశీవస్తువులు లంపమని ఇంతింతముగ తెలియచెయుటచే ప్రత్యేకము పికెటింగు చేయ నవసరము కనబడకపోవుటచేత యీ హేతువులచే పికెటింగు విరమింపబడినది. ఈ గ్రామములో మధునిషేధమునకై వలయు యత్నములు గావించుచున్నాడు. మధునిషేధమునకై తూర్పుగోదావరిజిల్లా మధునిషేధ ప్రచారకసంఘమువారు తాగు దువలన కలుగు దుండగములకుల ప్రకటనపత్రికలు పలుతావుల వలచించి యీ సమయమున శాంతిపైనుట గావించు మధునిషేధ ప్రచారమునకు దోడ్పడు తెంతయును భావనాము, త్వరితముగా మాతలాకానుండి యీ మధునిషేధాని తొలగింపబడునని విశ్వసించుచున్నాము. శాంతిపైనుట లికవిదనుండి గ్రామముల కరిగి స్వదేశీవస్తువుల ప్రాప్తి ప్రచారము, మధునిషేధ బహిష్కారము యీ మొదలగు నిర్మాణకార్యక్రమమునందు నిమగ్నులగుదురని తెలియుచున్నది.

శిక్ష

కాకినాడలో పుట్టబడిన వారంటుచేన శ్రీయుత గోలేటి సుబ్బారావుగారు ఈదినయనె స్వగ్రామములో ఆరెన్డు కాబడి యీడారి సబుజైలునకు గొనిరాబడిరి.

ఆవిడి

జూన్, 21:- ఆవిడి కాపురములను సత్యాగ్రహము అయిన శ్రీయుత గోలేటి సుబ్బారావుగారు 19 తేదీ రాత్రి రామచంద్రపురం లోకలఘంకు పుత్రములోపరుండి యుండగా రాజసంఘి పోలీసు డిప్యూటీ సూపర్వైజరు ఇరువదిమంది రిజర్వు పోలీసులు సాద్రెంటుతో సహా తెల్లవారు బామున గోడలు దాటినచ్చి నిద్రించుచున్న సుబ్బారావుగారిని మిగిలిన ముగ్గురు ముప్పైమంది చాలంటిర్లు కొట్టిరి.

శ్రీయుత గోలేటి సుబ్బారావు గారిని కొత్తపేట పోలీసు సబుదస్ట్రక్చరుగారు బి. సి. సి. 157 క్షేత్రముకింద ఆరెన్డు చేసి ఈరోజుననే అమలాపురం లోలాకా మేజిస్ట్రేటు వారి ఎదుట హాజరు పరిచిరి. వాలంటీర్లకు భోజనములు పెట్టి బంధించి వారని సదరు సబు యిన్స్పెక్టర్ సాక్ష్యమిచ్చి, సుబ్బారావు గారిని తుమాపణ కొరెదరా అని తాలూకా మేజిస్ట్రేటుగారు అడిగిరి. సుబ్బారావుగారు కొరెదరానిది, అంతటానికి ఆరు నెలలు కఠిన వైదుష్య రు 1000 లు జాల్మానాయున్న జాల్మానా చెల్లించని యెడల నది ఆరు వారములు కఠిన వైదుష్య విధించిరి. సుబ్బారావుగారు అనందముతో స్వీకరించిరి.

(ఒక విలేఖరి)

తిరుత్తని వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

జూన్ 21:- చెన్నై పురమునది మైలాపూరు ఉపయవనం సత్యాగ్రహశ్రమమునుండి శ్రీమాన్ ఆహూతు అనంతాచార్యులు అదినారాయణ విశలవైకుంఠరావుగారు (సత్యాగ్రహప్రచారకులు) నీయూరికి నిన్నటిదినము వచ్చియుండి సత్యాగ్రహానికి విరాళములను కొంతవరకు ప్రోగుజేసిరి. ఆనాటి సాయంత్రము ఆవణి యూపిల్లతోటలో సమావేశమైన బహిరంగసభలో సత్యాగ్రహ ప్రచారకలగు అదినారాయణ వైకుంఠరావుగారు ప్రస్తుత కాంగ్రెసు పరిస్థితులను గూర్చి యుపన్యసించిరి.

స్కూలుపైసలు పరిక్షా ఫలితములు

ఈ యూరియందలి బోర్డుహైస్కూలునుండి యీసంవత్సరము జరిగిన స్కూలుపైసలు పరిక్షులకు ముప్పదిమంది విద్యార్థులు పాటీచేసియుండిరి. అందులో పదనొకండుగురు పరిక్షులలో గృతార్థులైనట్లు తెలియుచున్నది.

గృహప్రవేశ మహోత్సవము

ఈ యూరిలోని భాగ్యుడు అవ్యుత్సవమునందు నంది మండల నూర్యంతే శ్రీయుత హాజర సంఘమువారిచే సుమారు రుద్రుని వత్సరములవాడు నిర్మింపబడి తదాదిగ జీర్ణమై గృహప్రవేశాది కార్యములు జరుగక నిలచియుండిన ధర్మసత్రమును ఏతత్సంఘములు పునరుద్ధరించి వేదోక్తముగను కాస్తోక్తముగను గృహప్రవేశ మహోత్సవములను 18-6-50 వ తారీఖునుండి మూడు రోజులు విజయవంతముగ సాగించిరి. మహోత్సవమునకు మైసూరు రాజ్యమునుండియు దక్షిణాగ్రామము ఉత్తరాగ్రామము మండలములనుండియు పుంగుమారు పరిసరములనుండియు తిరుత్తని పల్లిపల్లె తాలూకాలనుండియు అసంఖ్యాకముగ శ్రీయుతహాజరలు విచ్చేసియుండిరి. మహోత్సవములు జరిగిన మూడు రోజులు స్వసంఘములకు మాత్రమేగాక బ్రాహ్మణులకును రెడతర మిత్రమండలికిని సంతర్పణలు గావించబడినవి. బ్రాహ్మణులకు ధూపదాసములు వస్త్రదాసములు విరివిగా నొసంగబడినవి. మూడవనాడు శ్రేష్ఠవాసియగు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామిలవాటిని ధర్మసత్రమునకు విజయము చేయించి అభిషేకము ఆరాధనలు గావించి ఎల్ల వారికిని దివ్యదర్శనముగూడ చేయించిరి. మొత్తమున కీ కార్యములన్నియు విజయవంతముగ కొనసాగించినవారిలో ప్రముఖులహాజరులగు శ్రీయుతలు యలవర్తి వెంకటవరసింహరాజులంగారు (చౌడబండ వెంకటాచార్యుల) కొడూరు నదిసింహరాజులంగారు అత్తిమాంజేరి పి. రెంతయ్య ముత్తయ్య లుగ నుండిరి.

శాసనసభల యెన్నికలు

రాజ్ తోపు చెన్నై పుర శాసనసభ ఎన్నికల కప్పుడే ప్రచారములు మాచిత్తూరు మండలముందు సాగింపబడుచున్నవి. శ్రీయుతలు దివాన్ బహదూరు బి. మనుసామియాయుడు గారు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు సి. వెంకటసుబ్బయ్యగారు గాన సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు అభ్యర్థులుగా యుండరని తెలియుచున్నది. ఈ మధ్య ఉడకమండలములోని ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వకీయవిలేఖరిగారు ప్రకటించిన రీతిగా శ్రీ రామలింగారెడ్డిగారు తమ యుద్ధోగమానకు రాజీనామా యివ్వరనియు, ఎన్నికల ప్రచారార్థము మూడుమాసములు వెలపు మాత్రమే దీసికొని శ్రీమంత్ పార్థసారథి అయ్యంగారితో చేతులుగలిపి మానుస్వామినాయుడుగారికి వ్యతిరేకముగా ప్రచారము జేయుదురనియు తెలియుచున్నది. శ్రీ వెంకటసుబ్బయ్యగారు ఎట్లు దిరుగుదురో గాని శ్రీ మనుస్వామినాయుడుగారు మాత్రము స్వతంత్రముగా ప్రచారము చేయుదురని తెలియుచున్నది.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామి దేవాలయము

ఈ యూరియందలి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామి దేవాలయమునకు తదితర ధర్మకార్యములకు శ్రీ కార్యకర్తలగౌరవముల పక్షమున మాజీజరు గాయండిన శ్రీయుత మధిర సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు తమ పదవికి నీ మధ్యము రాజీనామా యిచ్చి వెళ్లిపోయిరి. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామి దేవాలయమునకు గౌరవ పరిపాలకులగు శ్రీయుతలు రాజా బొప్పరాజు రామకృష్ణరాజులంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్., చారు సదరు దేవాలయ పరిపాలన విషయమున చక్కని ఏర్పాటు గావించవలయునని ప్రజలొందుచున్నాడు.

చంద్రా నర్సరీతోటలు - నేలం జంక్షన్

నేలం నామిడిపండ్లు వంపుటకు తయారు. ఆరెన్డుతోట నూన్సు. 8 సం. అంటునామిడిచెట్లు, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు 3500 చ. 7½. నీరు, స్వదేశీ తాగునీరు పూరించుట, 24 చిన్న నులు నెల 2½. 12 చిన్ననులు 1½. కాగ్యులగు ఇతా, Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

గంజాంజిల్లా వార్తలు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

బరంపురం, జూన్ 21:- శ్రీమతి జయంతి సూరముగారి ఎర్రస్టు తిరువాత వెంటనే 19 వ తేదీని జరిగిన సభకు సుమారు 2 వేలకుపైగా జనము వచ్చిరి. 8 వందల ప్రజలతో గూడిన ఊరేగింపుతో సభ ఆరంభింపబడెను. జయంతి బ్రహ్మనందగా రుపన్యసించిరి. ప్రస్తుత పరిస్థితులు కర్తవ్యముగూర్చి గంభీరపద్యాన మిచ్చిరి. 20 వ తేదీ సాయంత్రము పశాసలో గొప్ప సభ జరిగెను. వారే మాటలాడిరి. అచ్చట ఖడ్గరుకాణముపై జెండాను పోలీసులు ఊడలాగ నిధముగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది. అందుచే జెండా సత్యాగ్రహమును, కల్లుదుకాణ పికెటింగును తీవ్రముగ నారంభింప నిశ్చయించిరి. ఆ సభకు పశాస, కాశీబుగ్గ, అనంతగిరి మొదలగు గ్రామములనుండి ప్రజలు వచ్చిరి. 20 తేదీ సాయంత్రము నురల ఊరేగింపుతో బయలుదేరి సభ బరంపురం ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజ ప్రాంగణమున 1500 పైగా ప్రజలతో జరిగెను. యల్లాపంతుల శృష్ణమూర్తి, గణేశ్వరపండా, శ్రీమతి వర్ధిపతి శకుంతలాదేవి, కన్నేపల్లి సత్యనారాయణ (జిల్లాకాంగ్రెస్ కార్యదర్శి) గార్లు పన్యసించిరి. కొత్తగా చాలమంది చాలంటిర్లు చేరి. స్వదేశీవస్తు ప్రమాదప్రముఖులైన దినములలో వందలకొలది ప్రజలు సంతకములు చేసిరి.

21 వ తేదీనాడు ఉదయమున మామూలుప్రకారం ఊరేగింపు సంగీతసభోధము జరిగినవెనుక వెంకటే దినములవలెనే భాపురం, బరంపురములవద్ద విదేశీవస్తు భాండారములవద్ద తీవ్రముగ విక్రయరోధ మయ్యెను. సుమారు 10½ గంటలకు శిబిరమువద్దకు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు, 8 సహాయస్పెక్టరులు 80 మంది లట్టిలతోడి పోలీసుచౌక, రిజర్వువారు, సబ్ మేజిస్ట్రేటు వీరువచ్చి ఆక్రమనహాజరము శిబిరములో నున్నదని అందరిని విడిచిపొయి యల్లు వారికి వప్పగింపుచునిరి. 10 గంటలకు ఇంటినుండి పోయిరి. తక్కినవారు వేరు వేరు పనులపై నిర్ణీత ప్రచారమునకై వెడలిపోయిరి శిబిరము విడిచిపెట్టక ఎంతైన నోర్చి సత్యాగ్రహము చేయ వూగకల ఆ 10 మందిలో 5 గంట ఏజన్సీ అధిపుల కొయవారు, 5 గంట ఆంధ్రయువక-బాలకు, ఎర్రస్టుచేయబడిరి. శిబిరము పోలీసులు సభాపర్యవాయి (సామానంకెటికీ) తాళముజేసిరి. కన్నేపల్లి సత్యనారాయణ, బంచానిధి పట్నాయకుడు అందుచే 2 నెలలవరకు బరంపురములోను చుట్టు 5 మైళ్లలోను సభలు, ఊరేగింపులు ప్రచారము నీమియు జరుగరాదని సత్యాగ్రహముపైనే గాక ప్రజలందరిపైనను నోటిచ్చి ఆక్కడక్కడ అంటింపించిరి. సాయంత్రం సభకు ఎవ్వరను రాగూడదని వండోరా వేయబడెను. వండోరావాని వెంట సత్యాగ్రహియొకడు సభ జరిగితిరును. ఎల్లరు వచ్చి తీరవలెనని ప్రార్థనా యని చాచెను. సభ ఆరంభముననగా సమాజమండలములోనే జిల్లా కార్యదర్శి సహాయకార్యదర్శులగు శ్రీ కన్నేపల్లి సత్యనారాయణ బి. ఏ. ఎల్. టి (శ్రీ కామశంకర్ పైన్స్ ఎస్సెంటియలు, రాజీనామా నిచ్చినవచ్చిరి. భవిషి పాటి శ్రీకృష్ణమూర్తి (తుంగతంతర) గార్లును ఆరెన్డుచేసి తినుకు పోయిరి. జిల్లాకలెక్టరు, ఇద్దరు సభకలెక్టరులు, పోలీసు నూపర్నంటు, డిప్యూటీ సూపర్నంటు, సాద్రెంటు, సుమారు 50 మంది తక్కువలెనీ తుపాకులు, లాటింగుల రిజర్వు పోలీసు రి వాల్టర్లతో కూడా రెండు లారీలపైనను, కార్లపైనను వచ్చి ఊరొకమారు తిరిగి పోలీసువేయనంధకవాతులు తీర్చుచుండిరి. సుమారు 5 వేల ప్రజలతో సభ ఆరంభమయ్యెను. సభపల్లి శ్రీనారాయణగారు నిషేధ కీర్తనలుపాడిన వెనుక ఉపన్యాస మారంభించి 144 యొక్కయు, శిబిరమునెత్తివేయించుట గూర్చియు, అన్యాయపు ఆరెన్డులగూర్చియు ఉపన్యసించుచుండిరి. ఇందరు పోలీసులు పటాలములు సబ్ మేజిస్ట్రేటు మహాభయంకర పటాలోపముతో ఎచ్చిరి. సత్యాగ్రహులందరు 80 మందిపైగా ఒక్క-నో నిరముగ మార్చినిరి. జంతుగొంతులేక శాంతికోరకు ప్రార్థించిరి. నిర్భయముగ సభాపర్యవాయిడెను. 1 నిమిషములో అందరిని విడిచిపొయి చెల్లాచెదురు చేసెదనని ఉద్ఘోషలు హడలు గొట్టుచుండిరి. సత్యాగ్రహులందరి తరపున బ్రహ్మనందంగారు నిష్కారణం ప్రజలపై అమాంకమును బారిత్ర లాటిల ప్రయోగింపబడదనియు శాంతియు విన్నవించిరి. సత్యాగ్రహులను మొదలొట్టక ప్రజలందరను ఎవరికి కనపడిన వారిని కాళ్ళ రిజర్వులు తెల్ల వారి అధికార ఆజ్ఞచే కొట్టుట, మోగుట చేయ సాగిరి. శాంతియుగ దెబ్బలుతిసటయు పారిపోవుటయు జరిగెను. కాని తిరిగి ప్రజలు సభలో ఒకదెబ్బగాని ఒక తిట్టుగాని బదులీయలేదు. అంతట సభ ముగియవలెనని బ్రహ్మనందంగారు ప్రకటించిరి. ముగిసిపోయినసభనుండి యిండ్లకు వెనుకొగి జయధ్వనులుజేసికొని పోవుచున్న ప్రజలపై వరుసగా దెబ్బల ప్రయోగించిరి.

విశాఖ పట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

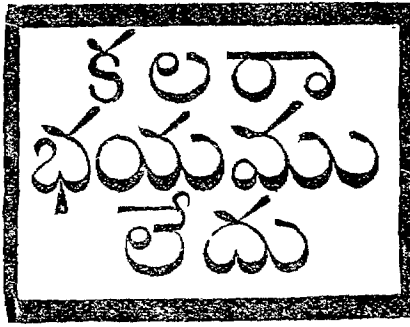
శ్రీమతియశ్రీ వాలంటీర్లు

జూన్ 20:— మాడుగులలోని చిత్రస్వరూపమునకు చెందిన ఈ క్రింది శ్రీమతి శ్రీమతి చిరామకృష్ణులు భూమిమనుకూడ త్వరితచి ఉద్యమమున పనిచేయుటకు వాలంటీర్లు చేరిరి. వీరి కటుంబమందిలిపురుషులగుడ సత్కారములగు నున్నారు. శ్రీమతులు (1) నీలమణి దేవిగారు (శ్రీ జగన్నాథభూపతి దేవ వర్మగారిసతి) (2) లింగమణి దేవిగారు, (3) రాజేంద్రమణి దేవి గారు, (4) రత్నమణి దేవిగారు, (శ్రీ జగన్నాథభూపతి దేవవర్మ గారి తనయులు) (5) రాజేంద్రమణి దేవిగారు, (6) రత్నమణి దేవి గారు, (7) యమునామణి దేవిగారు, (8) లింగమణి దేవిగారు (శ్రీ కృష్ణభూపతి దేవవర్మగారి తనయులు) (9) సూర్యమణి దేవిగారు, (10) లింగమణి దేవిగారు, (11) చంద్రమణి దేవి గారు, (12) కుందనమణి దేవిగారు, (13) తిలమణి దేవిగారు (శ్రీ లింగభూపతి దేవవర్మగారి తనయులు) (14) చిత్రామణి దేవి గారు (శ్రీ హరిహరభూపతి దేవవర్మగారిసతి) (15) కుందనమణి దేవిగారు (వీరితనయు) (16) జోగిమణి దేవిగారు (శ్రీ జగన్నా థభూపతి సింహగారిసతి) (17) సత్కృతసూర్యమణి దేవిగారు (శ్రీ బలరామభూపతి దేవవర్మగారి సతి) (18) లింగమణి దేవి గారు (శ్రీ మదర్సనదేవు సాంబోగారిసతి) (19) సువర్ణమణి దేవిగారు, (వీరితనయు) (20) చంద్రమణి దేవిగారు (శ్రీ నరసిం హభూపతిగారి తనయు).

గూటాల-(గోదావరి యేజన్సీ)

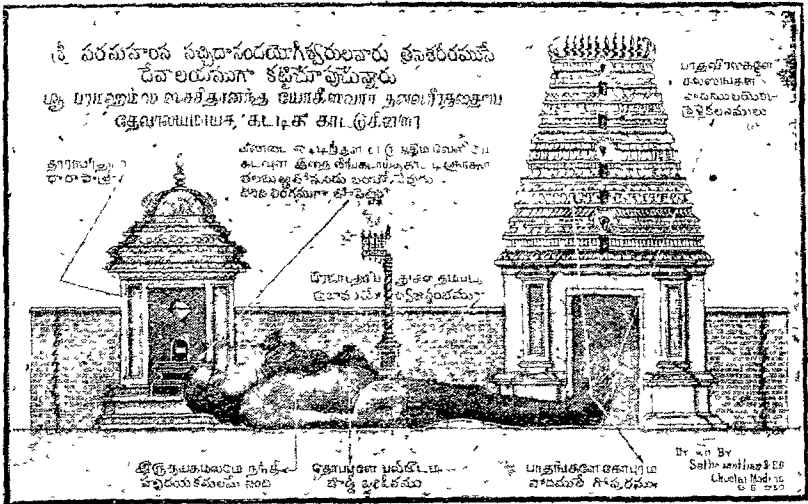
(స్వకీయవిలేఖరి)

జూన్ 20:— పోలవరం స్వరాజ్య ఆశ్రమస్థాపకులును, యేజన్సీ కాంగ్రెసు నియంతయునైన శ్రీయుత చేబియ్యం సోమయ్యగారున్న తదితర ఆశ్రమవాసులనూ వాలంటీర్లదళ ముతో గూటాల సారాకల్లు దుకాణములవద్ద పికెటింగు చేయు చున్నారు. గ్రామములో జాతీయగీతములు పాడుచు నగర స:కీర్తనలు చేయుచున్నారు. నిన్నరాత్రి బహిరంగసభ జరు పబడెను. శ్రీయుత మారిన సత్యన్నారాయణగారు తాము వసూలుచేసిన వాలంటీర్ నిధిలోనుండి రు 25/- యేజన్సీ వాలంటీర్ల పోషణకై నొసంగి తమ ఆభిమానమును వెల్లడించి పురజనులను కూడ సహాయముచేయవలసినదిగా హెచ్చరించిరి. శ్రీయుతులు తూము రామారావుగారు, యేజన్సీదళ నాయకుడు శ్రీయుత చేబియ్యం శ్రీరామమూర్తిగారు వంగల పూడి నాస్తప్యలు, నీరుకొండ వెంకట్రావుగారు బహిరంగ సభలో ప్రస్తుతపరిస్థితులనుగూర్చి విపులముగా ముచ్చటించిరి. ఈశోజన గ్రామరామచారిలో మహిళాసభ జరిగినది. చాల మంది శ్రీమతి చేబియ్యం సుశీలాదేవిగారు ప్రస్తుత రాజ కీయరంగమునుగూర్చియు, ప్రజలు జూపుచున్న త్యాగమును గూర్చియు విపులముగా మాట్లాడిరి. పురుషులను ప్రత్యేకముగా ధృత జరుపబడినది. శ్రీయుత పున్నంరాజు దుర్గాప్రసాద రావుగారు మాట్లాడిరి.

వైక్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి కర్పూరాద్యరిప్తము (రిజిష్టర్డు) విషూచినంజీవినివటి

ఆను జగద్యిఖ్యాతిజెందిన బౌద్ధధరాజములు. కలరా యంత్రీప్రసిద్ధియందున్నను నిస్సంశయముగ ఆటంకపరచును. 32 వత్సరములనుండి యాచార్యరత్న మునందును లక్షలకొలది ప్రాణముల కాపాడిన మహాచిక్షుషులివి. వీనిరిత్యవాడుక కలరావ్యాధి నరికట్టును. టెల్లు 1 కి రు 1-2-0. వెంటనే ఒక టెట్టుకు వ్రాయుకు. అయుర్యేదాశ్రమము, 151, గోవిందప్ప నాయకపీఠి, తపాలుపెట్టె 287, మదరాసు. తుదిలిపాసము:—“పండిట్” మదరాసు.

శరీరదేవాలయ రహస్యార్థ పారిజాతము.

వై కనుపజవినగ్రంథమున స్నానము చేయవలసినపద్ధతియు, శ్రీచూర్ణము, లేక విభూతి పుంశ్రుతార్థముగా వుంచ వలసినపద్ధతియు, పూజగది పుండలసిన పద్ధతియు, పూజగదిలోనికివెళ్లి యేమంత్రమును రోలాను జపముచేయవలయునో ఆపద్ధ తినిగురించియు, పూజముగించుకొని వెలువలకువచ్చినవెనుక భోజనముచేయునపుడు విస్తరిలోఁజ్ఞించిన ఆన్నము, పదార్థములను భగవంతునికి ఆరగింపుచేసి తదుపరి ఆశేషమును భుజించవలసినపద్ధతియు శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరులవారు వ్రాసి వెలువలదియున్నారు. మరియు, భగవంతుడు మనశరీరములోనే నివసించుచున్నాడని, దెలుపుటకఁగాను పూర్వీకపు పెద్దలు మనశరీరమునే దే వాలయముగాకట్టి జూపెట్టిరి. ఆశరీరదేవాలయములో దేవుడుండు మూలస్థానము బ్రహ్మకపాలము. కనుక, ఈ గ్రంథకర్త యొక్క బ్రహ్మకపాలములో శివమతస్థులకఁగాను శివలింగమును వుంచి, విష్ణుమతస్థులకఁగాను విష్ణురూపమును వుంచి దేవాల యమునుకట్టించి యీగ్రంథములో చూపఁబడియున్నది. ఇలియేగాక, అదేవాలయపటములలో నొకటియును శివలింగపటమును యీప్రకటనలో చూపఁబడియున్నది. నింకను అనేక గొప్పగొప్ప దేవరహస్యములను సహా ఈగ్రంథములో వెలువలదియున్నాడు. ఈగ్రంథము 80-పుటలును రీ-పటములును గలది. క్రయం వి. పి. ఖర్చులతోసహా (0-10-0) పది ఆణాలుమాత్ర మేను. విషయములు గొప్పవి. ధరసరసము. కనుక, వలయువారు క్రిందివిలాసమునకువ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. శరీరదేవాలయ రహస్యార్థ పారిజాతము రు 0-8-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. శ్రీ సచ్చిదానందర్ కంపెనీ, పెరంబూరుబారక్క, చెన్నపురి.

స్వదేశ పరిశ్రమలు

శ్రీ కృష్ణరాజేంద్రమిల్లు, మైసూరు

6 1/2 నెంబరు మొదలు 60 నెంబరు వరకు

ప్రసిద్ధికెక్కిన పడుగునూలు

స్వదేశపు {ప్రత్తి పెట్టుబడి} స్వదేశపు {పనివాండు మేనేజిమెంటు}

నాణ్యమునందును, గట్టియందును, చవుకయందును మా నూలుయొక్క ప్రశస్తి అందరు ఎరిగినదే ఏజెంట్లు:—బి. పి. జి. రంగనాయకులు అండ్ కంపెనీ, 46, గిడ్డంగిపీఠి, మద్రాసు.

సహకారవాదులసభ - జగ్గయ్యపేట 18-6-30 తేదీన జగ్గయ్యపేట డిప్యూటీ కమిషనరువారు గారగు జనాబ్ నైయ్యోన్ ఆహమ్మదు సాహెబు బహద్దర్ వారి ఆహ్వానముపైనే ఇదట సహకారవాదుల సభ జరిగెను. సుమారు 500 వందలమంది ప్రజలు హాజరైరి. లోకతోషండు డాక్టరు గారగు జనాబ్ ఖాళింఖాను సాహెబుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. గ్రామంలో ముఖ్యులు కొందరూ, కొందరు వుద్యోగస్థు లును ప్రస్తుతపరిస్థితులనుగూర్చి వుపన్యసించిరి. అధ్యక్షునికి పందనములతో సభ ముగిసెనటెను. (ఒకవిలేఖరి)

గుంటూరుజిల్లా - కారంచేడు 144 వ సెక్షన్ ఉల్లంఘన 17-6-30 న మాజిల్లా సెన్సెట్ డిప్యూటీ మాపరింటెం డెంటుగారు స్కూలు ఇన్ స్పెక్టరుగారు యేబరిమంది రిజిస్టర్డ్ పోలీసువచ్చి మాగ్రామస్థులను అరుగురిని అరెస్టుచేసి చీరాల మేజిస్ట్రేటువారివద్దకు తీసుకొని వెళ్లి నారు. తస్కరితముగా మా గ్రామములో చాలామంది అరెస్టు అగుటకు సంసిద్ధులైయుండిరి. అందుచే వెస్టెంటునే మరునాడు అనగా 18-6-30 వ తారీఖు సాయంత్రం 4 గంటలకు మాగ్రామమునకు 144 వ సెక్షన్ సు యిచ్చినారు. అందుచే 20-6-30 వ తారీఖు సాయంత్రం తన్యా వెంకటలక్ష్మయ్యరత్న +8 నాయకత్వముక్రింద 5 గురు యువకులు 144 వ సెక్షన్ ను ఉల్లంఘించి గ్రామమంతయు స్వ రాజ్యగీతములు పాడుచూ తిరిగినారు. యార్లగడ్డ లింగయ్యచౌదరి.

అసలు బంగారు నగలకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ, మాన్యుఫ్యాక్చరింగు జ్యాయలర్సు అండ్ జైమందు మర్చంట్సు, బెజవాడ. 3

నీతానగరం జూన్ 20:— పోలవరం స్వరాజ్య ఆశ్రమవాసులు యేజన్సీ వాలంటీర్లదళముతో నీతానగరం, వంగలపూడి, రా జుపాలెం, చినకొండేపూడి గ్రామములలో నగరసంకీర్తన జరిపి నీతానగర చదవ్వుభమువద్ద బహిరంగసభ జరిపిరి. శ్రీయుత చేబియ్యం సోమయ్యగారు, తూము రామారావుగారు, నీరు కొండ వెంకట్రావు గారు మాట్లాడిరి. సుమారు 500 జనము సభకు వచ్చిరి. (ఒకవిలేఖరి)

తాడేపలిగూడెం 22-6-30 కల్లు సారాదుకా. పికెటింగుచేసే కాంగ్రెసు కాంతినినినిల శ్రీయుతులు ప్రయాగ నూర్సి నారాయణమూర్తి శ్రా వ్యాలులు చిలకలంపాడు ఆగ్రహారం (2) వద్దనేడి చిన్న సుబ్బా రావు, కాపులు పూర్ణగ్రామం (8) గంటూరు నూర్సి నారా యణరాజుగారు త్రిత్రయులు తాడేపలిగూడెం కాపురస్తులను వెంటపాడు పోలీసు సబ్బుధన స్పెక్టరు వెంకయ్యనాయుడుగారు మధ్యాహ్నము అరెస్టుచేసిరి. (స్వకీయవిలేఖరి)

సంస్కరింపబడిన జన్మినుపక్షము-

జాతీయత

సత్యాన్వేషి

జన్మినుపక్షము రాజకీయ పక్షముగా మార్చబడినది. ఈ మాట్య మంచిదేయని చెప్పవలెను. అయితే దీనివలన యెంత మాత్రము మేలుయని విచారించవలెను. ఈపక్షము యీనాన్న చే యెంతమాత్రమైనను జాతీయపక్ష మైనదా జన్మినుపక్షము పూర్తిగా జాతీయపక్ష మనెడు నూతనము యేదైనను గోచరించుచున్నదా?

సాంఘికమతవిభేదములే ప్రధానముగాగల పక్షములలో మాడ తీవ్రజాతీయతయే ఆదేశముగాకల పక్షములు కొన్ని గలవు. ఈదాహరణము జయితు ఈతేమా హిందీపక్షము కొన్ని పక్షములు సాంఘికతర పక్షముల యొక్కవాటికి జాతీయ పక్ష నామము నామ మాత్రా విస్తృతమైయున్నది. అట్టివి వితవాదులయొక్క రాజ్యవిముఖుల పక్షములు మతవిభేదములను పాటింప పక్షములన్నియును జాతీయపక్షములనియే చెప్పటకు వీలులేదు. నూతనముగా సంస్కరింపబడిన జన్మినుపక్షము అమితముగా వితవాదపక్షమనియే నెంచవలెను. శ్రేష్టతమైన యీ పక్షమునందు ప్రాముఖ్యస్థానములను పహించియున్న రాజులుగాని జమీందారులు గాని ప్రభుత్వమును నెదుర్కొనన నమ్మకము చెన్నరాష్ట్ర భూస్వాములు కాననొల్లంపున ఉద్యమముపట్ట తమ గాఢ అసమ్మతిని చెలుపుచునూ యీ ఉద్యమమున ఆగమ విషయమన భూస్వాములు తమకై వంద న లేక తోడ్పడ దర నియును రాజప్రతినిధిగారికి కొద్ది కోజల క్రితము తిండి సంపిరి.

జన్మినుపక్ష కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు యీ క్రింది పనుస్థల గూర్చి తమ యభిప్రాయములను వెల్లడించెదరా?

- (1) కాననొల్లంపున ఉద్యమము.
- (2) కాంతి యంతమును పితకటింపు.
- (3) సత్యాగ్రహముల నిర్వహించక వారిని లాటిలతో కొట్టుట.

(4) బిటిషు వస్తు బహిష్కారము.

(5) మిలిటరీ చేతను పోలీసులును నెరవేరుట జనలను మహిమతో కాల్చికో అట్టి కాల్యాలవిషయమై విచారించుటకు జాడీషియలు విచారణ సంఘములు నియమింపవలెను.

(6) గవర్నమెంటువారితో సహకారమున కంగీకరించుటకు అధివేశ స్వాతంత్ర్య ప్రసాదము కనిష్ట వాంఛితముగా నిర్ణయించినారా, లేక పరియొక్క కోయంబత్తురు తీర్మానమువలె ఇదికూడ ఒక మోసమేనా?

జ మ ా ం దా రీ ప్రా ం త ము లలోగల రైతులహక్కులను కాపాడుటకు ఆవసరమైన కాననములు ఇది ఒక రాజకీయపక్షముగా ఏర్పడియున్నది బ్రాహ్మణులకు ఓట్లు యివ్వవద్దని యిప్పుడు బ్రాహ్మణేతరులకు విజ్ఞాపించుట సాధ్యముకాదు. రాజకీయపక్షములన్న ఒక వ్యవహారధర్మమును నిర్ణయించవలెను. ఇప్పుడు దేశమును బాధించుచున్న ముఖ్యవిషయములనుగూర్చి స్పష్టమైన అభిప్రాయమును ప్రకటించవలెను.

శ్రీ మునుస్వామినాయుడుగారు చెప్పిన మాటలను బట్టి వ్యవహారపరిష్కారమునకు మహాత్మా గాంధీగారిక్కడ అర్హులు అని తెలియుచున్నది. కాబట్టి గాంధీ మహాత్ముడు లేకుండా కొందులేమిల సభ జరుగకూడదని వీరి అభిప్రాయములు. ఈవాక్యములు వారి స్వకీయాభిప్రాయములను తెలియజేయుచున్నవా లేక వారి పార్టీ అభిరుచిలను తెలియజేయుచున్నవా లేక ప్రజల కండ్లనీరు తుడుచుటకై పట్టిన పటాటోపవాక్యములా? గాంధీగారియంగు ఆయనకు విశ్వాసమున్నయెడల ఆయన యుద్యమమునకు తోడ్పడవలెను. కనుక స్వామినాయుడుగాని జన్మినుపక్షముగాని ఏమి చేయ జలంబినారు? నాయకుగారి కాంగ్రెసు పక్షాభిమానము క పట పాటకము కానియెడల వారు చెప్పేది మాటలను కాన్యరూపమున కనుపరచవలెను. వారు తమపార్టీలోనుండి విడిచిపోవలెను. లేదా నెలకొనజేయవలెను. నాయకుగారు తమ పార్టీలోనుండి విడిచిపోయినయెడల ఆయనపై హితులైన జమీందారులుగాని జిల్లా గోర్డర్ల పై దొంగలుగాని ఆయనకు చేయూతనిచ్చి సహాయము చేయజాలరని నాయకుగారికి పూర్తిగా తెలియును. వారు తమిళనాడుల విషయ యెంతగాంభీర్యములు పలికినను తమపార్టీతో సంబంధమును వదులుకొనజాలరు. తమ దేశీయులను కుమ్మరియములతో సంతోష పెట్టలేనని వారు ప్రయత్నించుచున్నారా, కాని వారిఉద్దేశ్యము అదికాదు. జన్మినుపార్టీలో ఆంగ్లలకులకుబడి మోపుంపవలెనని వారు ప్రయత్నించుచున్నారు. రాజకీయ గర్భనూత్రములు ఆంగ్లలకుగాని తమిళులకుగాని నూతనముగానే వర్తించును. కాబట్టి రాజకీయ ధర్మ నూత్రము విషయములలో నాయకుగారికి అభిప్రాయ భేదములు కలగలేదు. ఏ శ్రీ శ్రీ చక్రవర్తి ప్రపంచగతికడు ఉపకార మేమియునులేదు. శ్రీ శ్రీ గాలభించెడి ప్రభుత్వోద్యోగములను

ఆంగ్లమును తమిళులను పంచుకొనుటకై ప్రయత్నించుచున్నపుడు ప్రజోపకార విషయముగాని రాజకీయాంధోళనముగాని కాకాలదు. ఇట్టి ప్రయత్నములవల్ల నిజాలోచనలు ప్రజలలో గలుగును. ప్రజలకుందు చేత్యుగ రాజకీయపక్షములు ఉండవలసినయెడల ప్రజేశ విభజననుబట్టిగాక రాజ్యాంగ ధర్మనూత్రములను బట్టి విభేదము అండుతెను. ప్రతి సంఘమున్న ఒక్కొక్కర జాతీయ పక్షముగా ఏర్పడియెనెల కన్నువారు మొలలియారు, రెడ్లు, నాయకులు ఎన్నెన్నలా ప్రతివాదము ప్రలేక ప్రాతినిధ్యముకొరకై చేలపోరాడగూడదు. కాంగ్రెసు సంఘము వారి ఆంధోళనావధతి వ్యాపనముకైమైంది కాదని అందువలన ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానమును తాను అభిప్రేపించాలనని శ్రీ రామస్వామి మొలలియారుగారు తమ అభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. ఇకనాయకుగారి అభిప్రాయ మేమిటి?

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో ఇన్కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

తిరుపతికి వెళ్లు ప్రయాణికులకు రాకపోకల కుపయోగ పడు రిటరన్ టికెట్లు 1 జూలై 1930 తేది నుండి దిగువ ప్రేక్షనుల కివ్వబడును. సదరు టికెట్లుగలవారు ప్రయాణమును 14 దినములలో పూర్తి చేయవలయును.

ప్రేక్షనులనుండి.	రిటరన్ టికెట్ యాత్రీకుల పన్నుతో సహా
	రు. అ. పై.
1. నుంటూరు	5 8 0
2. తెనాలి	5 2 0
3. తెజవాడ	5 8 0
4. గోదావరి	7 8 0
5. రాజమండ్రి	7 8 0
6. కాకినాడ పోర్టు లేక టౌన్	7 14 0
7. బెల్లారి	5 5 0
8. నంద్యాల	6 9 0
9. నరసారావుపేట	6 1 0
10. మచిలీపట్నం	6 9 0

పై టికెట్లుగల ప్రయాణికులు యే ప్యాసింజరు బండిలో నైనను ప్రయాణము చేయవచ్చును.

విజయనగరం డాక్టర్. జమ్మి వెంకట్రమణయ్య

లివరు అందు స్టీప్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నియమిస్తున్నాను. కుద్రాకులో భాయముగా నుండును. ఉత్తర తత్వత్తరము లన్నియు క్రింది ఆద్రునను ప్రాయవలెను. సం. 27, మాధవవేరమాలో కోయల్ ఏథి, నెలవూగు గుగ్గూ.

తోటా ప్రశ్న

అయిన ప్రశ్నలు వ్రాసి కందులో ఉంచి పైపత్రికపేజీ మాకు పంపి క మీ శీర్షికవరును చింపకయే పూజచేసి ఫలితములను వ్రాసి సదరుఫలితములను మీశీర్షికవరుకు కలిపి రు 1-4-0 లకు పి. పి. గా పంపుము. దినచర్య ఫలితం రు 0-2-0 శ్రీసరస్వతీ జ్యోతిషాలయం, కాకినాడ.

ప్రశ్న భవిష్యత్తును గురించిన 6 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రు. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, శిరుత్తణి. P. O.

WANTED. 1 Candidates for Telegraph, Wireless, Station Master and Electrical Courses. Railway Fare PAID. Boarding arrangements. Prospectus on two anna stamps:—ROYAL TELEGRAPH COLLEGE, CLOCK TOWER, DELHI.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ జూన్ నెల 24 వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు		
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలి	ప 45 కలవి రు	12 8 0 18 4 0
నెల్లూరి	డిబ్బో 42	12 14 0 18 0 0
శిల్లి	డిబ్బో 46	14 0 0 15 8 0
రాసులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0 9 0 0
సువ్వులు		17 14 0 18 0 0
2. ధాన్యము పవ్వులు		
కందులు బస్తా 1-కి ర 205		12 12 0 14 0 0
పెనగలు	డిబ్బో	18 4 0 15 0 0
పెనలు	డిబ్బో	18 4 0 14 0 0
మినుములు	డిబ్బో	15 4 0 16 0 0
ఉలము	ర 195	7 2 0 7 4 0
3. నూనెపస్తువులు		
సువ్వులనూనె బా 1-కి		105 0 0 110 0 0
నెయ్యి మ 1-కి		14 0 0 19 0 0
శేరు పెనగపప్పు బా 1-కి		88 0 0 41 0 0
శేరు పెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 100	మినుకనూనె 95	
అముదము బా 1-కి		90 0 0 68 0 0
4. చిల్ల రసస్తువులు		
చాయపసుపు బా 1-కి		89 0 0 90 0 0
కురపసుపు		88 0 0 50 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి		98 0 0 105 0 0
ధనియాలు	బా 1-కి	28 0 0 35 4 0
గుంటూరుపొయకట్టు నీనీలిండు మణుగు	1-కి రు 40 45	
తెలు ము బా 1-కి	రు 28	0 0 49 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి		24 12 0 24 14 0
చింతపండు బా 1-కి		28 0 0 38 0 0
5. ఇనుము		
వట్టారకం బా 1-కి		80 0 0 81 0 0
చదరం		24 0 0 80 0 0
రవుండు		24 0 0 80 0 0
6. నూలు		
సం 20 బెన్ని సింహం యీటె	రు 6	5 0
సం 6	కటారి	3 12 0
సం 24	లాకి	5 5 0
సం 20 1/2 రెట్టకేడి		6 6 0
సం 40 రాణి		8 12 0
సం 4 బెన్ని మనీదు		8 4 9
44 శాండ్		4 14 0
సం 20 1/2 జమ్మరు		6 6 0
సం 20 1/2 చరిణ్ణ		6 8 0
సం 20 1/2 తిరుమరు		6 6 0
సం 24		6 14 0
సం 28		7 6 0
సం 80 చిన్న కెట్ట		8 14 0
7. లోహములు		
సెండి 100 కులం 1-కి	రు 47	0 0 58 2 0
బంగారు కులం 1-కి		21 18 0 22 0 0
పవరను 1-కి		13 8 9
ఇత్తడి బా 1-కి		218 0 0 220 0 0
రాగి బా 1-కి		280 0 0 285 0 0
8. రంగులు		
అలిమేలు స్వీట్లకులాండు అలిజరయ్య సింహంమాడ్కు		
1	శిలీంగు 1 రతి	0 10 0
14	రతులు	1 10 6
28	రతులు	1 0 9
55	రతులు	1 8 0
1	అందరు	1 8 6
రంగులుపాట్లస్కాబ్ లెట్ అనగా (బర్ని-రెడ్డు)		8 4 0
రాంగో 8 8		1 0 0
4 8 8		1 8 0

కాంగ్రెస్ బిక్క-టే సమర్థమైనది

ప్రస్తుత రాజకీయమును గూర్చి
లీడరు పత్రికావ్యాఖ్య

జూన్ 16 తారీఖున వెలువడిన లీడరు పత్రిక ప్రస్తుత రాజకీయములను గూర్చి యీ క్రిందివిధమున వ్రాసెను.

నేమనలో లిబరల్స్ ఛేడరేషనలిస్టుల పద్ధతిలో మాకు సంపూర్ణమైన సమైక్యమున్నది. ఆ ప్రతిష్టాపన యంగీకరించినచో మాత్రమే రాజకీయసమస్య పరిష్కారమననని చెప్పగలిగిన స్థితి యున్నదే. మాకు చాల సంతోషము కలిగియుండెడిది. అట్లు చెప్పకాలకున్నాము. ప్రస్తుతసమయమున దేశములో పోగిరింపబడదగిన సంస్థ కాంగ్రెస్ మాత్రమే గాఢమహాత్ముడును, ప్రజలచే గౌరవింపబడు ఆసూయ్యలను నాయకత్వమును పరస్పరాలలోనుండ, ప్రభుత్వనిరంతరమును పూర్తిగా ఆమలులోనుండ, ఈ కారణముచే 1857 సంవత్సరమునుండి యాభ్యుదయము కనిపించుచున్నదేమను ప్రభుత్వముచే ప్రబలియుండ కొంతమంది రాండుటేబిలు సమావేశమునకు జోయి అచ్చట ఒకవిధమైన స్వాతంత్ర్యవిధానము నిర్ణయించి తెచ్చినను దేశములో వానిని అంగీకరించువాడు లేకపోయెనేనని అభిప్రాయము గాంచగలవు. దేశము ఆసంస్కరణల సంగీకరింపక పోవుటచే 1921 సంవత్సరమున దోర్బడిన యిబ్బందులకంటె యిప్పుడు యిబ్బందులు హెచ్చుననట నిస్సంశయము. రాజీప్రయత్నములలో కాంగ్రెసు సంస్థ పరిణామబడవలసిన సంస్థగా నుండును. కావున గాంధీజీ హత్యనితో రాజీవదిగినగాని రాండుటేబిల్ సమావేశము జయప్రదముకావని విశేషాప్రమాణములు చెప్పిరి. ఊరక వారట్లు చెప్పలేదు. మితవాదప్రముఖులగు సత్రా, శ్రీనివాసశాస్త్రి, సర్ చిమ్మనలూ, సెల్వరాజు, సర్ ఫిరోజ్ శేక్ష్వా, సర్ కాన్హి జమాగీజ్, సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యంగారులు చెప్పినదానికంటె నేటియు స్పష్టముగా నుండజాలదు. రాజప్రతినిధియగు భారతీయార్థదర్శియు, ఎందుకు రాండుటేబిల్ సమావేశము చేయబాని నాడు? ప్రస్తుత సమయమున దేశముయొక్క కష్టములు భావుటకే వారట్లు పూనుకొనినా నాకు సమర్థము, అట్లయినచో వారి ప్రయత్నములు ఫలితముపడతినీ అవలంబించుట ఏకేకమార్గముకదా! ప్రయత్నములు విఫలముకాకుండ, తమ ఉద్దేశ్యములు నెరవేరనట్లు బాగ్రత్తయియు వారు పూనుకొనెదరా? నీతిగతులు చాల విచిత్రముగా నున్నవి. ఇప్పుడువేయే అంగున బట్టి చాల ముఖ్యమగు ఫలితములు కలుగును. ఈ రాండుటేబిల్ సమావేశములో జరుగ విషయములను కంటకొలది ప్రజల శ్రేయము అధికారములో నున్నవారికి సరిగా ప్రార్థించుటకు బుద్ధివంతులైనచి ఉదారముగా ప్రవర్తించు భావమునిచ్చి సత్యశ్రేయము రక్షించుగాక యని మేము సన్మతానమున దయామయుని నేడుకొనుచున్నాము. (హిందూ)

అమృతసరులో వికేటింగు

దుకాణములన్నియు మూసివేయబడెను

అమృతసరు, జూన్ 17—విదేశీవస్తు దుకాణములవద్ద వికేటింగు తిరిగి ప్రారంభింపబడెను. 150 మంది వలంట్టింగు వికేటింగు చేయుచున్నారు. వీరిలో శ్రీమహాదేవలకు, పోలీసువారు అచటకు రానేలేదు. బట్టల దుకాణములన్నియు మూసివేయబడెను. సత్యాగ్రహ యుద్ధసంఘమువారితో బట్టలవ్యాపారగులు రాయవారములు జరుపుచున్నారు. రాజీ కుదుర్గలదు.

4వ జట్టు అరెస్టుచేయబడెను

అమృతసరు, జూన్ 17—తారు అనగ్రామములో పికేటింగుచేయుచున్న వలంట్టింగు జట్టులో నాల్గవ జట్టులో చేరిన 15 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. ఇంతవరకు యీ గ్రామములో 57 మంది యీ ఆర్డినెన్సు ప్రకారము అరెస్టు చేయబడిరి.

ఇంకను అనేకమంది నిధిముగానున్నారు. (శ్రీ తె.)

సత్యాగ్రహనియంత్ర అరెస్టు

అమృతసరు, జూన్ 22—అమృతసరులో సత్యాగ్రహనియంత్ర గానున్న ఫాజీ ఆబుల్ రహమానుగారు నేటి ఉదయము అరెస్టుచేయబడిరి. రాజ్యదోహదాగై అరెస్టుచేయబడిరి. వారి గౌరవార్థము అమృతసరులో హత్యము జరిగినది.

అమృతసరు వర్తకుల తీర్మానము

అమృతసరులో దిగువ తివ్యాపారము చేయుచున్న వర్తకులు సభచేసి యీ క్రిందివిధాన తీర్మానించిరి.

ఇప్పుడు అమలించుచున్న నిబంధనలనువల్ల దేశములో వ్యాపారమంతయు తారువాటి కొగలను, తమ గాంధీ మహాత్ముని ఎదురు చేసి ఆహ్వానిత సహాయముకలుగునూర్చి పూర్వవతింపవలెను.

ఈ తీర్మానము వై ప్రాయశాఢిక అందజేయబడెను. (శ్రీ తె.)

సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వమువారి ప్రతికూల ప్రచారము

ప్రచురణశాఖాధికారి నియామకము

అలహాబాదు, జూన్ 22—ప్రస్తుత కాపనోల్లంఘనోద్యమమును ప్రతిఘటించుచు ప్రచారమును గావించు నిమిత్తము సంయుక్త రాష్ట్రప్రభుత్వమువారు ప్రచురణశాఖకు సాపేంద్రి, అలహాబాదులో డిప్యూటీ కలెక్టరుగానున్న ఆర్. ఎం. సక్సే నాగార్హునిద్యోగమునకు నియమింపబడి నానిటాలనకు వెల్లట కాజ్ఞాపితబడియున్నారు. (అ. తె.)

సారాదుకాణదారు ఇంటివద్ద వికేటింగు

వలంట్టిరులు జామీనుమీద విడుదల చేయబడిరి

గాయిబాద్, జూన్ 19—ఇరుల సారాదుకాణదారు తమ్ముడగు భానుకేశవప్రసాదగారు ఫిర్యాదుచేయుటవల్ల 5 గురు జైలులో రాజద్రోహమునకై అరెస్టుచేయబడిరి. వీరు సదరు దుకాణదారు ఇంటివద్ద పికేటింగు చేసిరి. జ్యోక్తగు నంద రూపాయిలు జామీను ఇచ్చినందున వీరు విడుదలబడిరి. (శ్రీ తె.)

పికేటింగు అర్జీ నెన్ను కొత్త ప్రతేక్షులకు వర్తించుట

పంజాబురాష్ట్రములోని పరగణాలకు అనుబంధరచబడినవి

లాహోరు, జూన్ 21—పికేటింగు కాపనము జలంధరు, లాహోరు, అమృతసరు, రావల్పిండి, ముల్తాను, లూధియానా ముఖ్యనివాసీలలో పికేటింగు చేయరాదన నిర్ణయించుచు కాపనము అనుబంధరచబడిన. నేరముచేసినవారికి జామీను ఉండదు. (శ్రీ తె.)

వలంట్టిరులను విడిచిపెట్టిన నేగాని దుకాణము తెరువలేదు

పాట్నా, జూన్ 19—దావూరునగరములో నొక కల్లు దుకాణము కలదు. ముగ్గురు వలంట్టిరు దుకాణమునవద్ద పికేటింగుచేసిరి. పోలీసువారిచే అరెస్టు చేయబడిరి. సదరు ముగ్గురు వలంట్టిరులకు వదలిపెట్టిన నేగాని తామ కల్లుదుకాణము తెరువను, అని దుకాణదారు పోలీసువారితో చెప్పెను. పోలీసువారు వలంట్టిరులను వదలిపెట్టిరి. (శ్రీ తె.)

సరిహద్దురాష్ట్రపు వార్తలు

సెంట్రలు జైలులో వలంట్టిర్లకు కొరడావేటులు

పెనాబ, జూన్ 17—పెనాబకు సెంట్రలు జైలులో కొరడా ప్రయోగము జరిగినట్లు వదంతులుకలవు. సత్యమింక దృఢపడలేదు. విచారణకై వేచియున్న 20 మంది ఖాదీ భిక్షులు (వలంట్టిర్లు)లకు, ఒక్కొక్కరికి 15 దెబ్బల చొప్పున కంఠితో కొట్టిరి. వలంట్టిర్లందరు "హి తరగతిలో ఉన్నాడు. వీరినందరినీ, ఎప్పుడును "స" తరగతిలో నేయుంచవలెనని ఆంధ్రరంగిజాట్లు ప్రభుత్వమువారి నొసగివారట.

పెనాబకుకొట్టిన ఖైదీలు, ఇంకను విచారణచేరా. వారు, ఇదే విధముగా శిక్షింపబడునని తెలియజేయు గలవని వదంతి. (శ్రీ తె.)

సరిహద్దు జాతుల వాడి

పెనాబ, జూన్ 21—మహానుజ్ పుష్టితులలో మార్పుచేయులేదు. సోదరులు ఖైదీలు తీసివేయవచ్చుననుచు, వైమానిక ప్రయోగముల కనవరము లేకపోయింది. హాజీరత్నా హుడై సాబ్ క్యాపడంగు సుధీక్షిగ్గాను పంపబడ్డెను.

ఆర్మీకలలముపై తాల్పులు

హైద్రాబాద్, జూన్ 21—కెప్టెనుండి 17వ తేదీ వరకు దిన వార్త ప్రకారము ఆంధ్రమునుమహారాష్ట్ర, మహారాష్ట్రాచారి ప్రతిఘటనలకు ముగ్గు ఆర్మీకలల ఖైదీ సుమారు 50 ఒకనికి గాయములయ్యెను. రెండుగురులు చనిపోయెను. హాతమలనశ్యం చందులకై వైద్యము పంపబడెను. (అ. తె.)

వంగరాష్ట్రము

చిటగాంగు పితూరీ విచారణ

చిటగాంగు, జూన్ 21—చిటగాంగు పితూరీ కేసులో యింకను చార్జీషెట్టి యింకను తయారు కాలేదు. జూలై రెండువారములో ప్రత్యేక ప్రకారము విచారణ మొదలుపెట్టును. ఇంకను పట్టునవని పితూరీదారులను పోలీసులు తీవ్రముగా నశ్య పించుచున్నారు. అనేకచోట్ల నిశీధిపరిశోధనలు జరుగుచున్నవి. ఎవ్వరును దొరకినట్లులేదు. ఇప్పటికి 29 మంది అరెస్టు విచారణకు వేచియున్నారు. (శ్రీ తె.)

మిడ్నపూరు కాల్యులు-వారంట్టు

మిడ్నపూరు, జూన్ 22—ఖోయిరాలో పోలీసులు టుపాకులు కాల్చినపుడు దెబ్బలుతిన్న 5 గురికిని అరెస్టు వారంట్టు పంపబడినవి. అందులో యిద్దరు ప్రాణాపాయస్థితియందున్నారు.

సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు హత్యకై అరెస్టులు

మిడ్నపూరు, జూన్ 21—దామపురం పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు హత్య సంబంధమున చాలా అరెస్టులు చేయబడినవి తెలియజేయబడినవి. వీరిని విచారించుట కొక ప్రత్యేక ఫుట్రిబ్యురత్ ఏర్పరచబడును.

పోలీసు పరిశోధన

కలకత్తా, జూన్ 21—దేశబంధువర్తి సుస్కార సమితి కార్యాలయమును పోలీసులు పరిశోధించి కొన్ని కాగితములను తీసికొనిపోయిరి.

భిందేళ్ళును మిత్రగారి కేసు

భిందేళ్ళు మిత్రగారు కాంగ్రెసు బ్యుటెటివలను ప్రచురించినందులకు ప్రతిఠాకాపనము క్రిందవిచారించబడిరి. ఒక సంవత్సరము వరకు నూరు రూపాయల జామీను క్రింద ప్రమాణబద్ధులైరి.

వలంట్టిరు అరెస్టు

కొల్కత్తా నువలంట్టిరు అనిలసప్రగారిని పెంగాలు ఆర్డి నెన్ను క్రింద అరెస్టు చేసిరి.

రామచరన్ బాటియాగారికి శిక్ష

బుర్రా బహు కాపనోల్లంఘన సంఘకార్యదర్శియగు రామచరన్ బాటియాగారు డిక్లేరేషను లేకుండా సత్యాగ్రహ బ్యుటెటివలను ప్రచురించినందుకై 8 కెలు శిక్షింపబడిరి. సాంఘికబహిష్కారము మాజాగ్రామములో ప్రభుత్వోద్యోగులను చాకిదారులను సాంఘికముగా బహిష్కరించినందులకై దుర్గభవందిగాడు, మరి ముగ్గురు అరెస్టు చేయబడిరి.

కాంగ్రెసు కార్యాలయ పరిశోధన

కలకత్తా (ఉత్తరం) కాంగ్రెసుకార్యాలయమును, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకార్యాలయమును, పోలీసులు సోదాచాచిరి. ఒక వలంట్టిరును రెండవ స్థలమున అరెస్టుచేసిరి.

బుర్రాబజారులో 88 అరెస్టులు

బుర్రాబజారులో విదేశీవస్తుముల పికేటింగుచేయుచున్నందుకై 88 మంది వలంట్టిరు అరెస్టు చేయబడిరి. మద్యవిక్రయనిరోధము బుర్రాబజారులో మద్యకాలయెద్ద పికేటింగుచేసినందులకు 4 గంటలకు అరెస్టు కాబడిరి.

పెంగాలు కాపనోల్లంఘన సభాద్యక్షుని అరెస్టు

కలకత్తా, జూన్ 19—పోలీసులు పెంగాలుకాపనోల్లంఘనసభాకార్యాలయమును పరిశోధించి, బ్యుటెటివ్ పత్రములను పట్టుకపోయిరి. తత్ఫలితమునకు ప్రభుత్వమునకు గారి నేదో నేరముపై అరెస్టు చేసిరి.

క్లెయిన్ విధిలో అరెస్టులు

144 వ క్లెయిన్ సుల్లంఘించి క్లెయిన్ విధిలో ఉపన్యసింప ప్రయత్నించినందులకై ఇరువురు వలంట్టిరు అరెస్టుయిరి. (శ్రీ తె.)

సంయుక్త రాష్ట్రము లక్నోలో పికేటింగు

లక్నో, జూన్ 22—144 నెక్సు అమలులోనున్నపు టికిని స్థానికకాంగ్రెసుసమైక్యమువారు కల్లు సారాదుకాణముల పికేటింగు జరుపుచున్నారు. ముఖ్యముగా టిందుపెద్దదుకాణములనువలంట్టిరు నిలచియున్నారు తొందరలో ఇది అన్ని మద్యకాలయలను అల్లకొనవచ్చును. సతాక సత్యాగ్రహము మాయాబుగనే పొనుచున్నది. అనియ దౌలాబాద్లోను లక్నో లును వలంట్టిరు పతాకలతో నిలచియున్నారు. పోలీసు ప్రత్యతి బంధకములుగా ఎదురు నిలిచియున్నారు. (అ. తె.)

జమిందారు ప్రముఖుని నిరసన

మిరటా, జూన్ 21—మిరటా మండలమున జమిందారు ప్రముఖులైన చౌదరి ఖనువీర నాథునిగారిని తమ యొద్దనున్న టుపాకర్ల కాలను లై సెన్సులను సభ్యులను కొంతమంది ప్రభుత్వ సూక్ష్మాంశము. దీనికి తోటి, జమిందారు వారు అనేక గ్రామముల అంతర్దాన సత్కారములు తెలియుచున్నది. (శ్రీ తె.)

మూత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను బోషణముచే వాడుటచే రక్తపు సంబంధముగా మారును

9 మొత్తం 12 బాప్ సెన్స్ తీసుకొనివెళ్ళు చూడు

అన్ని మందుల పాత్రలూ, మరల మరల మరల దిక్కులు మరల మరల

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ మందు కొనుగోలు చేయవలెను.

వెలువడినది!

కొలది ప్రతులు మాత్రమే

వెలువడినది!!

త్వరపడుడు.

ఆంధ్రవాఙ్మయ సూచిక

(ముద్రితముద్రితగ్రంథముల పట్టికలు - ఆంధ్రగ్రంథమాలలో ౧౧-వ పుస్తకము)

ఈ పుస్తకమున ౧౯౨౭-వ సంవత్సరము చివరవరకు అచ్చయిన తెలుగుపుస్తకముల పట్టిక ఒకటి, ఆ పుస్తకములను వ్రాసినవారి పట్టిక ఒకటి, విషయమునుబట్టి విభాగించి ఆయా విభాగములక్రింద వచ్చిన పుస్తకములకుపట్టిక ఒకటి, ఇంకా కాకినాడ ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు లైబ్రరీలోను, తంజావూరు సరస్వతీ లైబ్రరీలోను, చెన్నపురమున ఓరియంటల్ లైబ్రరీలోను ఉండే వ్రాతపుస్తకములలో ఇప్పటికి అచ్చుకాకుండా ఉన్న తెలుగుపుస్తకములపట్టికలును, ప్రత్యేకము అకాదమిగా ఉన్నవి. ఆంధ్రవాఙ్మయవిమర్శనరూపమయిన ప్రకాశకులపీఠిక ౧౦౮ పుటల పరిమితిగలది యీ పుస్తకమున ఉన్నది.

తెలుగుభాషలోపుట్టిన పుస్తకములను, వానిలో ఇప్పటికి అచ్చయినవానినీ, కానివానినీ తెలిసికొనుటకు ఈ సూచిక చాల ఉపయోగకరము.

భారతీయైజపుస్తకము, పుటలు ౬౨౦, మంచి కాగితములు, వెల మూడురూపాయలు మాత్రమే మేనేజరు-ఆంధ్రగ్రంథమాల, నెం. 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథ లాంఛను విజ్ఞానాధ్యయనమునకు నావనము లై వివిధవిషయములను నుండిరిగిన గ్రంథముల కొక గ్రంథమువలెను ప్రచురించబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకములందీ (శక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీసంకన, ఒటిమిల్లరిఘనీర, వానాసుర, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యందు గలవు. ఒక్కొక్క-శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
- 2 చంద్రాక్షరము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలద. ౩-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్మని జెల్లాము రాంగ్రాసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్నవిచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశపుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. ౦-౮-౦
- 5 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పనుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగ్రామియు, గాయకతామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు పరిచయకరమైనది. సంకల్పానుసారముగ త్యాగరాజుగారు చియించిన కృతములును నిందు చేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 6 కల్పవృక్ష (యిదలముల నాటకము): నాన్నేశ్వర కవిభిక్షామణి యగు ఇబ్ సెను గారి ప్రయత్నము అను నాటకమున కనుబాదము. అనువాదకుని శ్రీ పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. ౧-౦-౦
- 7 కల్పవృక్షానందచరిత్రము: శ్రీ కుండూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యంపై పీఠిక వారి విద్యానగరము (హంబిశిథిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతి చిత్రములు నిందు వర్ణింపబడినవి. ౧-౮-౦
- 8 ఆంధ్రీయ ప్రభుసంపుటము. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనీయమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, శేషము. ౦-౧౨-౦

కాకినాడకు నాన్నేశ్వరపు, న్యాయము

బుడ్డి 1-కి వెల 0-10-0 అణాలు

అమృతాంజనము డిపో

మదరాసు, బొంబాయి.

త్వరపడుడు!

కొలది ప్రతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి.

ఆత్మకథ

(గాంధీమహాత్మునిస్వీయచరిత్రము.)

ద్వితీయము ప్రథమ

క్రొన్ సైజు, పుటలు ౪౫౦

మేలయిన కాగితము; ముచ్చటలు గూర్చు అచ్చు.

అమూల్యమైన ఈ గ్రంథమునకు

వెంటనే ఆర్డరులు పంపుడు.

శతావధాని వేలూరి శివరామ

శాస్త్రిగారు తెనిగించినది

వెల 12 అణాలు మాత్రమే.

టోకుగా కొనువారలకు కమిషన్ యివ్వబడును.

తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికావ్యాలయము, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికకు

నూతన ఏజెంట్లు

యీదిగవ స్థలములందు సదరు స్థలములచే రులకు ప్రక్కన తెలిపియుండ వారిసిన జెంట్లుగా నియమించియున్నాము. గాన దయచేసి చందాదారులు వారికి చందాలను ప్రతివెల 1 వ తారీఖులోగా చెల్లించి వాణిమూలముగా పత్రికలను స్వీకరింప ప్రార్థింతులు.

యాయర్ల సూర్యప్రకాశరావుగారు, సరసరావుపేట. డి. వి. శ్యామలరావుగారు, తణుకు. హెచ్. యస్. మునిరావుగారు, బళ్లారి. పద్మాల ప్రకాశరావుగారు, తుని. జి. వెంకటస్వామిగారు, బి. యే. ఆరోగ్యవారం అందు మదనపల్లి.

కె. వీరాచార్యులుగారు, అంగిలూరు.

ఆంధ్రదినపత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పాదగూరివారికి	చెన్నపట్నమువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0.	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వారపత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సరమునకు రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు రూ. 3 0 0 చందాములు.

చెన్నపట్నము వారికి

మదరాసు.